

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam.

Szubotica, 1927. Csütörtök, december 29.

358. szám

Telefon: Kladóhivatal 8—58 Szerkesztőség 8—10, 8—52, 370.

Megfelenk mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kladóhivatal és könyvosztály, Szubotica

Zmaj Jovin trg. 3. (Minerva palota)

A miniszterelnök szava

Tovább rezegnek bennünk azok a szavak, melyeket az SHS király-ság miniszterelnöke a *Bácsmegyei Napló* karácsonyi számának homlokára írt.

Azért küzdünk, hogy a népek között baráti és testvéri viszonyt teremtsünk — mondotta a miniszterelnök. Ennél szebb, nemesebb szavakba nem lehet foglalni sem belpolitikai programot, sem külpolitikai feladatot.

Ha a politika művészet, ha a politikai meggyőződés rendelkezhetik a vallás dogmájának megrendíthetlenségével, ez a cél, ez a feladat valóban nem méltatlan se művészethez, se hithez. Ennél üdvözítőbb hitte politikusként nem lehet s ez a hit annál is magasabb, mert nem a hívőt, de a kormányzottakat üdvözíti.

A kor, melyben élünk, a történelem, melynek szerencsétlen kortársai vagyunk, nem kényeztetett el szárnyaló gondolatokkal, zengő igékkel, csipkebokrokot felgyújtó hittel. Ami prófécia világítja meg szűkülő ösvényeinket, az is összeomlás, hanyatlás, szétrohadás jövődől. Mintha az európai kultúra eljutott volna enyészetének végzetéig. Hogy csak az európai civilizációt fenyegeti-e a babiloni sors, vagy a fehér fainak fejeződik-e be történelmi missziója s az egész faj kénytelen lesz-e átadni helyét erősebb, életképebb, missziósabb népnek, ki tudna erre meggyőződéssel felelni a sürgősszerű szélén. Ez a kor csak a rombolás jelszavainak volt kiröpítő fészke. Az idők méhéből csak keselyűk röppentek ki.

Nem is a mi külön fátumunk, hogy meleg szavak nem cirógattak még bennünk. Ki kellett magát tombolnia annak a mentalitásnak, mely a cselekvés programját adta azoknak is, akiknek gondolatokat nem adhatt. Politikai programjuk a *hajrá!* volt. *Hajrá! béke és hajrá!* nyugalom. *Hajrá! munka és hajrá!* termelés. *Hajrá!* iskola és *hajrá!* kultúra.

Nemcsak a mi életünk, a hárszólók élete is meghátszóltá vált. Mindnyájan megfizettünk az eltemetett időkért. Megértünk és megkomolyodtunk s most tudjuk csak megérteni s megértve megbecsülni, mi az, amikor a hatalom birtoka testvéri és baráti egyetértést hirdet.

A miniszterelnök programja valóban karácsonyi, szavai méltóak voltak a legglóriózusabb ünnephez. Béke, egyetértés, testvériség ölelje össze a nyelvi, származás, faj, foglalkozás, a bőr színének szétválasztottjait. Pacifikálni kell minden gyűlöletet, mely árkot mélyit a sík földön s vermet és a pázsit alatt.

Briand életének érdekes epizódjaként meséli el, hogy amikor egy alkalommal halálra fáradtan tért vissza lakásába kimerülve azokban a tárgyalásokban, melyek a német nép által szolgáltatandó biztonságra s a francia népnek megszerzendő garanciákra vonatkoztak, otthon egyik barátja várt már rá. Briand jól tudta, hogy a rávárakozó barátja kitűnő zenész, művésze a zongorának. A miniszterelnök úgy érezte, hogy csak a zene tudna most neki pihenést adni. Megkérte barátját, hogy játssza el a *Walkürök* utolsó felvo-

nását. S a nagy francia politikus, aki a német néppel szemben megakartja szerezni a francia nép nyugalmát s a német szellem bilincsbeverésével akart nemzetének garanciákat szerezni, a germán művészet, a germán faji szellem legnagyobbra nőtt reprezentánsának művészi al-

kotásában keresett enyhületet és pihenést.

Nem tud úgy érdekelni szétválasztani, hogy a művészet össze ne terelhesse. Nem lehetnek olyan ellentétek, amik felett ne tudna győzedelmeskedni a békevágy. Talán csak azért kellett ez a sok rombolás, pa-

rázs és hamu, hogy kilugozza a vért a földből s alkalmassá tegye az új idők fundamentuma számára a harcmezőt is. Az új idők számára, mely békét és testvériséget teremt s melynek jöveteletét hirdeti, igéri s bizonyára sietteti is a miniszterelnök karácsonyi cikke.

A SZÁZESZTENDŐS MATICA: ERŐS VÁRA A VAJDASÁGNAK

A király résztvesz a noviszadi Szerb Matica centennáriumi ünnepségén — Az egész országból és külföldről többszáz vendég sereglett Noviszadra

Hat pesti szerb kereskedő és egy noviszadi doktorandusz jogász 1826. február 26-ikán Budapesten megalapították a Matica Szrpszka-t. Elnöke a noviszadi jogász, *Hadzsics Jovan* lett és egyedüli kimondott célja az új intézménynek az volt, hogy tovább is fenntartsa és megjelentesse *Magarasevics Gyogye* folyóiratát, az egy évvel előbb megindult *Szrpszka Letopisz-t*.

Száz év alatt azután a magyarországi szerbségnek a Matica és a Letopisz körül tömörült minden kulturális ereje, ide vezettek sokszor a kialakuló és izmosodó szerb polgárság politikai mozgalmának, gazdasági akciójának szálai. A Matica volt 1918-ig a centrális állócsillagzata mindannak, amit összefoglalva szerb nemzeti törekvésnek neveznek.

A békés kulturmunkára szánt, a jó módu kereskedők, tisztviselők és más intellektuelek, jótékony alapítók támogatására épített szolid intézmény a kormányzati viszonyokhoz képest harcokra is kényserült. Már a megalapításnál megnyilvánult az államhatalommal való antagonizmus abban, hogy alapszabályok nélkül, csaknem illegálisan kezdte működését és később minduntalan akadályokba ütközött, a megsemmisítő fenyegető árnyéka kísérte. Bécs szolgál gyanakvó rosszindulattal néztek. Az 1848-as forradalomban, március 17-ikén a szabadságharcos szellemű szerb ifjuság lelkesedése a Maticát is megmozgatta és innen indultak a Nemzeti Múzeum elé az ország szerbségének küldöttei, tizenhét pontban állítva fel a szerbek követeléseit. Találkozott ekkor a magyar és a szerb szabadságvágy és a Bécs elleni közös lázadás. A Bach-korszakban egyformán érezték az elnyomást a szerbek és a magyarok. Protmann, a rendőrség feje, aki a magyar Akadémiát is üldözte, a szerbek akadémiája, a Matica ellen is közigazgatási zaklatásokkal fordult.

A szerb-magyar együttérzésnek később is a Matica adott néhányszor kifejezést. Kiadásában jelent meg *Arany János Toldi-jának* szerb fordítása és itt fordította *Zmaj-Jovanovics Jovan*, a Matica, tisztviselője, a nagy szerb költő, *Arany, Petőfi* és *Madách* műveit.

Noviszadi korszakát (1864-ben helyezték át a Maticát Noviszadra) a gazdag kulturális termőmunka jellemzi. Könyvek garmadája, népies oktató-füzetek tömege, folyóiratok, köztük a rendszeresen megjelenő, legelső szerb folyóirat, a *Letopisz*, nevelték, lelkesítették, művelték a vajdasági szerb népet, sőt az

egész jugoszlávságot. Körülötte csoportosultak a szerbség nagy írói, költői, politikusok, költők, a társadalom bírszékei. Ahány nagy név: *Tekelija* (Tököl) *Száva*, *Miletics Szvetozár*, *Polit Mihály*, *Zmaj-Jovanovics*, *Szbotics Jovan*, *Kosztics Laza*, *Musicki*, *Safarik*, *Osztójics Tihomir* és még sokan a Vaj-

daság nagyjai: mindannyioknak volt szoros vonatkozása a Maticához: alapítói, mecénásai, támogatói, vagy támogatóijai, szülői, vagy fiai voltak. A vajdasági szerb népnek száz éven át a Matica volt a gondozója, tanítója, erős vára. S a Matica ma is ennek az országrésznek legfőbb erőssége.

Öfelségét fényes fogadtatásban részesítik

Noviszadról jelenik: A centennáriumi ünnepségek fényét nagyban emeli, hogy *Öfelsége Alekszandar király* is megjelenik ez alkalommal a szerb *At-lén* falai között. A király most először jön hivatalosan Noviszadra és ezzel is igazolja, hogy a Matica centennáriuma az egész ország ünnepe.

A király csütörtökön reggel kilenc órakor udvari vonattal érkezik Noviszadra. Kíséretében *Hadzsics* hadügy-miniszter és az udvari marsali hivatal több főtisztje lesz. A pályaudvart ez alkalommal a város lobogókkal, drapériákkal és szőnyegekkel díszítette fel. *Dokics Gyuro* tábornok, hadseregpáncsok, dr. *Kumanudi Koszta* közoktatásügyi miniszter, *Lukics Predrag* tartományi főispán, dr. *Borota Braniszlav* polgármester, *Mihalzics Sztanoje* főkapitány, *Vrhovac Radivoj* vezetésével a Matica küldöttsége várják a királyt a pályaudvaron és *Lukics Predrag* főispán fogja az üdvözlőbeszédet mondani. Öfelsége az elsőosztályú várótermenet át jut a pályaudvar előtti térre, ahol kíséretével autóbá száll és a Nemzeti Színházhoz hajt. Az uccák gyönyörű zászlódiszben usznak, a Vasut-uccán és az *Alekszandar király-uccán* pedig különösen szép a díszítés. A főpostától a Maticáig tengernyi kis lobogó lebeg az uttest felett, a *Mária királyné-szálló* kapuja előtt díszes diadalkaput emeltek és a városháza is ünnepi köntöst öltött. Hatalmas transzparenszeket helyeztek el a városháza főhomlokzat oldalán, amelyek szerda este tündöklő fényben ragyogtak. A Nemzeti Színházban a földszintes proscenium páholyt alakították át udvari páholyvá, úgyhogy azt két részre osztották, az egyik elegáns szalonná változott, míg a másik délszaki növényekkel van feldíszítve.

Amikor Öfelsége a páholyba lép, a gimnázium ének- és zenekara a nemzeti himnusszal fogadja, amelynek elhangzása után kezdetét veszi az ünnepi akadémia. *Vrhovac Radivoj*, a Matica elnöke üdvözlő majd a királyt és elmondja ünnepi megnyitó beszédét. Utána dr. *Radojics Nikola* egyetemi tanár »Szláv kulturegyüttműködés« címmel tart elő-

adást, majd az elnök beszámol a szláv kulturintézmények szerdai értekezletéről. Azután az országos kiküldöttek üdvözlő a Maticát jubileuma alkalmából. Öfelsége az előadás után kíséretével visszatér a pályaudvarra, különvonatán fogyasztja el ebédjét és visszatér a fővárosba.

Szerdán kora reggeltől késő éjjelig minden vonattal tömegesen érkeztek vendégek. Reggel érkezett meg a sarajevói *Gajret* küldöttsége, *Seba* beogradi csehszlovák követ, este érkeztek meg dr. *Kumanudi Koszta* közoktatásügyi miniszter, dr. *Ribár Iván*, dr. *Setyrov* Szlavkó nemzetgyűlési képviselő, továbbá Beograd, Ljubljana, Zagreb, Sarajevó, Szplit, Mosztar, Dubrovnik, Nis, Sabac, Valjevo és a vajdasági városok küldöttei. Megérkezett már *Sztankovics Szvetozár* földmívelésügyi miniszter is, aki alelnöke a Maticának, továbbá *Rodics Rafael* érsek, dr. *Lonsár Dragutin* ljubljana egyetemi tanár, a szlovén Matica küldötte, dr. *Radojics Nikola* és dr. *Hopnik Ferenc* ljubljana egyetemi tanár, *Grgyics Vasillije*, a sarajevói Proszveta képviselője, *Krzmanovics Koszta* sarajevói kulturinspektor, *Hromics Alija* és *Kukics Homid*, a *Gajret* muzulmán kulturregylet delegátusai. Ezenkívül *Szkopljéből* *Kosztics Mita* egyetemi tanár érkezett, a zagrebi *Horvát Maticát* pedig dr. *Bazala Albert* elnök, egyetemi tanár, dr. *Jelacsics Ferenc* és dr. *Varnák Vladimir* képviselik. A vallásügyi minisztérium kiküldötte dr. *Rebare Hasszán*, a muzulmán ügyosztály főnöke, egyúttal a beogradi *Gajret* egyesületet is képviseli.

A szerdai napon megérkezett már Noviszadra a királyi udvar főmarsallja, *Dimitrijevic* tábornok.

Csehszlovákiából szintén számos vendég jött a centennáriumi ünnepségre: *Indirka Jan* miniszteri tanácsos helyettesít dr. *Hodzsa Milán* földmívelésügyi minisztert, itt van dr. *Weingart Milos* egyetemi tanár, aki a prágai, brünni és pozsonyi egyetemnek, a csehszlovák Akadémia és a cseh Matica nevében üdvözlő a noviszadi Maticát, továbbá dr. *Naprstek Vaclav* a csehszlovák művész-

egyesületek szövetségének, dr. Paul Ká-holy a prágai jugoszláv-csehszlovák liga, a cseh tanárok országos egyesülete és a Sirosmajer-könyvtár képviselője.

Országos kulturszövetség alakul

Szerda délelőtt tizenegy órakor a püspöki templomban istentisztelet volt azok lelki üdvéért, akik a Matica Szrpszka alapításában és annak fejlesztésében közreműködtek, de akik már nem érték meg a Matica fennállásának századik évfordulóját. Az istentiszteletet Irinej püspök fényes papi segédlettel végezte. Délután négy órakor az országos kulturszövetség megalakulása ügyében előterjesztés volt a Matica helyiségében, minden jelentősebb jugoszláviai kulturális egyesület képviselőinek részvételével. Az értekezleten elhatározták az országos szövetség megalakulását, ami formálisan csütörtökön délelőtt a színházban, Ófelsége jelenlétében fog megtörténni.

Fáklyásmenet

Délután félhat órakor fáklyásmenet járta be a város főbb utvonalaát. A menet a vasutállomástól indult ki, élén lovasbandérium, azután a katonazenekar haladt és ezt követte a többszáz főnyi tömeg, lampionokkal és fáklyákkal, a királyt és a Maticát éljenezve. A Matica feldiszipert erkélyéről dr. Pavlasz Ignjat intézett beszédet a tömeghez, méltatva a Matica működését és a nemzeti kultúra terén szerzett érdemeit.

Ragyogó ünnepi pompában van az egész város. A fényesen kivilágított városháza homlokzatát a város cimerei, valamint Alekszandar király és Mária királyné villanytranszparensből kialakított monogramjai ékítik. A torony köröskörül és a kupola kék-fehér-piros villanyégők fényében áll.

Ófelsége gyöngékedése miatt nem vesz részt a Matica jubileumán

Ófelsége Alekszandar király szerda késő este értesítette a Noviszadon tartózkodó udvari főmarsallt, hogy gyöngékedik és ezért nem vehet részt a Matica jubileumi ünnepélyén.

A király képviseletében Pavle herceg jelenik meg a centennáriumon, aki csütörtökön reggel érkezik meg Noviszadra.

Huszmillió frankba kerül a Népszövetség palotája

Az ötösbizottság új terv kidolgozásával bizott meg három művészt, köztük Vágó József műépítész

Genfben jelentik: A Népszövetség teljes ülése által kiküldött ötös bizottság, melynek az a feladata, hogy végleg döntson a népszövetségi palota tervpályázatáról és odaítélje az építkezés kivitelét, a sajtónak összefoglaló jelentést küldött a bizottság működéséről, amit az ötös bizottság a Népszövetség elé fog terjeszteni.

A jelentés kiemeli, hogy a Népszövetség nem kötött marsrutával jelölte ki az ötös bizottságot, hanem lehetőséget adott a bizottságnak, hogy esetleg szükségesnek mutató módosításokat végezhesen a pályaterven. Ezzel a szabadsággal élt is az ötös bizottság, miután a kivitelre Nenot és Flegenheimer műépítészek pályatervét jelölte ki, de a szükségesnek vélt változtatások keresztülvitelére az első díjjal kitüntetett műépítészek közül hármat, nevezetesen az olasz Vioggit, a francia Lefevre-t és az Olaszországban élő Vágó József magyar építőművészt is közreműködésre kérte fel. A megbízás

úgy fog szólni, hogy dolgozzanak ki együttesen új tervet, amelyben figyelemmel kell lenni a bizottság által kívánt változtatásokra. Az ötös bizottság fenntartja magának azt a jogot, hogy megbírdlja az új pályatervet és döntson, mielőtt azt elfogadja és a Népszövetségnek végleges elfogadásra ajánlja.

Határozottan kimondja az ötös bizottság, hogy a Népszövetség palotája az építésznek járó díjakkal együtt nem haladhatja túl a 19 és fél millió svájci frankot, a külön építendő könyvtárpedig a tervező és a kivittel megbízandó műépítészek díjával együtt legfeljebb négy millió svájci frankba kerülhet. Az ötös bizottság jelentése végül sulyt helyez annak megállapítására, hogy a kivittel megbízandó műépítészek a főépület főhomlokzatát a lehetőség szerint a Montblanc felé fordítsák, még pedig olyképp, hogy a palota lehetőleg távol legyen a tó partjától, mert előtte parkot akarnak építeni.

Ethalasztották a szocialista kongresszust

Ujjászervezik a bácskai szocialdemokrata pártot

Noviszadról jelentik: A jugoszláv országos szocialdemokrata párt jövő év január 27-ikére és 28-ikára Zagrebbe hívta egybe a párt országos kongresszusát.

A párt központi vezetősége ezt megelőzőleg vasárnap Beogradban ülést tartott, amelyen résztvettek a beogradiakon kívül a szarajevói, ljubljana, a szerbiai, vajdasági és horvát szervezettek delegátusai. Az ülésen a központi pártvezetőség elhatározta, hogy a kongresszust elhalasztja, hogy időt nyerjen az egyes pártfrakciók közt fennálló éles ellentétek elsimítására. A kongresszus helyett a pártvezetőség jövő évi január 27-re Beogradban újabb ülést tart, hogy megbeszélje a további együttműködés lehetőségeit és megtekintse a kongresszus elé terjesztendő rezolúciókat. A vasárnapi ülésen ezenkívül még néhány fontos és főleg a vajdasági szocialdemokrata pártot érdeklő határozatot hoztak.

A központi pártvezetőség közhírré fogja tenni, hogy a Vrsacon megjelent „Arbeiterwille” című lap, amely magát a szocialista párt hivatalos lapjának nevezi, ezt az elnevezést jogtalanul használja, mert a szocialdemokrata párt ilyenek a lapot soha el nem ismerte. A Vrsacon duló pártharc okainak kivizsgálására és a pártbéli helyreállítására Petljan József nemzetgyűlési

képviselőből, dr. Ivanics Szteván, az egészségügyi miniszterium bakteorológiai osztályának vezetőjéből és Berberovics Gojko tanárból álló bizottságot küld ki.

A központi pártvezetőség egyúttal elhatározta, hogy miután a noviszadi munkáskamarában a megejtett tisztviselőválasztást megsemmisítették, amiért a független szakszervezetek hivatalos lapja, a »Szervezett Munkás« éles támadást intézett a szocialdemokrata párt ellen, nyilvánosságra hozza, hogy a szocialdemokrata párt a noviszadi munkáskamarában történetekkel nem azonosítja magát és azokért nem felel. A központi pártvezetőség elhatározta továbbá, hogy a bánáti pártszervezetek pótdíjukat ezentul nem Krevecs Oszkár utján, hanem a becskeréki pártszervezet utján tartoznak befizetni.

A bácskai tartományi szocialdemokrata párt vasárnap ülést tartott, amelyen a központ részéről Divac Nedeljko tanár, a központi pártvezetőség titkára jelent meg. A tartományi gyűlésen megjelentek az összes megválasztott szocialdemokrata községi képviselőtestületi tagok is. Az értekezlet Divac Nedeljko két órás jelentése után egyhangulag elhatározta, hogy az összes városokban és községekben a tartományi vezetőség széleskörű akciót indít a párt ujjászervezésére, hogy az összes pártszervezetek számára deklarációkat készít, ame-

lyeket a képviselőtestületi tagok saját képviselőtestületükben a tartományi vezetőség nevében felolvassanak. Az ülésen elhatározták továbbá, hogy a párt tagjai mindenütt és minden alkalommal hangsúlyozzák nemzetköziségüket és azt, hogy az ugynevezett független munkáspártnak és a többi munkás és földmunkás elnevezés alatt létesült blokkoknak és szövetségeknek sem nemzetközi kapcsolatuk, sem ilyen programjuk nincs. A tartományi vezetőség megköveteli a párt községi képviselőtestületi

tagjaitól, hogy mindenütt követeljék a szocialdemokrata községi program végrehajtását és hogy a polgári pártokkal, nemkülönben a többi nemzetközileg el nem ismert pártokkal és blokkokkal nem fog együttműködni és azoktól csak a minimális program keresztülvitelére érdekében fogadhatnak el támogatást.

A tartományi pártvezetőség végül üdvözlő táviratokat küldött a két frakció vezetőinek, Koracs Vitomirnak Beogradba és dr. Topalovics Zsvikónak, aki Genfben tartózkodik.

Előfizetési felhívás

A Bácsme gy ei Napl ó-nak, mely csöndben, minden árma nélkül teljesíti azt a kötelességét, amit a vajdasági magyar sors, az ezer gonddal, panasszal, kivánsággal és békéltelenséggel te li magyar élet ró rá, mint a magyarság ünnepeinek és hétköznapjainak gondos őrzőjére, krónikásdra és védőjére, ritkán jut ideje arra, hogy rámutasson a végzett munka eredményeire, bár nagyon jól tudja, hogy

A Bácsme gy ei Napl ó a vajdasági magyar kultúrét legnagyobb büszkesége

A Bácsme gy ei Napl ó, éppen azal, hogy sohasem szabta ki feladatát pártterületre és sohasem tévesztette szem elől, hogy a vajdasági magyarság egyetemese életérdekei, a magyar szó, a magyar betű, a magyar dal és a magyar iskola sorsa az, aminek védelmére egy becsületes kisebbségi lap vállalkozhat, olyan fórumot teremthetett a vajdasági kisebbségi magyar élet számára, melyen keresztül bátran léphet az ország közvéleménye elé. A jó lap azonban, amit a Bácsme gy ei Napl ó nyújt a vajdasági magyarságnak, nemcsak hírelé, de befelé: a magyarság számára is rendkívül fontos kötelességet teljesít:

tanít, tájékoztat figyelmeztet, nevel és szóralkoztat

és hozzásegít mindenkit ahhoz, hogy bekapcsolódjék azokba a világeseményekbe, amelyek nemcsak a vajdasági magyarság, hanem az öt világrész sorsát érintik. Ujság nélkül — jó ujság nélkül — minden ember sötétben tévelyg, gondjaiban nincs segítőháza, egyedül áll száz veszedelem, félreértés, ismeretlen

esemény között és nemcsak szűkebb családjával, de a nagy családdal: a magyar sággal, az egész ország népeivel szemben is

bűnös k telességmulasztást követ el, amikor ujság nélkül é

A Bácsme gy ei Napl ó nehéz és sulyos időkben áll őrzőként a vajdasági magyar élet posztján és azért a heroikus munkáért csak egyet kíván: a magyarság becsülését és szeretetét, hogy a szeretet hatékony erejében fölriszülve tovább dolgozhassék a magyarságért és a magyarság megbecsüléséért. Aki a Bácsme gy ei Napl ó célkitűzésével rokonszenvez, az előfizet a Bácsme gy ei Napl ó-ra.

A Bácsme gy ei Napl ó előfizetési ára Szubotica házhoz hordva, vidéken postán kézbesítve

negyedévre 165 dinár
félévre . . . 330 „

Aki 1928 január 1-től egy félévre előfizet, részt vesz a Bácsme gy ei Napl ó sorsjegytársulatában, minden ráfizetés nélkül játszik a következő negyed osztály-sorsjegyekkel

99.401-től 99.500-ig
108.801-től 108.900-ig
110.101-től 110.200-ig

E háromszáz sorsjegy nyereményei minden levonás nélkül a Bácsme gy ei Napl ó féléves előfizetőinek jutnak.

Azok, akik példányonként, de állandóan megveszik a Bácsme gy ei Napl ó-t, tíz dinárért kapják meg Claude Farrere: Száz aranymillió című érdekesítő regényét, melynek bolti ára 35 dinár.

Vajdasági városok az önállóságért

Noviszád és Szombor a tartományi adó beszolgáltatása ellen

Szomborból jelentik: Az a harc, amely a vajdasági városok részéről megindult és amelynek az a célja, hogy a vajdasági városokat tegyék ki a tartományi önkormányzat fennhatósága alól és mentesítsék a tartományi adó fizetése alól, két újabb esetben foglalkoztatta a bácskai tartományi választmányt.

Szombor szabad királyi város tanácsa hivatkozással a vajdasági városok szövetségének ezévi október huszonkilencedikén hozott határozatára, azzal a kéressel fordult a bácskai tartományi bizottsághoz, hogy mindaddig, míg a pénzügyminiszter a városok szövetségének hozzá eljuttatott memoranduma ügyében nem dönt, ne kívánja a városra kivetett tartományi adók beszolgáltatását és a Szombor város kezelésében levő utak fenntartásának átadását.

A tartományi bizottság legutóbbi ülésén foglalkozott Szombor város kérelmével és felszólította a szombori városi tanácsot, hogy gondoskodjék az 1927. évre kivetett tartományi adók haladéktalan beszolgáltatásáról, valamint az eddigi Szombor város kezelésében volt utak jövő évi január elsejével történendő átadásáról, amivel egyidejűleg szüntesse meg az utadó további szedését. A tartományi bizottság kimondja határozatában, hogy a városoknak a tartományokhoz való jogviszonyát a tartományok kerületi beosztásáról szóló rendelet első szakasza már szabályozza és elrendeli, hogy a tartományok területén levő városok a tartományi főispánnak vannak alárendelve. Ez alól csak Beograd főváros van kivéve, amely közvetlenül a belügyminiszter fennhatósága alá tartozik. A tartományi bizottság teljesen tévesnek minő-

síti a vajdasági városok szövetségének azt a határozatát, amely az alkotmány 96-ik és az általános közigazgatásról szóló törvény 27-ik szakaszára hivatkozva, a városokat önálló területeknek minősíti, mert épen a törvényes rendelkezések azt bizonyítják, hogy a városok már nem önálló szervek.

Noviszád város tanácsa ezévi november tizenkilencedikén arról értesítette a bácskai tartományi bizottságot, hogy nem hajlandó az ebadót a tartományi választmány pénztárába befizetni. A város hivatkozik az általános közigazgatásról szóló törvény 97-ik szakaszára, mely szerint a városok továbbra is elsőosztályú közigazgatási hatóságok teendőit látják el és jogait gyakorolják és így közvetlenül csak a központi államhatárolmnak vannak alárendelve. A tartományi bizottság elhatározta, hogy meghagyja Noviszád városának azt a jogot, hogy a beszédett ebadó feletl ön maga rendelkezék, ha azt állathigiéniára, általános állategészségügyre és elsősorban az állatállomány emelésének szolgálatára fordítja. Ezzel szemben a tartományi választmány nem vette figyelembe Noviszád város tanácsának hivatkozását az általános közigazgatásról szóló törvény 27-ik szakaszára és ezt a szombori tanács határozatára hozott végzéshez hasonlóan indokolja.

E. Szécsi
„PHILATELIA”
bélyegkereskedés Subotica Clifa Metoda 1rg 53
(Teréz templommal szembeni sorban).
Nagy választék külföldi bélyegekből. Legújabb
kiadású albumok minden nagyságban
és katalógusok raktáron. 1417

Fokozódó hideg és hóviharak Európaszerte

Angliában és Belgiumban a hóviharak miatt majdnem teljesen megszűnt a vasuti és hajóforgalom — A Vajdaságban ismét késnek a vonatok — Franciaországban a folyók kiléptek medrükből

A meteorológiai intézetek jelentése szerint két ellentétes légnyomási alakulat: erős anticiklon az Északi Tenger táján és mély depresszió a Földközi-tengeren a hozzájuk tartozó jellegzetes időjárásal, jellemzi a helyzetet. Németországban a kisugárzás folytán is

erősen süllyed a hőmérséklet.

A szelek Középeurópában északkeletiek és a nagy nyomáskülönbségeknek megfelelően helyenként viharosak. Az Adria partján hóra, Délolaszországban sírokkó van. Magyarország van leginkább a depresszió hatáskörében és sok helyütt havazik.

A Vajdaságban is hidegre fordult az idő. Egész nap apró jégeső esett és este fagy volt. Szerdán délután erős szél fújt, ami nagyon megnehezítette a közlekedést.

A budapesti gyorsvonat, amelynek fél hat órákor kellett volna Szuboticára beérkezni, a késő esti órákban sem jött meg a szuboticei állomásra. A vasutigazgatóság hivatalos értesítést kapott Magyarországból, hogy a Budapest—beogradi gyorsvonat Kelebia előtt a nyílt pályán elakadt. A nagy szél kidöntötte a telefonpóznákat, amelyek eltorlaszolták a sineket és lehetetlenné tették a közlekedést. Este nyolc órákor még nem kaptak jelentést, hogy mikor fog beérkezni a gyorsvonat.

A Romániából érkező vonat három óras késéssel érkezett a szuboticei pályaudvarra, mert Erdélyben a nagy hóviharak nagyon megnehezítik a forgalmat.

A hőmérséklet süllyedőben van

Angliában hóviharak vannak és ezeket a meteorológiai intézetek szerint egy légnyomási maximum okozta, amely Németország, Svájc és Franciaország felé vonul. Ennek következtében Németországban a hőmérséklet újra a fagypontra alá süllyedt és Németországba, Svájcba, Franciaországba, valamint Magyarországra is megérkezett már a légnyomási maximum és így

ezekben az országokban a hőmérséklet ismét a fagypontra alá süllyedt.

Bécsben is a fagypontra áll a hőmérő és elvéve havazik is, csak Olaszországban tavaszias az időjárás.

A meteorológiai intézet prognózisa szerint további hősüllyedéssel szeles idő várható, sok helyütt, főleg délen, havazással és hófúvással.

Egy olasz gőzös szerencsétlensége

Berlinből jelentik: A *Capo Vado* nevű olasz gőzös Odvin mellett zátonyra futott. A *Humber* német vontatógőzös sokáig fáradozott a hajó felszabadításán, azonban eredmény nélkül. A nagy vihar miatt az olasz hajó legénységének helyzete igen aggasztó.

Nagy károkat okozott Pozsonynál a befagyott Duna

Pozsonyban jelentik: Már karácsony előtt hatalmas károkat okozott Pozsonyban a befagyott Duna. A halászbárkákat a jég a parthoz nyomta és egy sem maradt közülük épségben. Még nagyobb károkat okoztak a jég megindulásakor Bécs felől érkező jégtáblák.

A pozsonyi hajóállomás kikötőhidját, amely vasból van, a jégtorlaszok a parthoz nyomták és úgy roncsolták össze, mint valami papírost.

A hid megerősítésére szolgáló vasláncokat és drótköteleteket pedig a jég elszagatta. A Száva nevű cseh-szlovák gőzös, amely a téli kikötőbe akarta bevinni a Dunán rekedt uszályhajókat, a Duna közepén a jégtömbök között rekedt, úgy hogy teljesen lehetetlenné vált, hogy a hajó folytassa útját.

A jégtömbök magukkal sodorták a gőzöst,

amelyet katonai repülőgépek kutattak fel és találtak meg. Pozsonytól nyolc kilo-

méterre a Duna közepén. A hajó nyolc főnyi legénységét a repülőgépekről ledobott élelmiszerekkel látták el. A Száva két napig maradt így a jégtorlaszokkal küzdve a Duna közepén, míg szerda délután sikerült a hajónak Oroszvárnál kikötöni és legénységét partra szállítani. A kár, amit a jég Pozsonynál okozott, körülbelül 30 millió cseh korona. A Száva súlyosan megrongálódott.

A hideg és a hóviharak Angliában és Belgiumban megakadályozzák a forgalmat

Londonból jelentik: A nagy havazást követő

hidegkullám Angliában nagy forgalmi akadályokat idéz elő.

Délanglia számos városában és községében az uccai közlekedés megakadt.

A vasuti közlekedés is sok helyen szünetel.

Huszezer munkás dolgozik azon, hogy a vasutvonalakat szabaddá tegye a hó-tömegektől. A Londont és Párist összekötő telefondrótvezetékek elszakadtak. Canterburyben mintegy háromszáz épületet előntött az áradás és ezer ember vált hajléktalanná. Szinte

teljesen megbénult a hajózási forgalom az egész part mentén és a La Manche-csatornán is,

ahol tízenkét év óta első ízben szünetel már három napja minden forgalom.

Brüsszeli jelentés szerint

a hóviharak Belgiumban is nagy zavarokat idéznek elő a vasuti forgalomban.

A táviró- és telefonforgalom az ország nagyrésztében szünetel. *Lüttichnél* a

Maas kilépett medréből. *Antwerpenben* méternyi magasságban áll a hó az uccakon és egész Belgiumban havazik.

Felhőszakadás és áradás Franciaországban

Párisból jelentik: A pusztító viharokról, áradásokról és felhőszakásról beérkező jelentések egyre aggasztóbbak.

A Maas, Aisne, Marne és számos kisebb folyó kilépett medréből.

A La Manche-csatorna mellett, valamint az Atlanti-óceán francia-spanyol-portugál és északafrikai partvidékén tomboló heves vihar miatt rengeteg kisebb hajó van súlyos veszedelemben.

A Földközi-tenger partján dühöngő szélvihar egyre fokozódik.

Toulon környékén kedden ötórás felhőszakadás és jégverés pusztított. *Calais* és *Boulogne* között a vihar nagy zavarokat okozott a táviró- és telefonforgalomban. Az orkán telefonpóznákat döntött ki, úgyhogy a vasuti vágányokat drótok borították el olyan mértékben, hogy a *Páris—calais-i* gyorsvonat mozdonya amely ebbe a drótsövénybe belefutott, kisklott. A vonat utasait autók szállították Calaisba.

„Az új államszövetségek magukban rejtik a jövő háborujának csiráját“

Külpolitikai vita és a kisebbségek elnyomásának kérdése a francia szociálista párt kongresszusán

Párisból jelentik: A szociálista párt keddi kongresszusán élénk vita fejlődött ki a francia kormány külpolitikája ellen. *Zyromsky*, a párt balszárnyának egyik vezetője

hevesen kikelt a Népszövetség keretében és annak védelme alatt kötött új államszerződések és államszövetségek ellen, amelyek szerint magukban rejtik a jövő háborujának csiráját.

Longuet arról beszélt, hogy a szociálista elvek megvalósulása szem-

pontjából elsőrangú fontosságú az állam külpolitikája. Ő is támogatta a békeszerződéseket, azoknak

különösen a nemzeti kisebbségekre vonatkozó rendelkezései ellen kelt ki, amelyek megengedik, hogy elnyomják a kisebbségeket.

Valóságos szegény — mondotta — hogy tíz évvel a békekötés után még mindig idegen csapatok tartják megszállva a Rajna-tartományt.

Ezekre a felszólalásokra válaszolva a párt jobbszárnyának egyik vezetője,

*Paul Boncour*t, aki a francia kormány képviselője a Népszövetség-nél, szükségesnek látta a Rajna-megszállás védelmére kelni.

Szerinte nagy veszedelem volna, ha a Rajna-mentét kiürítenék a győztes államok, amíg Németország nem ad teljes garanciát Franciaország biztosítására, ami pedig a békeszerződéseket illeti, a revízió gondolatát visszautasította, mert indokolása szerint, a helyzet az 1914. előtti állapotokhoz képest tagadhatatlanul jobb.

Az ellenzék nagy reményeket fűz a demokrata-párt januári kongresszusához

Kormánykörök szerint a kongresszus nem fog állást foglalni a jelenlegi koalíció ellen — Jovanovics Jován, a földművespárt elnöke naponta tárgyal Davidovics Ljubával

Beogradból jelentik: Csütörtökön délután ismét tanácskozott *Jovanovics Jován*, a földműves párt elnöke *Davidovics Ljubával*. Ezen a tanácskozáson a január 15—16-ikán megtartandó demokratapárti kongresszusról volt szó, amelyhez az egész ellenzék nagy reményeket fűz, mert azt hiszi, hogy a kongresszus az ellenzék javára fogja a demokrata párt hangulatát befolyásolni. Az ellenzék reméli, hogy a demokrata kongresszus után aktuálisvá válik a nagy koncentráció. Kormánykörökben viszont úgy tudják, hogy a demokrata kongresszus meg fog maradni az általános politikai helyzet megvitatása keretében és nem fog állást foglalni a jelenlegi kormánykombináció ellen.

Vita a precanszki-front körül

A beogradi politikai körökben élénken foglalkoztatják azok a cikkek, melyek az ugynevezett precanszki-front mellett szállnak síkra.

A ljubljana *Jutro* című lapban *Vilder* Pribicevics-párti képviselőnek igen éleshangú cikke jelent meg, amelyben sürgeti a precanszki országrészek kedvezőbb elbánását és rámutat azokra a hátrányokra, amelyeket a Száván-inneni országrészek szenvednek. Erre a cikkre a *Politika* vezércikkben felelt, mire Pribicevics ugyancsak a Politikában hosszabb cikkeken szögezte le a paraszt-demokrata koalíció álláspontját. Pribicevics többek között a következőket írja:

— Az én cikkeimet az egyenlőség szel-leme sugalmazta, sajnos azonban, hogy Beogradban az ilyen törekvéseket szán-

dékosan másként értelmezik. Hallatlan az az állítás, hogy a jóvátétel nagy részét az új tartományok között osztották fel.

— Ami *Vilder* cikkét illeti, ő nyíltan és őszintén közölte álláspontját a nyilvánossággal és nem bujt álnév mögé. A szerbiai uraknak utána kellene nézni, hogy miért ilyen a hangulat a precanszki tartományokban, annál is inkább, mert a cikk íróját, *Vildert* Szerbia miatt üldözték és bezárták.

Sajnálatos tény és veszedelmes a jövőre nézve, hogy a szeparatista beogradi politika minden precanszki követelésre nemel felel. Beogradnak nem volna szabad szeparatista politikát folytatni.

A Rees válasza Bethlennek

Bethlen István gróf magyar miniszterelnök a Pesti Napló karácsonyi száma-

ban vezércikkét írt, amely a beogradi sajtóban élénk visszhangot keltett. A Pribicevics-párti *Rees* nagy cikkben válaszol Bethlennek és többek közt a következőket írja:

»Semmi sem karakterizálja jobban a magyar politika kételkedését és őszintesége hiányát, mint Bethlen megalomániája, aki bizonyos »eszközökkel« is fenyeget. Ezek a fenyegetések Románia címére szólnak és azok ellen az antiszemita demonstrációk ellen irányulnak, amelyek román területen történtek. Ezek a támadások nagyon sajnálatosak, de milyen jogon veszi a magyar miniszterelnök védelmébe a romániai zsidókat? Ez annál is inkább érthetetlen, mert hiszen a romániai antiszemita kirohadások csak kópiái a Magyarországon legutóbbi hetekben történteknek.«

Lindberg szerda délelőtt elhagyta Mexikót

Quatemalába repült az oceán hőse

Newyorkból jelentik: Lindberg szerda reggel 6 óra 35 perckor, középeurpai időszámítás szerint délután fél kettőkor elhagyta Mexikót és Quatemalába repült.

Az oceánhős repülőgép kedvező időjárás mellett startolt és az indulásnál megjelent a mexikói kormány számos

tagja és közel harmincezer ember, akik lelkesen ünnepelték Lindberget.

Lindberg gépét tíz mexikói katonai repülőgép kísérte el az ország határáig.

Az út Quatemaláig 1200 kilométer, amelyet Lindberg négy óra alatt akar megtenni.

Megsemmisítették a szentai tisztviselő-pályázatokat

Uj pályázat kiírását határozta el Szentárváros rendkívül közgyűlése

Szentárváros jelentik: Szentárváros képviselőtestülete Cetina Zsarkó polgármester elnöke alatt kedden délelőtt rendkívül közgyűlést tartott. A polgármester felolvasta a főispán rendeletét, amellyel a múlt közgyűlésnek a tisztviselői pályázatok kiírására vonatkozó határozatát — felebbezés folytán — a főispán megsemmisíté és elrendeli, hogy a december hó 27-ikére összehívott rendkívül közgyűlés tárgyalja le a tisztviselő-kérdést.

Dr. Zagorica Iván az ellenzék nevében tiltakozott az ellen, hogy a közgyűlést a főispán rendeletére összehívták, holott a mandátumok ellen beadott petíciókról még nem döntöttek.

Vuics Szávó szerint a megtámadott mandátumok ügyében a főispán dönt, a felebbezéseket már biztosan elintézte és így joga volt a gyűlés összehívását elrendelni.

Dr. Beslits Demeter tiltakozott az ellen, hogy az önkormányzat jogaiba bárki, akár a főispán is, beleavatkozzék. Ha engedjük jogaink csorbítását akkor beleegyezzünk abba, hogy tovább is fennmaradjon a komaszúruralom és inkább osszadjunk szét, minthogy ezt tiltakozás nélkül eltűrjük.

Dr. Ludaics Milos szerint a polgármesternek nem kellett volna a múlt ülés határozatát megfellebbezni, akkor már volna tisztuk és lehetne dolgozni. Kerepessy Vince járt a minisztériumban és fenyegetőzött, hogy felbomlik a koalíció, ha a közgyűlés határozatát nem semmisítik meg. Az ellenzék az oka...

Kerepessy (közbevág) — hogy nem Ludaics a főügyész.

Dr. Ludaics: Mindnyájan tiltakoznánk az ellen, ha önkormányzati jogainkat bárki megsértené, de Kerepessy ne menjen a belügyminiszterhez és ne fenyegetőzzék.

Kerepessy: Ennek az oldalnak nincs belügyminisztere, az radikális.

Cetina polgármester felolvasta a gazdasági bizottság javaslatát, amely indítványozza, hogy a gazdasági, az ipari, katonai, a házépítési, az adó- és közgyűlési állások kivételével az összes állásra pályázatot írjanak ki.

Kerepessy Vince szerint a városi tanács, amely kinevezett tagokból áll, nem tehet indítványt, a gazdasági bizottság megválasztása felebbezés alatt áll, tehát annak a javaslatát sem tárgyalhatják, azt a tanács, hogy pártközi bizottságot válasszanak és az döntsön, hogy milyen állásokra írjanak ki pályázatokat. Itt száz-ezer meg százezer dinárnyi összegről van szó, takarékoskodni kell, hiszen ma is kilencszáz százalék a pótdó és még tovább fog emelkedni, ha a megszüntetett állásokat, például a főügyési állást újra betöltik.

Dr. Ludaics: A gazdasági bizottság legitím szerv, a titkosan választott uj

bizottság illegitím volna, annak a határozatát is megfellebbeznék az ellenzék. Vuics Szávó élesen támadta az ellenzék, hogy lehetetlen teszt minden alkotó munkát. Lálits Miladin, Balla Orbán, Rudics Ignác, Olajos György szólal fel és kérte, hogy a mostani ügyész, dr. Peczarszky Brankó maradjon tovább is ügyész. Több felszólalás hangzott még el és a vita sokszor személynézésbe csapott.

Végül titkos szavazással a közgyűlés 38 szavazattal 34 ellenében kimondja, hogy a gazdasági bizottság javaslatát fogadja el Kerepessy indítványával szemben.

Készül az új közoktatási törvényjavaslat

A kiküldött bizottság jelentése nem foglalkozik a kisebbségi oktatással

Beogradból jelentik: Kumanudi Koszta közoktatásügyi miniszter az egész ország közoktatásügyét új alapokra akarja fektetni. Ezért az ország közoktatásügyének tanulmányozására egy bizottságot küldött ki, amely a napokban már el is készült a jelentésével. A bizottság jelentésének főbb szempontjai a következők:

Jugoszláviában az elemi iskolák elosztása egyáltalán nem harmonikusan történt. Egyes országrészekben nagyon kevés az iskola, viszont más országrészekben megvan a kellő számú népiskola. A bizottság úgy találja, hogy a jelenlegi négy osztályos elemi iskola egyáltalán nem felel meg a célnak és szükségesnek tartják, hogy az elemi iskolai oktatás nyolc évig tartson. Ebből a nyolc osztályos elemi iskola típusból négy osztályos elemi iskola lehetne az egyenértékű alsófokú elemi iskolai oktatás, négy osztályos pedig a felső fokú elemi iskolai tanítás. Az elemi iskolai oktatásnak az egész országban egyenértékűnek kell lennie. Ez különösen a négy alsóbb osztályra lenne általános elvként felállítva, viszont már a felső elemi osztályokba lehetne az egyes vidékek és a gazdasági viszonyainak megfelelően helyi gazdasági és földrajzi tanítást nyújtani. Az elemi iskolai oktatás céljainak megfelelő új tankönyveket kell kidolgozni és a tankönyveknek is egységesnek kell lenni.

A polgári iskolák számát a bizottság

véleménye szerint emelni kell. A polgári iskolákból a gimnáziumba való átlépést csak kiváló tanulóknak szabad megengedni. A bizottságnak az volt az álláspontja, hogy az ország érdekében igen fontos, hogy felkeltsék a polgári iskola iránt a nép érdeklődését, mert a sok laiteiner ember elhelyezkedése nagyon nehéz, viszont a gyakorlati pályákon Jugoszláviában nagyon kevés a képzett ember.

A bizottság véleménye szerint a tanítóképző oktatást is meg kell reformálni. A tanítóképző oktatást négy esztendőre öt évre akarják felemleni. Az öt esztendőből három évet az általános műveltség fokozására fordítanának, viszont az utolsó két esztendőben csak pedagógiával foglalkoznának a tanulók. A bizottság azonkívül szükségesnek tartja a tanítóképzőintézetek számának növelését is.

A bizottság a kisebbségi iskolákban működő tanítójelöltek kérdésével nem foglalkozik és a javaslatban egyáltalán nem tér ki a kisebbségi sorsban lévő gyermekek elemi iskolai oktatására.

A középiskolák kérdésében arra az álláspontra helyezkednek a bizottság tagjai, hogy a négy osztályos gimnáziumokat általában be kell szüntetni. A középiskolák három típusát akarják megvalósítani az a gimnáziumon és a reáliskolán kívül szükségesnek tartják a redigimnázium felállítását is.

A bizottság nemzeti szempontból ellene van annak, hogy a középiskolák száma csökkentsék, mert Jugoszláviában még nagyon kevés a középiskolák száma.

A bizottság ellenében a magán-középiskolák felállításának, bár k-mondják, hogy kisebbségi magániskolát nem szabad felállítani.

Az egyetemek kérdésében a bizottság álláspontja, hogy az egyetemek számát nem szabad csökkenteni, de el kell követni mindent, hogy az egyetemek nívója által az ország általános kultúrívója emelkedjék. Az egyetemek főcélját az egyetemi ifjúság nevelésén kívül abban látják, hogy az egyetemeknek hatalmas kultur-propagandát kell kifejtenők, hogy a tömegnek művelődése emelkedjék.

Amint értesülünk, a bizottság jelentése alapján a közoktatásügyi minisztérium nemsokára törvényjavaslatot fog készíteni és a javaslatot a parlament elé terjesztik.

Izgalmasnak ígérkezik Beeskerek szombati közgyűlése

Nem lehet a régi tisztviselőket elmozdítani tanári Beeskerekben

Beeskerekről jelentik: Beeskerek városi képviselőtestülete pénteken, december 30-án tartja második ülését, amely ismét rendkívül izgalmasnak ígérkezik. Az első közgyűlésen ugyanis a radikális és magyarpárti képviselőtestületi tagok kivonulása után az ellenzék úgy határozott, hogy a legközelebbi közgyűlést január 4-én tartják meg, amelynek napirendjén a városi tisztviselők megválasztása szerepel. A városi tanács azonban, miután ezt a határozatot érvénytelennek tekinti, úgy döntött, hogy a közgyűlést december 30-ikára hívják össze.

Az ellenzék most kínos dilemma elé került, mert vagy megjelennek a december 30-iki közgyűlésen és ezáltal elismerik annak jogosultságát és a saját határozatuk érvénytelenségét, vagy pedig távolmaradnak és ezzel a radikális-magyar blokk szabad cselekvését biztosítják. Értesülésünk szerint az ellenzék meg fog jelenni a közgyűlésen, azon

Egy kritikus albumából

Írta: Baedeker

Karácsony. A Szeretnek és Békeségnek a költői ünnepe. Mégis, ahogy együtt voltunk, sorra került és szóba a háború és a gyűlölet is, mert lehetetlen manap értelmes embereknek hosszabb ideig társaságban lenni anélkül, hogy beszélni kelljen e témákról.

Egyvalaki így szól:

— Irigylem azt a nemzedéket, mely a mostani után jön s csak annyit fog tudni-hallani a rettenetes kataklizmáról, amennyit a Nagy Hazugságok Könyvéből, a Világtörténetből tanul. A legszomorúbb dolgok ott hamisítva lesznek, a kégyetlenek enyhítve s az eredmények és következmények szépítve. Az utánunk következőknek, akik mostanában születnek, ami nekünk oly borzalom, csak ártatlan olvasmány lesz. Olyasvalami mint nekünk a harmincéves háború története.

— Ennél mégis több lesz — jegyezte meg egy vitaközös. — Lesz olyan historikus is, aki ennek a fölfordulásnak az eseményeit a morál történetének a keretében fogja előadni s így olyan képet fest róla, amelytől távol áll minden párt-szerűség és minden szépítési szándék.

— Ki tudja, jó lesz-e ez? — aggodalmaskodott egy harmadik. — Ha a történetíró a morál vetítójével világosít rá a háború indítékaira, a végigharcolása módjára és következményeire, olyan szép fog előállni, amely az olvasót elidegeníti az embertől s az ifjúságot elkészeríti, embergyűlöltetővé teszi.

— Hah, a morál magától értetődik, ahogy az Auch Einer hőse mondja! A morált le kell vonni, mert végre is az az alapja a társadalomnak.

Igy szól a karácsonyesti társaság egy tagja s egy másik szomorúan felelt rá:

— Bizony, az egy circulus vitiosus... Nem kellett volna egyáltalán háborúnak lenni. Mennyivel szebb lett volna akkor a karácsony!

Többen felsóhajtottak.

Mindenki vesztett a háboruban valamit, Fiut, vagyont, reményt, illuziót.

*

A beszélgetés tovább folyt s megjegyeztem magamnak a következő elmélkedést:

— Az őszinteség hiánya egyik legnagyobb hibája az életünknek. Itt van mindig a frázis, amely szerint az, aki a háborúban elesett, »hősi halált halt.« A legtöbb esetben hazug mondas, mert vajmi kevesen haltak meg ott vitézi módon. Bátor dolog volt a háborúba menni (bár még bátrabb lett volna, ha mindnyájan kimondták volna a Gyóni Géza híresmerész sorát: »Cézár, én nem megyek!«), sokan bátran viselkedtek ottan, de vajon hányan haltak hősi halált? Ágyuval, gránáttal és mérges gázzal szemben maga Leonidasz se lehet hős... De hát ezzel a tetszetős szóval, ezzel a halhatatlanságot ígérő jelzővel édesgetik újabb erőpróbára, új mérközésre a naiv és gyantlan »hadköteleseket«, akikkel elhittetik, hogy ha földre teríti őket a kémia legújabb vívmánya, hogy akkor hősi halált halnak. Ha volna egy szemernyi őszinteség a hadvezérekben (akik ágyban-párnák közt szoktak meghalni), az államférfiakban (akik kényelmes Voltaire vagy Rothschild-fauteuil-ökből »rendezik« a véres színjátékot), a történetírókban (akiknek igazságérzete a nemzetük dicsősítésében merül ki) és a pártacédu-lírókban (akik annyira szeretik a hazug frázisokat), akkor azt írják az elcsettekéről, hogy vértanu-halált haltak. S akkor igazat mondanának... De még ha van is hajlamuk az igazmondásra, ezt az igazat a világért se mondanák ki — félnének, hogy csökkentik vele a háborús kedvet. Mert (vértanuvá) válni kevésbé vonzó mint vitéznek, hősnak lenni. Ezért van az, hogy a hadvezérek, hadügyminiszterek, történészek és gyászlap szerkesztők (s valószínűleg a gyászoló szülők is) ma is hiszik és hirdetik, hogy az a százezer orosz katoná, akiket Hindenburg a mazuri ta-

vakba fullasztott, mind hősi halált halt. Szegény mártírok!

*

Ezen is elgondolkoztunk s hosszabb szünet után valaki elkezdte:

— Ez a bolond háború.

Hogy hogyan folytatta, nem tudom, mert nem voltam képes tovább figyelni. Megálltam a jellemző szónál s nem hallottam többet. Csak azon elmélkedtem, mily helyes elkeresztelése ez a szörnyű történelmi eseménynek, amely a múlt évtizedben fejtezőre állította mindazt, aminek nem az volt a rendeltetése, hogy a fején álljon. »Bolond háború« — bizony az volt s lehet, hogy ha nem ellenőrzi őket senki s egészen négyesemközt bizalmaskodnak magukkal, azok is így jellemzik, akik csinálták. Muszáj bolondnak mondanunk, ha nem akarjuk gonosznak állítani, bár én annak tartom. De hát abba, ami bolond, befér jókora adag gonoszság s így azzal, ha bolondnak szidjuk, még nem mentettük föl a gonoszság vádjától. Oly bolond volt és oly gonosz, hogy szinte reményt nyújt egy szebb, háborumentes jövőről. Reményt nyújt arra, hogy az ily nyilvánvalóan bolond és gonosz dologot nem ismétlik meg — hamarjában. Hiszen a földrengésekben és tűzhányó hegyekben is van annyi lojalitás, hogy nem ismétlődnek meg gyakran, főleg ha az utolsó kitörésük nagyon elementáris volt. Am ez mind csak reménység. A föld- és tengerrengéseket s a tűzokádók erupcióit a Természet irányítja — a háborukat az Ember s ez nem oly emberséges mint a Természet.

*

Mikor ez állig föllegyverzett békét látom, amely kegyetlenebb egynémely háborúnál, a gazdasági leromlást s az erkölcsi zűlést, mely a modern társadalmat alapjaiban támadja meg s a reménytelenséget, amely nem engedi hinni, hogy hamarjában javulás állhat be, ha mindent látom és panaszlom, akkor elgondolom: A Természetnek és a Történetnek

nagy igazságtalansága, hogy azt, ami vár ránk, nem tudhattuk meg előbb. Ha tudjuk, tudatosabban élveztük volna ki a mosolygó »rég jó idők«-et s tudtuk volna róluk azt, hogy jók, már akkor... Ha tudatában lettünk volna akkori jelenünk szépségeinek és sejtettük volna akkori jövőnknek (a mostani jelenünk) sivárságait, könnyebben viselnék el a ma-nak sokféle gazdasági nyomorúságát és szomorú erkölcsi hanyatlását. Aki előkészül a bajra-szerencsétlenségre, csak félannyit szenved tőle, mint akire az váratlanul sújt le. Aki márcul-holnapra jut tönkre, jobban török le mint az, akinek van ideje készülni rá s akit fegyelmű alá vonnak, mielőtt az állásától fölmentik, kisebbnek érzi a csapást, amely rázúdul mint az, akit hirtelen bocsájtanak el a hivatalából. Az előre-felkészülésnek ez a bitóhaladéka legtöbb esetben nem enyhíthette az Uj Idők mártírjainak a kinszenvedését s ezek joggal kesereghetnek azon, hogy nem volt elég örömről a múltjukban (ha az még oly szép volt), mert amikor az még jelennek számított, nem gondolták, hogy az oly hamar lesz múlt. És okkal busulnak, hogy alig győzik erővel eltűrni a sivár jelent s hogy nincs elég reményük, amellyel kedvezőbb színben láthatnák az inkább fenyegető mint ígérkező jövőt.

*

Talán ez az oka, hogy soha, amióta most az a tudat, hogy az ember: kortárs. áll a világ, sem volt oly lehangoló mint

*

Valamikor kortársnak lenni, ha nem is volt éppen előkelő társadalmi állás, de nem volt kellemetlen érzés se. Sőt volt valami vigasztaló benne. Hiszen olyan kitünőségeknek, olyan nemes férfiaknak volt a kortárs a szerény szürke ember! De ma? Ma nem dicsőség és nem vigasztaló érzés a kortársi állapot. Mert kinek vagy a kortárs, óh ember, kinek? A nagy emberek ma nem olyan nagyok, mint régebben voltak s a szürkek még szürkébbek...

tiltakozását fogja kifejezni és minden nekik nem tetsző határozat meghozatalát obstrukciós beszédekkel próbálja megakadályozni.

A tisztviselők megválasztása tekintetében különben Beeskereken igen különös a helyzet. A közigazgatási bíróság ugyanis egy esetből kifolyólag olyan határozatot hozott, hogy a tisztviselők megválasztásánál a képviselőtestület tagjai kétharmadrészenek jelen kell lenni. A közigazgatási bíróság eddig több választást megsemmisített, mert a képviselők kétharmadrésze nem volt jelen. Minthogy pedig Beeskereken az ellenzéknek megközelítőleg sincs kétharmad többsége, a radikális-magyar blokk egyszerű távolmaradásával mindenkor meg tudja akadályozni az új tisztviselők jogérvényes megválasztását és így megvan a lehetősége, hogy a jelenlegi tisztviselői kar mindvégig a helyén maradjon.

A szombati közgyűlés elé nagy érdeklődéssel tekint Beeskerek egész közönsége nemcsak a várható izgalmak miatt, hanem azért is, mert lehetségesnek tartják, hogy ezen a közgyűlésen végleg rendeződnek az erőviszonyok és a város ügye talán végül is békés mederbe terelődik. Független demokrata körökből szerzett információk szerint a közgyűlésen meglepetések lesznek.

A cservenkai rejtély

Sikkasztott-e a község adóügyi jegyzője?

A *Bácsmegyei Napló* közölte, hogy Cservenka községben nagyobb arányú sikkasztást fedeztek fel, amelyet Devesics Ivó adóügyi jegyző követett el. Erre a cikke most a következő helyreigazítást küldték:

Miután az Önök lapjában három cikk jelent meg a cservenkai sikkasztásról, melyekben az én nevem is szerepelt, a sajtótörvény értelmében kérem b. lapjokban a következőket közölni:

1. Nem helyes az a megállapítás, hogy Cservenka községben sikkasztás fordult elő.
2. Nem áll, hogy Cservenka községe meg lenne károsítva.
3. Nem áll, hogy a bácskai tartomány lenne megkárosítva.
4. Nem áll, hogy az állam lenne megkárosítva.
5. Nem felel meg a valóságnak, hogy a megrágalmazott Sztóia Györgyöt állásából tisztán azért bocsátották el, mert a sikkasztás nyilvánosságra került, hanem a cservenkai lakosság erőves fellelése, Lukics Predrag főispán ur előterjesztése és a belügyminisztérium államvédelmi ügyosztályának kategorikus követelése folytán bocsátották el a szolgálatából azzal, hogy semmiféle nyilvános szolgálatba többé föl nem vehető.

Állítólag a cservenkai cukorgyárat és néhány cservenkai családot károsította meg a volt adóügyi aljegyző, Devesics Ivó. A cukorgyár és ezek a családok nem alkotják az egész községet, sem a bácskai tartományt, még kevésbé az államot. Ezek magánszemélyek és adófizetők. Nagy kérdés, hogy ezek tényleg károsultak-e és hogy őket Devesics Ivó károsította-e? Az egész ügyet a nyilvánosság előtt borzasztó színben tüntették fel, holott magában a faluban, ahol az eset történt, nem igen veszik komolyan az ügyet.

Fennáll egy megdöbbentő tény, mely az egész nyilvánosság előtt ismeretes. Már néhány hónappal ezelőtt az elkeseredett harc a községi választások körül. Ez a küzdelem a községet két táborra osztotta. Az egyik tábort alkotja a nép (német-szerb) osztályokra való tekintet nélkül és a magasabb politikától mentesen; a másik tábort alkotják a cukorgyár és néhány család, akik között a Devesics által károsultak is vannak, egy politikai párt vezetőségével együtt.

Ezt a tényt és egyéb körülményeket egybevetve megállapítható, hogy az egész sikkasztási ügyet csak felfújták a nyilvánosság előtt és hogy emögött egy külön cél rejlik. Az egész faluban az a meggyőződés uralkodik, hogy Devesics csak eszköz volt ennek a külön célnak az elérésére.

Kiváló tisztelettel
Bogdanovics Luka

A pénztárcáznál
vagyunk leginkább kitéve a fertőzés veszélye-
nek. A helyes mód
Dr. WANDE 11221/3
ANACOT-PASTILLÁK
Ilyen esetben is biztos védelmet nyújtana!

Laikus ember is

épithe! magának

RÁDIÓT

pontos rajzainkkal és könnyen érthető utasításainkkal

KONRATH D. D. Subotica

Kérje ingyenes katalógusunkat 300 órával vagy 10 dinárért az ezzel egybekötött rádiókönyvünket

Greyson asszonynak végleg nyoma veszett

A Los Angeles és a hadihajók eredménytelenül abba hagyták a kutatást — A Down utasaival együtt a tengerbe veszett — Titokzatos szikratávirat a Downról

Newyorkból jelentik: A Los Angeles kormányozható léghajó, amelyet Greyson asszony repülőgépeinek felkutatására küldtek ki, több rádiójelentést adott le. A washingtoni tengerészeti kormányának jelentése szerint

a Los Angelesnek a kutatást abba kellett hagynia, mert az céltalan és a léghajó visszafelé indult.

A tenger egyébként nyugodt, a vihar elcsendesedett.

Azok a hajóskapitányok, akikkel a Los Angelesről rádió útján érintkezésbe lehetett lépni, kivétel nélkül azt mondják, hogy péntek éjjel, amikor a Down elindult, Newfoundland magasságában és különösen Sable Island tájékán

olyan hatalmas vihar dühöngött, hogy egy vízeipülőgép, ha kénytelen volt leszállni a tenger felszínére, nem sokáig tarthatta fenn magát és minden bizonnyal elsüllyedt.

A két amerikai torpedóromboló és a kanadai kormány által kiküldött gőzös, amelyeket a Down felkutatására rendel-

tek ki, fáradozásukat szintén abba hagyták, mert minden további kutatás céltalannak látszik és

bizonyosra veszik, hogy Greyson asszony és utasai a tengerbe veszttek.

Amerikában nagy izgalmat kelt a bátor pilótánő katasztrófája.

Újabb newyorki jelentés szerint az Anglo-American kábeltársaság Harbour Grace-hez közeli Hearts Content állomásának táviróhivatalnokai jelentik, hogy rádióján szikratáviratot fogott fel ezzel a szöveggel: »Hol vagyunk? Jelöljétek meg! Tájékoztassatok, Down.«

Minthogy egy másik rádióállomás sem fogott fel hasonló szikratáviratot, egyelőre nem tudni, hogy az csakugyan a Downtól származik-e, vagy valamelyik könnyelmű rádióamatőrétől, aki ezzel zavart akart kelteni. A táviróhivatalnok szerint a szikrajelzés félórán át megisméltődött, hangos és tiszta volt, tehát a Downnak egész közel kellett lennie a parthoz.

A berlini mozik karácsonya

Premier-sorozat az ünnepi filmhéten

Berlin, december hó.

Az ünnepekre kirukkoltak a premier-mozik a nagy szenzációkkal. Ezt a meghatározást, hogy szenzáció, természetesen viszonylagosan kell érteni: a karácsonyi szenzációk csak az eddig bemutatott »slágerek«-hez képest jelentenek szenzációt, önmagukban véve azonban — kevés kivétellel — éppoly silányságok, mint amikkel eddig szórakoztatták a filmgyárak a meglepően türelmes mozilukikumot.

A kivételek közé tartozik Mary Pickford idei első filmje, »A hölgy«, amit a *Capitol* mutat be. A darab szüzséje semmiség: a szőke Mary ezuttal elarusító lány egy nagy áruházban és szerelmes a tulajdonos fiába, akiről nem tudja, hogy kicsoda, és a végén egymáséi lesznek. Mindez nem fontos. Az se, hogy a rendezés meglehetősen szintelen. Az se, hogy Mary Pickford nem tartozik a nagy színésznők közé. De gyönyörűség látni, olyan bájos Bernhard Shawnak igaza van, a Pickford-filmeknek nem szabadna a szokásos happy end-del végződni, mert az embernek direkt rosszul esik, hogy a szemelátára megcsókolja egy más férfit ezt a drága nőt. Az már ráadás, hogy Mary Pickfordnak humor is van és a néző végigneveti azt a két órát, amíg a darab leperog.

A *Gloria-Palast* nagy szenzációja, »A kínai papagály« már nem szerzett ilyen maradéktalan élvezetet a publikumnak, pedig több művészet és több akarás van

benne. Ezt a rosszsikerült amerikai darabot egy igen tehetséges német rendező, Paul Leni csinálta, aki *festőből lett filmrendező* és minden igyekezetét a magatervelte díszletekbe fekteti. Filmjének a dekorációi sokszor csodálatosak is, a felvételek gyönyörűek, a színészi játékok ezekben a darabokban mindig igen érdekesen — festői szempontból — stílizált és a Leni-filmek mégis egymásután akkorákat buknak, hogy csak úgy puffan. Miért? Mert Leni tehetetlenül bunta, sablonos, ócska bűnügyi regényeket filmesít meg (valószínűleg nem a saját jószántából) és a közönség már túl van azon, hogy az elveszett gyöngyök miatt másfél óra hosszat izgulni tudjon. A filmet mégis érdemes megnézni, egy *kínai színész* miatt, *Hso-jin* a neve, aki »A Bagdadi tolvaj«-ban a mongol királyt játszotta. Nagyszerű alakítás, tele eredeti humorral.

Nem is egy, de mindjárt két hatalmas bukással ajándékozta meg a kriszkindli a német filmemberek közt igen előkelő pozíciót betöltő Balázs Bélát. Azt a renomét, amit — különben meglehetősen felületes — filmesztétikájával szerzett magának, már a darabírás terén eddig elért felsikerei sem támogatták tulságosan alá, mostani kettős bukása azonban végleg lerombolta. »A főnyeremény« című darabja oly rosszul sikerült, hogy egy *külföldi másodhetes moziban mutatják be* és maga Balázs Béla *körlevelet intézett a kritikusokhoz* a bemutató előtt.

hogy nem vállal felelősséget a darabért, mert tudta nélkül átdolgozták. Másik vigjátéka, aminek »1+1=3« a címe, már egy kisebb premier-moziban került színre, *mint kísérődarab* egy amerikai film mellett. A sorsa ezzel meg is volt pecsételve, mert a berlini premier-mozik soha nem adnak két darabot egy este s a kisebb mozik is csak akkor, ha a *lekötött darab olyan rossz, hogy okvetlenül menteni kell egy másikkal*. A kritikusok ennyire gunnyal állapították meg, hogy Balázs Bélának ezt a darabját is valószínűleg átírták a háta mögött. Tekintve azonban, hogy a bemutató előtt álló új Bergner-darab szüzséjét is ő írta s annak, mint minden Bergner-darabnak nagy sikere lesz, Balázs egész biztosan vissza fogja nyerni régi reputációját.

Gyengén sikerült az *Ufa Theater Kurfürstendamm*-ban bemutatott *Fischerfilm*, az »Eheferien« is. Csupa rég elkopott ötlet... — ötlet? — a legalkalmatlanabb személy (az anyós) a legalkalmatlanabb időben (amikor az ember épp leveti nadrágját) a legalkalmatlanabb helyre (a férj egy idegen nő ágya szélén ül) betoppan és ebből a félreértésből szokványos bonyodalmak keletkeznek. Lillian Harvey nagyon szép és ügyes, kár, hogy mindig ilyen képtelenül unalmas vigjátékokban kell felénnie.

Minden második amerikai filmszínész Douglas Fairbanks-ot utánozza. A *Mozartvaal*-ban egy »Galgenhoelzer« című ugynevezett drámát adnak, amely XIII. Lajos udvarában játszódik és ebben John Gilbert, a »Big Parade«-főhőse végigcsinálja ugyanazokat a kunsztokat, amiket Fairbanks szokott, úgy felszalad egy várkastélyfalán a toronyig, mintha a fal nem is függőleges, hanem vízszintes lenne... (mit tesz isten, a felvételeknél *csakugyan vízszintes* és a felvevőgép *szintén vízszintesen van fölülte elhelyezve*, úgy hogy a néző illúziója tökéletes a fal függőleges voltáról.) Egyik toronyból átugrik a másikba, egyszerre viv hat emberrel s mikor pengője elförik, tovább viv a kardmarkolattal. Ó, édes romantika... A rendezésben nehéz felismerni annak a *King Vidornak* a kezét, aki a »Bis Parade«-ot rendezte.

Ha az amerikai filmszűzsék csak megközelítően olyan jók lennének, mint technikai eszközeik, a rendezés, vagy színészek, — (nem a színésznők, azok csak csinos háttér) — akkor az amerikai filmipar tökéletesen tudna produkálni. Ezt juttatja az ember észbe *Lon Chaney* új filmje, a »Brand im Osten« is, ami az *Ufa Palast am Zoo*-ban fut. Chaney egyszer játszott egy filmet, amiben ő volt az erőszakos, vad, gonosz ember, akiről csak a darab végén derült ki, hogy alapjában véve arany szívű, csak titkolta, hogy nehezebb legyen kitalálni. Ennek a régi filmnek nagy sikere volt, azóta minden darabját erre a receptre írják. A mostani is ugyanaz habbal: egy vad és goromba tengerész-sergeantot be szerelmes, mint egyik alantasa, akifeh emiatt fokozottan vad és goromba, annyira vad és goromba, hogy aki nála vadabb és gorombább, az már csal. De ez nem akadályozza meg benne, hogy a darab végén meg ne mentse vetélytársa életét, aki erre nőül veszi az ápolónőt, mire a vad és goromba sergiantnak — akiről ekkor kiderül, hogy titokban tescheni uradalmi teavajból van a szíve — meghatottságában kicsordul szeméből a könny. Chaney csodálatosan játszik, jószágból és brutalitásból ósszerakott mosolya felejtethetetlen és érthetővé, sőt megbocsáthatóvá teszi, hogy ilyen gicces darabokat írjak számára.

Az *Ufa Theater Friedrichstrasse* két darabban is dokumentálja azt az igazságot, hogy az amerikaiak, ha egyszer rosszat csinálnak, akkor az nagyon rossz. Nehéz eldönteni, hogy a »Zimmer No. 13.« és »Die Grosstadt lockt« című fércelmények közül melyik a csapnivalóbb.

Váratlanul nagy sikere van egy új orosz filmnek, ami nem tartozik pedig a Goskino reprezentáns attrakciói közé s ehhez képest egy kis, eldugott moziban került bemutatásra. »A negyvenedik« a darab címe. A Vörös Hadsereg egyik nökatonája, aki úgy harcol a fronton, mint a férfiak, az ittközetek során negyven embert lö le összesen, a negyvenegyediket elhibázza. Ez a negyvenegyedik azonban foglyul esik. A foglyokat hajón szállítják el s a harcias nő-

baka is a kisérő-személyzetben van. Hajótörés. Csak ketten menekülnek meg, a negyvenegy és a nő. Lakatlan sziget. A társadalmon kívül nincs osztályharc, egy lakatlan szigeten a vörös és a fehér — nem vörös és nem fehér többé, hanem két ember, sőt férfi és nő. Bekövetkezik, aminek be kell következnie, egymáséi lesznek nagy szerelemmel egybekötve. Főleg a nő szerelmes, a férfi kissé unja a dolgot s boldog, amikor egy

arratévedt hajó megmenti őket. A hajó azonban már: a társadalom s az elvű amazonnak ehhez képest első dolga, hogy lelővi az ellenséget, aki neki legdrágább a világon. *Protosanoff* rendezése jó, minden orosz rendezés meglátszik a *Timocsenko*-iskola, ami sokkal különb, mint akár a *Griffith*-féle, hogy a német *Lang*-irányról és egyéb irányokról ne is beszéljünk.

Diószeghy Tibor

December 31-én alakul meg a szombori képviselőtestület

Indemnitást kér a városi tanács

Szomborból jelentik: A szombori közgyűlési választásokat — mint ismeretes — megfélembítették a főispáni hivatalhoz. *Jovics* Stevan Pribicevics-párti gazdálkodó az egész választás ellen egyetemes felebbezést adott be azzal az indokolással, hogy több választási helyiségben az elnök beleegyezésével szabálytalanságok történtek. Külön megfélembítették *Merő* Ignác magyarpartii mandátumát, mivel *Mérő* a felebbezés szerint a várossal szerződéses viszonyban állott, végül a *Radics*-párt listáján bekerült *Kollár* Mátyás ügyvédjelölt mandátuma ellen is beadtak kifogást azzal, hogy nincs szombori illetősége. *Lukics* Predrag bácskai főispán első fokon elutasította a Pribicevics-párt részéről beadott általános felebbezést, továbbá a *Mérő* Ignác mandátuma ellen beadott kifogást, mint alaptalanokat, *Kollár* mandátumát pedig megsemmisítette.

A szombori Pribicevics-párt megfélembítette a főispán elutasító végzését a közigazgatási bírósághoz, de a belügyminiszter rendeletmagyarázata értelmében dr. *Makszimovics* Stevan szombori polgármester tekintet nélkül arra, hogy a közigazgatási bíróság még nem döntött a felebbezésről, az új képviselőtestületet december 31-ikére, szombat délután 11 órára összehívta.

A közgyűlés tárgysorozatán csak két pont szerepel és pedig a közgyűlés megalakulása és az 1928. évre szóló indemnitás megszavazása a múlt évi költ-

ségvetés alapján, addig amíg a január hó első felében összehívandó közgyűlésen meg nem választják a pénzügyi bizottságot, amely a költségvetés tételét megállapítva a közgyűléssel el nem fogadtatja a rendes költségvetést.

A város vezetőségének nagy gondot fog okozni a költségvetés összeállításánál az új bevételekről való gondoskodás, mert az új pénzügyi törvény szerint a törvényhatóságok az állami ingatlanátruházási illetékek után pótilletékeket nem szedhetnek, ami Szombor városát évi egymilliónegyszázezer dinár bevételtől ütötte el.

A költségvetés letárgyalása után újabb közgyűlést hívnak össze ugyan csak január hónap végére, amelyen megéjtik a tisztviselő a választásokat a pályázatok alapján.

A *Bácsmegeyi Napló* szombori munkatársa ez ügyben megkérdezte dr. *Makszimovics* Stevánt, Szombor város polgármesterét, aki kijelentette, hogy a városi tisztviselői állások a rendőrfőkapitányi és a főszámvevői állás kivételével mind új választás alá kerülnek. *Konyovics* főszámvevő a törvény értelmében továbbra is megmarad helyén, minthogy már 1918. nov. 1. előtt is ezt az állást töltötte be. A főkapitányi állást továbbra is *Eremin* György jelenlegi főkapitány részére kell fenntartani, mert őt az 1886. XXI. törvények értelmében a főispán nevezte ki 1918. november 1-én.

Spártai nevelésben részesül és legjobban a tengeren szeret játszani Péter trónörökös

A kis trónörökös első interjúja

A zagrebi »Novosti« karácsonyi számában hangulatos cikket közöl Péter trónörököséről. A lap munkatársának alkalma volt beszélni a kis trónörökössel, akinek ez volt az első »interjú«-ja. Az érdekes cikk így hangzik:

»Miután Ófelségétől megkaptam az engedélyt, elmentem az udvarba, hogy meginterjúvoljam a trónörökösöt. *Dimitri-Jovics* tábornok udvari marsall kijelölte az időt, amikor beszélhetek a kis trónörökössel. Pontosan a megjelölt időben értem jött *Szpuzsics* őrnagy szárnysegédtséget és elvezetett a királyi palota tágas parkjába, ahol éppen mindennapi sétalovaglását végezte a trónörökös. A »mindennapi« itt minden időben-t jelent, mert a kis királyfit a legszigorúbb spártai fegyveléssel nevelik.

A park végén levő fenyőfák között két apró lovas pillantottunk meg, apró ponny-lovakon. Az egyik a trónörökös, a másik *Alekszandar* herceg, *Pavle* herceg fia. Amikor odaérünk, elsőnek a kis herceg veszi bennünket észre. Szép, katonásan köszön és rögtön leszáll a lovaskaról. Alig múlt el négyéves, de rendkívül fejlett, egészséges fiú. A szigorú nevelés, a rendszeres fizikai munka, a sok idegen nyelv és más tantárgyak tanulása, már látható nyomokat hagyott hátra a királyfiin. Tekintete ilyen gyermekeknél szokatlanul kíváncsi és intelligens. Mindenki gyors felismerőképességét csodálja.

A katonás köszöntést szeret! legjobban, hisz a papája és környezete, amelylyel érintkezik, állandóan így köszönnek. Orrocskája piroslik a kemény hiedeltől.

— Ugyebár hideg van Fenség — kérdezem.

— Dehogyan is hideg — mondja a kis herceg. Mindamelllett dörzsölgeti kezecskéit, amelyekkel még az imént szilárdan fogta lova gyeplőjét.

— Elfáradt a lovaglástól? — kérdezem.

— Nem... nem fáradtam el — mondja komolyan. Élénk szemével fürkészve néz rám, látszólag gondolkodik azon, mi lehet a célja kérdézősködéseimnek, amelyekkel zavarom szabad játszóidejét. Kis szünet után hozzáteszi:

— Nagyon szeretek lovagolni.

Elhallgattunk. Ő azonban türelmesen várta, hogy mit mondok majd.

— Szeret sokat játszani?

Hangomban volt egy nánsza annak a hangsulynak, amellyel az ember a beszélgetést befejező szavait szokta kísélni. A kis fiú észrevette ezt a hangsúlyt és rögtön észrevehettem, hogy örül, hogy nem zavarták többé kedvenc sportolásában.

— Szeretek! — A játékszerek közül legjobban a hajót szeretem — jelenti ki határozottan.

— Utána pedig? — kérdezem én.

— Motort, autót...

A hírhedt beogradi szél egy orkánszerű lökése elfojtja gyermeki hangját. Végző ideje, hogy elbucuszam. Megkérdőzem még:

— Hol játszik legszívesebben, Fenség?

— A tengeren... ja, de szép ott...

Még valamit akart mondani, de erre meghallotta játszótársának, *Alekszandar* hercegnek hangját, aki a közelli üveg-pavillonból odakiáltott a trónörökösnek:

— Gyere játszani, Péter!

A trónörökös elhallgatott. Nyilván dilemmában volt. Szeretett volna elmenni játszani, de nem tudta, hogy szabaduljon meg tőlünk.

A bucsuzásnál szigorú katonásan öszszevágja lábcskáját és szalutál. Tudja, hogy *Szpuzsics* őrnagy a rangidős, az ő katonai karrierje pedig még csak a kezdet kezdetén van.

Sietve elhagytuk a kertet és egy pár másodperc múlva már hangos nevetgélés közben szórakozott a két királyi ivadék, épp úgy mint minden más gyermek.

HIREK

— **Ófelsége részvéte Szaszonov halála alkalmából.** Párisból jelentik: Ófelsége *Alekszandar* király felhatalmazta *Szpalajkovics* Mirosláv dr. párisi követet, hogy fejezze ki részvétét az elhunyt Szaszonov Szergej volt orosz külügyminiszter hozzátartozóinak. A királyi koszorút is helyezettett Szaszonov ravatalára.

— **A felsőbácskai vendéglősök egyesületének tisztelgése a szubotícai polgármesternél és a főkapitánynál.** A felsőbácskai vendéglősök egyesületének küldöttsége szerdán reggel megjelent *Sztipics* Károly dr. polgármester előtt, akit megválasztása alkalmával üdvözöltek. A küldöttség ezután dr. *Momirovics* Veljko rendőrfőkapitánynál tisztelt.

— **Megkezdődtek Szubotícán az adóvégrehajtások.** A szubotícai városi adóhivatal a pénzügyigazgatóság korábbi utasítása folytán szerdán kezdte meg az adóvégrehajtásokat. Az adóhivatal mintegy hatszáz végrehajtást tűzött ki, amelyekből szerdán mindössze kettőt tartottak meg. Az adóvégrehajtások azért folynak lassu tempóban, mert az adóhivatalnak nem áll megfelelő végrehajtószemélyzet rendelkezésére.

— **Meghalt Petrovics Nasztáz felesége.** Beogradból jelentik: Petrovics Nasztáz volt belügyminiszter felesége kedden délután meghalt. Temetése csütörtökön lesz.

— **Január 4-ikén tárgyalja a budapesti törvényszék báró Hatvany Lajos ügyét.** Budapestről jelentik: Erdélyi Mór volt közlelemzési népbiztos hazatérésevel kapcsolatban sok szó esik báró Hatvany Lajos ügyéről, akit hazatérése után tudvalevőleg letartóztattak. Erdélyi visszaérkezése azért volt szerencsésebb kimeneteli, mert elvtársai előzetesen *salvus conductus* szereztek számára, míg Hatvany barátai, akik hazatérését előkészítették, elmulasztották megszerezni a *salvus conductus*t. Hatvany Lajos báró ügyében január 4-ikén lesz a budapesti főtörvényszék első főtárgyalása és az ügyészség Hatvanyt hat rendbeli sajtó utján elkövetett nemzetgyalászás vétségével vádolja.

— **Kétezer munkás sztrájkol a dugarciai textilgyárban.** Karlovacról jelentik: A dugarciai textilgyár sztrájkja mind nagyobb méreteket ölt. Eddig kétezer munkás sztrájkol és mivel a munkácsak maradt ezer munkás sem tudott megégyezni a gyár vezetőségével, ezeket január 1-én elbocsátják, az üzemet pedig beszüntetik.

— **Új jugoszláv filmesillag.** Mariborból jelentik: Néhány hét előtt eltűnt Mariborból egy Erber Lidia nevű szép fiatal urileány. A rendőri nyomozás teljesen eredménytelen maradt, míg végre kedden a leány szülei levelet kaptak Berlinből, amelyben a leány bejelenti, hogy a film iránti szenvedélye készítette a szökésre és tettét nem bánta meg, mert már szerződést is kapott egy előkelő berlini filmvállalatnál.

— **Szupilo Frano hamvait Dubrovnikba szállítják.** Szusacról jelentik: Szupilo Frano, a hírneves horvát publicista és politikus hamvait, amelyeket a napokban hoztak haza Londonból, szerdán nagy ünnepély keretében, különhajórá szállították, amely szülővárosába, Dubrovnikba viszi Szupilo földi maradványait. Az ünnepélyen résztvettek a kormány, a társadalmi, hazafias és kultúregyesületek kiküldöttjei is az ország minden vidékéről.

— **Tardos-Krenner Viktor meghalt.** Budapestről jelentik: Kéthónapi betegeskedés után szerdán hatvanegy éves korában meghalt Tardos-Krenner Viktor a modern magyar irodalom és művészet egyik igen értékes alakja. Tardos-Krenner inkább írónak tartották, azonban a festészetben még nagyobb sikereket ért el. Harminc éves volt már, amikor írni kezdett és három drámája közül csak a »Néró anyja« című adta elő a Nemzeti Színház nagy sikerrel. Az utóbbi időben már kizárólag a festészetnek élt és ezen a téren is nagy sikerei voltak.

— **Vanzetti nővére halottgyalázási pert indított két francia író ellen.** Párisból jelentik: Vanzetti nővére ráralmazási és halottgyalázási pert indított két francia író ellen, akik »Sacco és Vanzetti« címen könyvet írtak a két kivégzett anarchistáról.

— **Poincaré nagyjelentőségű beszédre készül a kamarában.** Párisból jelentik: Poincaré miniszterelnök szerdán a késő éjszakai órákig tanácskozott Briand, Herriot, Sarraut és Painlevé miniszterekkel. Politikai körökben érdekes következtetéseket fűznek ehhez a tanácskozáshoz. Poincaré ugyanis az ujonnan összeülő kamarában programbeszédet fog mondani és a helyzetre való tekintettel jónak látta tanácskozni azokkal a minisztertársaival, akiknek a baloldali pártokban vezetőszerent van. Poincaré küszöbönálló beszédét már előre jelentősnek tekintik politikai körökben és bizonyos, hogy annak nagy visszhangja lesz és erősen fogja befolyásolni a közeli választási hadjáratot, amelyre minden párt már nagyban készül.

— **Emandi román követ bucsulátogatása Marinkovics Voja külügyminiszternél.** Beogradból jelentik: Emandi beogradi román követ, akit — mint ismeretes — hasonló minőségben Prágába helyezték át, szerdán délelőtt bucsulátogatáson volt Marinkovics Voja külügyminiszternél. Az új beogradi román követ Filodor lesz, aki a román külügyminiszteriumban teljesít szolgálatot. Emandi követ az újságíróknak kijelentette, hogy nehéz szívvel hagyja el Beogradot.

izben szépszerével
megmondtam már

hogy a cukor elveszi étvágytokat. Ha egészségesek és erősek akartok lenni, ha azt akarjátok, hogy szép, piros-pozsgás arcotok legyen, ha hízlalni és erősödni akartok, ha edződni akartok a ragályos betegségek ellen, ha születek sajátmagukat a fajfajás és idegesség ellen védni akartok, akkor 2-3 kávéskanál OVOMALTI NE-t kell mindennap a reggeli és oszonnakávéba tenni. Az

OVOMALTI NE

a szervezetnek koncentrált alakban a szervezetet élénkítő és gyarapító széndrátokat, fehérje anyagokat, zsír anyagokat, tápsókat és a legfontosabb vitaminokat tartalmazza. Az íz kiváló, az elkészítése pedig a leg-egyszerűbb.

Kapható minden gyógyászati társaságban dr. gó lá a és jobb csomagkereskedésben 18-50 dináros áron.

Kérjen mintapróbát erre a lapra való hivatkozással az alanti cégnél

Dr. A. Wander D. D. Zagreb

— Megválasztották a maliidjosi előjáróságot. Maliidjosi jelentik: A községi képviselőtestület legutóbbi ülésén községi bírónak Fodor Mihályt, albirónak Kis-Kovács Pált, községi pénztárnokká Fabó Józsefet, állami pénztárnokká Szőke Mátét választották meg. Az előjáróság elfoglalta hivatalát.

— Adományok a szegény szubotical családok részére. A nyomorgó szubotical családok segélyezésére N. N. 200 dinárt, S. N. 30 dinárt küldött be szerkesztőségünkbe. Az adományokat rendeltetési helyükre juttatjuk.

— A szubotical Francia Klub művészestélya. A szubotical Francia Klub 1928 február hó 1-én nagyszabású művészestélyt rendez a Beograd-szálló emeleti hangversenytermében. A művészestélyen részt vesz a beogradi opera több énekművésze és az operai ballet tagjai. A klub január 7-én, szombaton a görög-keleti karácsony első napján délután 4 órakor hangversenyt rendez, utána öt órakor kezdődik a teadélután. Január 8-án délután öt órakor ugyancsak teadélután rendez a klub.

Tudja Ön már mi a TUNGSRAM BARIUMCSÓ

— A zagrebi tartománygyűlés kibékölt az újságírókkal. Zagrebből jelentik: Petrovics Franjo a zagrebi tartománygyűlés elnöke bejelentette, hogy visszavonja az újságíróknak a tartománygyűlési ülésekről való kizárásáról szóló határozatot. Hathónapi vizálykodás után ezzel ismét helyreállt a béke az újságírók és a tartománygyűlés között.

A TUNGSRAM karácsonyi meglepetése

A Hajduk Malta szigetén. Máltai jelentés szerint a spliti Hajduk a Földközi-tengeren tomboló nagy vihar miatt három napi késéssel érkezett Máltába. Rögtön megérkezésük napján a »Pick Navy« tengerészválogatott ellen álltak ki és izgalmas játék után 1:1 (1:0) eredményt értek el. A splitiek gólját Kurir lőtte. Másnap, karácsony első napján a Sliema Wanderers professzionista csapattal küzdött a Hajduk, itt is eldöntetlen 4:4 (0:1) volt az eredmény. A Hajduk góljait Radics (2), Benesics és Poduje lőtték.

— A vajdasági radikális és német párt megegyezett a jegyzői állások kérdésében. Beogradból jelentik: A vajdasági radikális párt és a német párt között vajdasági jegyzői állások betöltésének kérdésében tárgyalások indultak meg. Mint értesülünk, ezek a tárgyalások sikerrel jártak. A megegyezés szerint azokban a községekben, ahol német párti többség van, a németek támogatni fogják a radikális jelölteket, a német párt viszont több jegyzői állást fog kapni. A megállapodás eredményeképpen a kormány már az egyes német községekben német anyanyelvű jegyzőket nevezett is ki, akiket a választások során bizonyára meg is fognak választani. Így kinevezték a napokban jegyzővé Príbicsévára Kern Ervint, Gajdobrára Müller Gézát, Buljeszre pedig Ericher Fülöpöt. Mind a három újonnan kinevezett jegyző a magyar rezsim alatt is jegyzői állást töltött be.

INGYEN MINTACSOMAG

DOSTAL pinere nyöngyörából. Eyszeri használat elég. Borátka, pattanás, arctisztálanság eltűnik. Küldjön 2 dinárt helylyegben portóra. KEMIKALIJA NOVISZAD 144. Győrszeriáralban drogériákban 20 dekás eredeti katon 25 dinár.

— Csaló hirdetésügynök. Noviszadról jelentik: Kohonjdzsics Alija noviszadi fiatalember 1926-ban a »Vesznik«, »Privredne Novine« és a »Noviszad« című lapok részére hirdetéseket gyűjtött és azokra pénzt vett fel. Illymódon 8710 dinárt inkasszált be és a pénzt elköltötte. A noviszadi törvényszék Kohonjdzsics Aliját a szerdán megtartott tárgyaláson csalásért jogerősen két hónapi fogságra ítélte.

— Szilveszter-est Petrovoszelón. A petrovoszelói ipartestület olvasóköre Szilveszter napján kabaré-estet rendez saját helyiségében. — A petrovoszelói Sloga — Egyetértés kaszinó a tagok és azok családja részére teacstet rendez Szilveszterkor. Az estélyen sötét ruha kötelező.

— Megfelebeztek a petrovoszelói előjáróság megválasztását. Petrovoszelóról jelentik: A petrovoszelói ui képviselőtestület első ülésén megválasztotta az előjáróságot. A polgári blokk nevében dr. Sáfány István tiltakozott a gyűlés összehívása ellen és megfelebezte az előjáróság megválasztását. A felebezést a blokk valamennyi tagja aláírta. A felebezés folytán a következő gyűlés összehívása öt-hat napi halasztást szenved.

— Birósági kinevezések. Noviszadról jelentik: A király Manojlovics Milán pansevói törvényszéki jegyzőt Pansevóra törvényszéki bírónak, Szejanovics Szlávko szombori járásbirósági jegyzőt szombori járásbirónak nevezte ki.

VILÁGSZABADALOM

— A miniszterelnök felhívja a vajdasági községeket a szombori közigazgatási tanfolyam támogatására. Beogradból jelentik: Vukicevics Velja miniszterelnök és belügyminiszter köriratot intézett az egyes vajdasági vidéki hatóságokhoz, amelyben felszólítja a községi tisztviselőket, hogy minél számosabban vegyenek részt a szombori közigazgatási tanfolyamon. A szombori jegyzői tanfolyam február elsején nyílik meg. Vukicevics Velja miniszterelnök a belügyminisztérium részéről anyagi támogatást nyújtott a közigazgatási tanfolyamnak és az egyes községeket is felszólította, hogy támogassák a szombori tanfolyamot. A bácskai tartomány már nagyobb pénzübeli támogatást adott a tanfolyamnak és egyes vajdasági városok is támogatni készülnek a közigazgatási tanfolyamot.

— Beküldték a novakanizsai előjáróságot. Novakanizsáról jelentik: Kolárović Dusan főszolgabíró kedden iktatta be a megválasztott előjáróságot, melynek tagjait a radikális és magyar párt sorából választották. Bíró lett Vidakov Zsiva, albiró Katkics Gáspár, közgyám Dékány István, pénztárnok Stokics Zsiva.

— A nagyváradi diákrombolások hatottja. Nagyváradról jelentik: A diákzavargásoknak esett áldozatul Nagyváradon Barna Jenő selyemnagykereskedő, akit úgy lelkiileg, mint testileg teljesen összetört gyönyörű fötéri üzletének vandál elpusztítása. Barna divatárú és selyemkereskedése két évtized óta áll fenn a Veiszlovics-féle modern palotában és Barna Jenő a legelőkelőbb erdélyi üzletemberek közé számított. A diákzavargások kitörésekor üzletének értékes cégtáblái estek áldozatul a kőzetpornak. Barna idegrohamot kapott és üléstől bezárva, reszkette sietett haza lakására, ahol ágnak esett. A kedd esti zavargások alkalmával fölfeszítették a diákok Barna üzletének redőnyeit, beütrték a drága belga kirakatüvegeket, majd behatoltak a selyemkereskedésbe és azt teljesen kifosztották. Amikor Barna erről értesült, elájult és csak nagynehezen sikerült eszméltre téríteni. Azóta állapota állandóan súlyosbodott és végül kedden egy szivroham megölte. Nagyváradon óriási részvétet kelt a tragikus körülmények közt elhunyt kereskedő sorsa.

— Januárban kapja Jugoszlávia első tengeralattjáróját. Kotorból jelentik: A jugoszláv hadiflotta első két tengeralattjárója, amelyeket egy angol hajógyárban építettek, teljesen elkészültek. A jugoszláv flotta egy tengerész különítménye a két hajó jövendő legénysége már el is utazott Angliába, hogy átvegye a két hajót. A két tengeralattjáró január közepén érkezik jugoszláv vizekre.

— Új alszövetség. A JNS legutóbbi közgyűlésének határozata értelmében a napokban alakult meg Szkopljében a nyolcadik futballalszövetség, amelynek egyelőre huszonhat klub a tagja.

— A noviszadi ügyvédyvizsgáló bizottság ügyvédtajzai. Noviszadról jelentik: A noviszadi ügyvédy kamara a noviszadi felebbviteli bíróságnál működő ügyvédyvizsgáló bizottság ügyvédtajzait dr. Adamovics István, dr. Boksan Milos, dr. Hadzsi Koszta, dr. Csirics A. Milán, dr. Latinesics Jován, dr. Szekulics Milán, dr. Mainszki Koszta, dr. Mócs Alekszander, dr. Matics Milán, dr. Micsatek Lajos, dr. Pavlasz Ignjat, dr. Tabakovics György noviszadi ügyvédeket, helyettesekül: dr. Boskovics Dusan pansevói, dr. Kovács Bódog noviszadi, dr. Malagurszki Babian szubotical, dr. Vojnovics Vladan szaribecseji, dr. Lusztig Nándor noviszadi, dr. Jankovics Zsarkó kikindai, dr. Jaksics Zsarkó becskeréki, dr. Lalosevics Jován szombori, dr. Djurics Nikola vrsaci, dr. Kengyelac Milivoj szubotical, dr. Manojlovics Jován szubotical és dr. Sendi Emil pansevói ügyvédeket jelölte ki.

Krausz Irénke, Huberth Ibolyka, Pick Sári, Gombos Terka, Róth Böske, Klein Zsuzsa, Spitzer Ibolyka, Weiss Rózi, Fehér Klári, Klein Endre, Bálint Janika, Fáj Zsuzsika, Schenberger Miska, Rafael Leó, Rafael Lilike, Klein Imre, Windpassinger Gyurka, Bálint Gyurka, Engel Gyurka, Braun Mancsi, Schenberger Mariska, Windpassinger Vera, König Etuka, Beck Loli. A baletet Vig Teréz táncitanárno tanította be.

— Öngyilkosságot követett el egy fiatal szanádi gazdálkodó. Szanádról jelentik: Todorov Milos jómódu fiatal szanádi gazdálkodó szerdán vadászfegyverrel magára lőtt és súlyos sérüléssel szállították be a novakanizsai közkórházba. Todorov néhány nappal ezelőtt tért vissza a katonaságtól és azóta buskomor volt. Anyjának is feltűnt a fiu furcsa viselkedése, ezért figyelni kezdte. Szerdán a fiatal ember egyik szomszédjától kölcsönkért egy vadászfegyvert, ezzel hazament és levelet kezdett írni, majd elővette a fegyvert és magára lőtt. A fiatal gazdálkodó állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Akar tökéletes hangversőitést?

Közel ezer aktív uszóval rendelkezik a jugoszláv uszósövetség. Az uszósövetség hivatalos statisztikája szerint a hozzátartozó egyesületek összesen 912 aktív uszó sportolóval rendelkeznek. A legtöbb uszóval természetesen a tenger-mellék klubok rendelkeznek: a spliti Jadran nyolevan uszót igazoltatott, a szuzsaki Victoria hetvenegyet, a beogradi »Brdjanin« hatvannegyvet.

ILYENT CSAR

TUNGSRAM BARIUMCSO nyujt

— Analfabétatanfolyam Petrovoszelón. Petrovoszelóról jelentik: Kelemen György tanító január elsején ingyenes analfabéta tanfolyamot rendez a petrovoszelói központi iskolában. A tanfolyamra olyanok is jelentkezhetnek, akik a latin betűket nem ismerik. Előadások hétfőn, szerdán és pénteken lesznek este héttől nyole óráig.

— Megkezdte működését a noviszadi népkonyha. Noviszadról jelentik: A noviszadi Vöröskereszt dr. Nenadovics Jován ügyvezető elnök elnökletével megtartott választmányi ülésén, amelyen Noviszad városát Lakics János polgármesterhelyettes képviselte, elhatározta, hogy tekintettel a nagy munkanélkülségre, az erős télre és a nagy szegénységre, a közeli napokban népkonyhát létesít, ahol a szegénysorsuak ingyenes ebédeket kapnak. A város erre a célra tízezer dinárt ajánlott fel a Vöröskeresztnek és rendelkezésre bocsátotta a felebbviteli bíróság épületében levő helyiségeket. Az élelmiszerek beszerzéséről a négyletek fognak gondoskodni. Az emberbaráti intézmény újév után kezd meg működését.

Mesze földön, messze tájon csak a vrbászi

GAYER BUTOR

dícséretét hallo m 7232

— Háláira gázolta a vonat. Vrbászról jelentik: Megrendítő szerencsétlenség történt Noviszadon. Odry Ferenc negyven éves cukorgyári munkás a késő délután a cukorgyártól a vasuti sineken az állomás felé tartott. Odry nem vette észre, hogy Szombor felől közeledik a személynvonat és nyugodtan haladt a töltészen. A személyvonat, amikor befordult az állomás felé, elütötte a szerencsétlen embert, akit a mozdony kerekei darabokra téptek.

Ketten beszélnek

Két esernyős ember áll a barométer előtt és a légsúlymérő elhajlását tanulmányozzák. A téren csipős szél száguld keresztül, a fákon zuzmara és a feljék felett dorong nagyságu jégcsapok lógnak le az ereszlől.

Az egyik (dideregve): Nagy a maximum.

A másik: Ki beszél itt maximumról? Minimum, barátom, minimum! Az összes verebek holtan fordultak le a fákról.

— Mit a verebek! A hizóim mind megfagytak az ólban!

Egy falusi atyafi megy el mellettük. Hangosan énekel:

— Aki a babáját igazán szereti, akármilyen havas eső esik, mégis felkeresi...

A didergő: Ki nem állhatom az ilyen szájhűsöket! (Elmerül a barométerben.) Az idő zivatarra hajló...

— Örület ezzel az időjárással!

— Nagy a légnomás, a hőmérő fagyponat alá süllyedt...

— Szibéria!

— Elvéve csapadék...

— Itt csak a jegesmedvék fogják ki-tartani!

— Fagyhullám...

— Ha eszembe jutnak azok a régi jó idők... az áldott nanszár... amikor kiskabátban mentünk szánkázni...

— És hógombócoztunk...

— Ma csak a meteorologusoknak megy igazán jól!

— Istenem (sóhajt), de hová lett már a tavalyi hó?...

— A tavalyi hó? (A városháza előtti dombokra és szemétkunacokra mutat.) Itt az egész egy rakásan. Falatnyi se hiányzik belőle! (Ehben a pillanatban a felére esik egy burogányszerű jégcsap. Szóltanul elterül a havon.)

— A szaribecseji katolikus földművelés ifjusági egyesület szinélőadása. Szaribecsejről jelentik: A szaribecseji katolikus földművelés ifjusági egyesület hétfőn este műkedvelő előadást rendezett az egyesület nagytermében. A nagy sikert aratott előadásban Lukácsy Sándor: »Vereshaju« című népszínművét adták elő.

— **Csütörtökön munkaszünet lesz a noviszadi bíróságokon.** Noviszadról jelentik: Ignjatovics Nikola, a noviszadi felebbviteli bíróság elnöke, csütörtökön, Alekszandar király Noviszadon való időzése alkalmából az összes noviszadi bíróságokon munkaszünetet rendelt el.

— **Véres korcsmai verekedés Kulán.** Noviszadról jelentik: A noviszadi kórházba szerdán beszállították Magyarics Ferenc kulai fiatalembert, akinek egy korcsmai verekedés alkalmával késsel súlyosan megsebesítettek. A noviszadi vizsgálóbíró a kórházban kihallgatta Magyaricsot, aki nem tudta támadóját megnevezni. A fiatal ember a kihallgatás után elvesztette eszméletét és élet-halál közt lebeg.

— **Eljegyzés.** Kismányai Mitsky Duci (Albertírta) és ifj. Schneider Dániel kereskedő jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Harry Liedtke legújabb filmje. A vajdasági mozikkedvence még mindig a daliás Harry Liedtke. Minden új filmjét hallatlan érdeklődés előzi meg és a legjobb szórakozást fiatal, öreg, férfi, nő, szegény és gazdag számára az ő speciális filmmeséi szolgáltatják. Legújabb filmje a *Heiratsnest* — egy békebeli garnizon vidám világának tükré, amelyben a humoros jelenetek másfél órán keresztül valóságos kacajvihart váltanak ki. Vigság, tempó, pazar rendezés, kitűnő játék jellemzik ezt a legújabb Harry Liedtke filmet és a Vajdaságban valóságos diadalut lesz a Heiratsnest utja.

Mérnöki hír. Perényi Andor okleveles mérnök, jogosított mérnöki és földmérői irodáját Szentán a Pasiceva utca (volt Adai-uca 8. sz. alá helyezte.

— **Kéménytűz.** Szerdán délelőtt Szuboticán Holländer Sámuel Jugovicseva-utca 12. számú házában kéménytűz ütött ki. A tüzoltók a lángokat idejekorán elfojtották, úgyhogy a kár jelentéktelen.

Kraljevbregei pezsgő a vezető márka

A modernizált Pannonia. A Pannonia-hotelt, amely tudvalevően főképp a vidéki magyar uricsaládok nagyon kedvelt, régi szállóhelye, tökéletesen átalakították. Kitűnő, újrendszerű légfűtést, hideg-meleg átfolyóvízű vezetéket kapott és ritka tágas szobáiban modern finom és arisztokratikus berendezés várja minden egyéb tekintetben is a vendégeket. A szállópatrius Glück-család ezzel Budapest egyik legvonzóbb hotelotthonát teremtette meg, de az új formában megmaradt a régi szolid, kellemes rendszer. A csöndes kert szobákat éppúgy újalakították, mint az uccai fronton levőket és a decens éttermeket, valamint a kávéházat is, amelyet Glück E. János, illetve Pelzmann Ferenc vezetnek.

— **Büntető eljárás folyik a volt toráki előjáróság tagjai ellen.** Becskerek-ről jelentik: Velikitorákon és Malitorákon az előjáróság választása ügyében a régi előjáróság tagjai is mindenképpen jelen akartak lenni és szavazni akartak, végül is dr. Nikolajevics Tihomir fészolgabíró csendőrkkel távolították el őket a közgyűlési teremből. A fészolgabíró most feljelentést tett Friskán Mátyás volt velikitoráki bíró és tizenegy társa, valamint Andrics Riszta volt malitoráki bíró és öt társa ellen az államügyészségen, mert azt mondták neki, hogy ők a minisztertanács rendeletét nem ismerik el, mert az törvényellenes. Az ügyészség megindította az eljárást.

Akiknek a szívműködése gyenge, erőlködés nélkül úgy érhetnek el könnyű székelést, ha naponta reggel éhgyomorral megisznak egy kis pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. Szívszakorvosok megállapították, hogy a *Ferenc József* víz súlyos billentyűhibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban, és fűszerüzletekben.

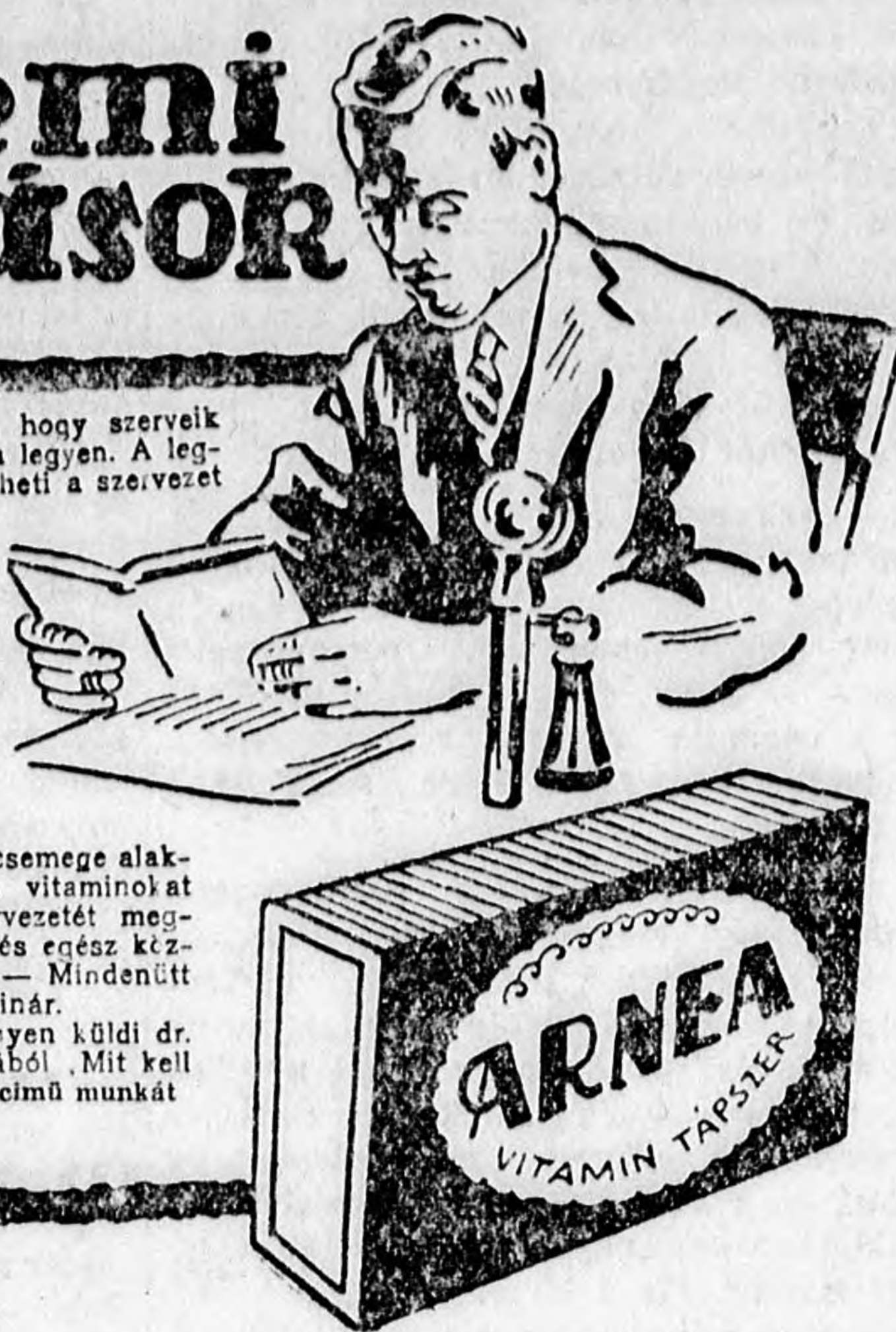
Szellemi munkások

számára a rendszerrel is fontosabb, hogy szerveik működésének enyéműlyá biztosítva legyen. A leg-gazdagabb étrend mellett is elvesztheti a szervezet munkabírását, tetőrej t és rugalmasságát, ha nem viszünk a szervezetbe elegendő vitamint, még pedig nyersen, mert a főzés elpusztítja a vitamínhatás nagy részét.

ARNEA VITAMIN-TÁPSZER

koncentráltan és izletes csokoládé-csemege alakjában tartalmazza az életfontosságú vitaminokat és értékes tápsókat, melyek szervezetét meg-erősítik, idegrendszerét felrészítik és egész köz-érzetét egy csapásra megjavítják. — Mindenütt kapható 1 doboz ára 22 dinár.

Keml: a ija Noviszad bárkinek ingyen küldi dr. Munk Artur szubotikai főorvos tollából. Mit kell tudni mindenkinek a vitamínról! című munkát

SZÍNHÁZ

Operaelőadások Noviszadon. Noviszadról jelentik: A beogradi opera, mint jelentettük, Noviszadon fog vendégszerepelt és január 15-ikén Popova asszony, a beogradi opera művésznőjének közreműködésével a Tosca opera kerül bemutatásra. Pastyan Szvetolik, a főgimnázium zenetanára az operaelőadásokat rendszeresíteni fogja és Baranov, Arhipova, dr. Adamovicsné-Ducka, Ilicsné-Olivieri, Mikovics és Krancsevics Dragomir, nemkülönb a Noviszadon időző és a Nemzeti Színház operaelegyítéséhez tartozott énekkar közreműködésével operaelőadást fog rendezni. A Tosca első előadásán Popova Liza Toscát éneklé, míg Cavadarossi szerepét Knitl Dragutin, a zagrebi opera volt tenoristája, Scarpiát pedig Baranov éneklék. A zenekart Matasics, a beogradi opera karmestere dirigálja. Bemutatóra kerül még a Parasztbeccsület, Madame Butterfly, Bastien és Bastienne, Bohémélet, Aida és más operák. Horák Iván tenorista és Kralj Matild volt noviszadi szubrett közreműködésével rövidesen több klasszikus operettet is bemutatnak Noviszadon.

— **Marica grófnő.** A szubotikai Katolikus Legényegylet műkedvelő társaságának előadásában már ötször nagy sikerrel játszott »Marica grófnő« című operett hatodszor január 1-én, vasárnap este kerül színpadra. Jegyek elővételben Krécsinél válthatók.

— **Az »Aranykakas« vasárnap délután.** Szabó Márton műkedvelő gárdája vasárnap délután harmadszor adja elő a Népkör színpadán az »Aranykakas« című bohózatot. Jegyek elővételben a Krécsi-féle könyvkereskedésben kaphatók.

A noviszadi újságröszekció Szilveszterestélye. Noviszadról jelentik: A noviszadi újságröszekció Szilveszter-estélye lesz az idei Szilveszter szcenziója. A tőzsdepalota nagytermében megtartandó hangversenyen dr. Adamovics Péterné Dubszka Bozsana operaezeneksnő, Fuchs Györgyné, Waldner Edith, Ungvári Andor, Griesold Emil, Vranics Mane, Magyar Zoltán, valamint Kottasz Aladár működnek közre. A hangverseny után tombola és tánc lesz. Meghívókat nem bocsátanak ki. Megjelenés sötét uccai ruhában.

— **Műkedvelői előadás Szrbobrában.** A szrbobrani magyar műkedvelő ifjuság karácsony másnapján előadta a »Tót leány« című háromfelvonásos énekes népszínművet. Az előadás gördülékeny és díszes kiállítású volt, ami Pentz Kornél rendező érdeme. A szereplők közül Sziller Terike megjelenésével

és kellemes hangjával nagy sikert aratott. Jók voltak Gál Anica, Kemencei Matildka, Szungyi Vicuska, Sári Terike, Benei Aranka, Baranyi Pál és Boszkovitz Ferenc, Gálik Antal, Horváth Pál, Horváth Gyula és Lukács Vendel. Kiseb szerepekben Szegi Antal, Velez Gábor, Sziller Katiza, Bénei Piroška, Horváth Lajos, Koller Dániel, Csizmár Lajos és Androczi Sándor tűntek ki.

— **Műkedvelői előadás Potiszkszvetinikolán.** A potiszkszvetinikolai római katolikus kör műkedvelő gárdája nagy sikerrel adta elő Tóth Ede népszínművét, a »Tolonc«-ot. A főbb szerepekben Süli Boriska, Csonti Ferenc, Süli Rozika, Vukovics Kató és Rózsa Szilveszter, Mede Annuska, Lakatos Antal, P. Csonti Ilus, Medve József, Süli Dénes, Tóth József, Süli Matildka, Csonti Imre, Ujfalusi János, Süli Géza, Margit Rozika, Csanti Margitka, Ágoston Mariska, Horváth Dezső, Kéri József, Szeles Vilmos tűntek ki. A darabot Kéri Mihály kitűnően rendezte.

Műkedvelői előadás Kulán. Kuláról jelentik: A kulai Iparos Dalárda műkedvelő gárdája karácsony másnapján nagy sikerrel játszotta Csathó Kálmán »Te csak pipáld Ladányi« című vigjátékát. A szereplők valamennyien a tudásuk legjavát nyújtották és élvezetes estét szereztek a közönségnek, amely melegen ünnepelte a szereplőket.

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város mellett szám a hallámhoasz! jelentő)

Csütörtök, december 29

Zürich (588). 15: Házi hangverseny. 20: Házi hangverseny Mozart és Beethoven műveiből. 21.20: Szórakoztató zene. **Zagreb (310).** 13.15: Gramofonzene. 7: Könnyű zene. 19.30: Közvetítés Prágából.

Budapest (557.5). 11: Zongorahangverseny. 17: Thurzó Nagy Lászlóné zongoraművésznő hangversenye. Gárdos Kornélia közreműködésével. 19: Az Operaház »Faust« előadása. 22: A Duna-palota-nagyszállóból Bachmann jazz-band.

Ha rádiója rossz
És kintódni kell vele,
Ugy vegyen a **noépótiót!**
„HEMO“ a neve.

KONRATH D. D.
Subotica

Breslau (322.6) — Gleiwitz (260). 16.30: Szórakoztató hangverseny. 22.15: Humoros énekek. 22.30: Közvetítés Gleiwitzből: Kedélyes felsősziléziai kvar-tett.

Frankfurt a M. (428.6) — Cassel (372.1). 13.30: Déli hangverseny 16.30: A házinekar hangversenye. 20.15: Norvég népdalok. 21.15: Kamarazene.

Bécs (517.2, 577) — Graz (357.1) — Innsbruck (294.1) — Klagenfurt (272.7). 11: Délelőti hangverseny. 16. Délutáni hangverseny. 17.25: Zenés gyermekóra. **Berlin (483.9, 566) — Königswusterhausen (1256) — Stettin (286.2)** 17: Hangverseny. 22.30: Táncczene.

Hamburg (384.7) — Bremen (252.1) — Hannover (287) — Kiel (254). 16.15: Hannover: Operettrészletek. 17: Hangversenyátvitel 17.30: Bremen: Hangversenyátvitel. 17.30: Hannover: Hangversenyátvitel. 20: Hangverseny. Utána hangversenyátvitel az altonai Deutschland-kávéházból. 23.30: Táncczene.

Leipzig (305.2) — Dresden (275.2). 16.30: A házinekar hangversenye. 20.15: Hangverseny. 22.30: Táncczene.

Prága (384.9). 11: Gramofonzene. 16.30: Délutáni hangverseny. 19.50: Énekkari hangverseny.

Róma (450). 17.30: Táncczene. 20.40: Részletek Vicenzo Valente »I Granafiesi« című operettjéből.

KINTORNA

— Miért sírsz, kislány?
— A mamám cigarettázik.
— Az baj, de azért nem kell sírni.
— De az én cigarettáimat szívja.

A tizenkétéves Kató mondja anyjához:
— Anya, már tudom, mennyi idő alatt hozza a golya a gyereket!
— Na?
— Nem egészen ötvenöt perc alatt!
— Hogyan gondold...
— Na. Nagyanya azt mondta, hogy Elly egy gyöngye órának köszönheti gyereket!

Az asszony: Az, hogy mikor született egy nő, mellékes. Az asszony arca a legigazabb születési bizonyítvány.
A férj: Ugy? Akkor te minden nap követsz el okmányhamisításokat.

Egy hitközség új kántort választott, akiről azonban csakhamar kiderült, hogy nem tud énekelni. A hitközség vezetői azon tanakodnak, hogyan adhatnák tudtára az új kántornak, hogy nincsenek vele megelégedve. Az egyik hitközségi előjáró végre vállalkozik erre.

Legközelebb amikor ez a hitközségi előjáró találkozik az uccán az új kántorral, megszólítja és megkérdi tőle:
— Mondja Blumentopf ur, mennyiért csinálna nekem egy pár cipőt?
A kántor indignálódva néz rá:
— Hát suszter vagyok én?
— Nuná, kántor!

Légy szép otthon is

Egy asszonynak se szabad elmulasztani, hogy a háztartási teendők mellett is külsejét a leggondosabban ne ápolja, mert ez az, ami mindig fiatalos bájt kölcsönöz. *Sima*, bársonypuha bőrt ad a kellemesen illatos

NIVEA-CREME

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

Az aranytermelés és az árak

Irta dr. Seltmann Rezső

Ez a látszólagosan elméleti közgazdasági kérdés nemcsak a bankárt és a kereskedőt érdekli, hanem mindenkinek a magánháztartását is. Ha nincs elég mennyiségű arany, akkor a pénz és hitel drágábbak lesznek és az árak esnek. Viszont a jó pénzpiac drágasági hullám és az infláció okozója. A gazdasági biztonság és jólét oly pénzelosztást kíván, amelyen a népesség növekedésének és az ehhez viszonyított kereskedelemnek megfelelő. Az utóbbi évtizedek árszereit éppen az arany és az áruk tömegéhez való viszonya szabta meg. A kiváló nemzetgazdász, Cassel svéd professzor szerint 3%-os népességen felüli ártermelés a stabil ár meghatározója. Ezt a múlt tapasztalatai is bizonyítják. Az aranyár 1815—55 és 1866—96 között esett, míg 1850—66 és 1896—1920 közt nőtt. Az arany pénzállomány növekedése nemcsak az arany előállításától, bányászattól függ. A bankok megtanulták a háberu és utókövetkezményeiből a spórolás útján való aranykészlet növelését. Kivonták az arany pénzt mindenütt s a készletet központi bankokba utalták, pótolva azt más kényszer-fizetési eszközökkel. Ezáltal az arany alkalmazása lényegesen ésszerűbb. Kérdés azonban, hogy ily mesterséges eszközökkel lehet-e tovább segíteni, ha az aranytermelés tovább apad?

Az aranytermelés tetőpontját 1915-ben érte el, azóta állandóan apad, jóllehet az utóbbi három évben még mindig nagyobb, mint 1899-ben volt, de kétséges, hogy ez tart-e tovább. Európa egyik legjelentékenyebb bankja, a Midland Bank további apadást jósol. Eme bank elnöki jelentése szerint még esetleges új előállítási módszer, bányászati felfedezés se változtathat. Új bányák megnyitása a régiéket teheti tönkre. Ha pedig egyáltalában nem alkalmaznak valami újfajta termelőmódszert, akkor az eddigi termelés továbbra is apadó tendenciát fog mutatni.

Az arannyal való spórolás további lehetőségére a jegybankok aranykészletének leszállítása, továbbá a folyton haladó internacionális megosztása az aranyra, a nemzetközi kereskedelem fellendülése következtében. Ha azonban mindezek nem elegendők, sem az új előállítási módszerek, sem a spórolás, akkor újra pénzsziűke lesz és ennek következtében hanyatló árak és gazdasági krízisek állnak elő.

A híres amerikai nemzetgazdász, Irving Fischer ez ellen a pénzsziűke ellen a stabilizálás egy formáját ajánlja. Errol Mc. Kenna, a Midland Bank elnöke volt kincstári kancellár, már 1922-ben így nyilatkozott: Tény, hogy infláció és defláció nagy bajok a közgazdasági életben. Ami feltétlenül szükséges, az a stabilizálás, mert ez az a középpont, ahonnan elindulva mindkét irányban lehet segíteni és amely alapon a kereskedelmet helyesen lehet lebonyolítani. E célból sem annak a német professzornak javaslata, amely az egész világ aranykészletének kontrolljában állana, se Irving Fischeré, mely az arany vásárlóerejének ingadozását a pénzgység aranytartalmának megváltoztatásával akarná egyensúlyozni, nem fogadható el alkalmasnak a pénzsziűke elhárítására. Bizonyos körülmények közt, mindkét terv alkalmas lehetne a kivételre, de a gyakorlati gazdasági életbe bevezetni túlságosan komplikált volna és felesleges is, amíg megfelelő hitelkontroll van.

Ez utóbbi a jelenre is alkalmazható, de gyorsan előállhat olyan világ, melyben ez az álláspont nem lesz helytálló. Ha tehát az általános aranyhiány el akarjuk kerülni, mégis kell valami aranykontrollról gondoskodni. E célra kell irányulnia valamennyi állam pénzügyi politikájának.

2.7 milliárd dinár a jugoszláv kiscgazdák adóssága

Csak külföldi hitellel lehet a kiscgazdák adósságát konvertálni

Gazdasági körökben az utóbbi időkben egyre intenzívebben foglalkoznak a kiscgazdák eladósodottságának kérdésével. A kormány a kérdés legjobb megoldásának előkészítésére szakemberekből álló bizottságot küldött ki, amelyben a gazdasági szervezetek képviselői is helyet kaptak. A kereskedelmi és ipari miniszterium a közgazdasági hatóságok útján az egész országra kiterjedő vizsgálatot indított Jugoszláv kiscgazdák eladósodottságának megállapítására és a beérkezett jelentésekből a következő kép konstatálható:

A bankszövetség a jugoszláv kiscgazdák átlagos évi jövedelmét — természetesen csak a földből — 18.6 milliárd dinárra, az állattenyésztésből származó jövedelmet kerek 13 milliárd dinárra becsüli. Ha még ehhez a halászatból származó jövedelmet is hozzászámoljuk, akkor a kiscgazdák jövedelme 31.7 milliárd dinárra tehető. De ebben az összegben az erdészeti, háziipari, szőlő- és szőlőtermelésből származó jövedelmek, nemkülönben a munkabérek összegei nem szerepelnek. Ezzel szemben a 2—3 milliárdra becsült adósságot a szakértők kétséggel vonják. Tekintettel arra, hogy a bankszövetség jelentése szerint a bankok 14 milliárd dinár felett rendelkeztek, kívánatos volna, hogy az összalkosság 80 százalékát kitevő kiscgazdák hiteligényei ne csak 2—3 milliárd dinár hitel erejéig legyenek kielégítve, hanem azon túlmenő összegek álljanak a kiscgazdák produktív beruházási céljainak rendelkezésre.

A kereskedelmi miniszterium adatai nem mindenben fedik a bankszövetség jelentéseit. A miniszterium 33 megkérdett területből 31 terület adatai felett rendelkezik. Eszerint a 12 milliós

Jugoszlávia 11 milliót kitevő lakosairól van szó, illetve 411.000 adósról. A miniszteriumhoz beérkezett adatok szerint 2.7 milliárd dinár a jugoszláv kiscgazdák adóssága. Az öt legerősebben megterhelt terület közül egy-egy kiscgazda adóssága 8.427-től 6.152 dinárig jut, míg kevésbé eladósodott kiscgazdák lakott területen egy-egy kiscgazda adóssága 3.742-től 1.056 dinár jut. Az eladósodottság okai legtöbbször: földvásárlás, száraz és rossz esztendő, áradások, állattenyésztés, jégeső, agrárkérdésekből származó kötelezettségek, házak és istállók építése, szerszámok és vetőmag vásárlása, továbbá gyakran perek.

A miniszterium adatai szerint a legtöbb adósság a bankokkal szemben áll fenn váltók és kötelezvények formájában. A kiscgazdák 65 százalékát hosszulejárata adósságok terhelik. A kamatok szövetkezeteknél 8—10, bankoknál és magánosoknál 30—40, sőt egyes esetekben 80 százalékot is kitesznek. A kiscgazdák nagy része átlagosan 40 százalékot fizet. Egy vajdasági nagyobb banknál, amelynek klijensei kizárólag kiscgazdák, megállapították, hogy a leszámított váltók törlesztése évről-évre csökken. (1924-ben 25.5, 1925-ben 29.7, 1926-ban 22.7, 1927-ben 21.8 százalék.) Az állami Jelzálogbank 1926—1927-ben 1410 hosszulejárata kölcsönt engedélyezett 67.7 millió dinár értékben kiscgazdáknak. 2.7 milliárd adóssággal szemben ez a 67.7 millió jelzálogbankhitel alig esik a mérleg serpenyőjébe.

A kiküldött bizottság ezideig nem tett javaslatot arra, hogy milyen intézkedések volnának szükségesek. Kétségtelen, hogy nagy tökére volna szükség.

Hogy lehet kölcsönt kapni az országos jelzálogbanktól?

Új szabályzat a jelzálogkölcsönökről

Mivel az országos jelzálogbank (Drzsavna Hipotekarna Banka) elhatározta, hogy hatáskörét az eddiginél nagyobb mértékben kiterjeszti a Száván innen vidékekre, kiadott egy szabályzatot jelzálogkölcsönök elnyerésének módozatairól. A szabályzatot teljes terjedelmében itt közöljük:

I. Az állami jelzálogbank kölcsönt ad I. telkekre, amelyek szilárd anyagból épült épületek állanak és pedig csak városokban és nagyközségekben és 2. mezőgazdasági földbirtokra: szántóra, legelőre, szőlőre, gyümölcsösre, kertre, de az érték megállapításánál csak magának a megművelten földnek értékét számítja.

II. A jelzálogbank nem ad kölcsönt 1. vegyes vagy gyenge anyagból készített épületekre, 2. olyan épületekre, amelyeknek használata nem jár jövedelemmel, vagy amelyeknek jövedelmé változó

(színházak, kórházak, iskolák, kiállítási pavillonok stb.), 3. bányákra és bányákhoz tartozó épületekre, 4. szigetekre és olyan partmenti földekre, amelyeket a csuszamlás vagy elmosás veszélye fenyegeti, 5. országuti és községi kocsmákra és ipari vállalatok telkeire és épületeire.

III. A jelzálogbank kölcsöneit csak elzálogosítás ellenében adja és pedig legfeljebb a forgalmi értékük felének magasságáig. Minden kölcsönért a bank első helyen telekkönyvileg bekebelezett igényeit. A kölcsön tartama legfeljebb harminckét év lehet. A legkisebb kölcsönösszeg községekben tízezer dinár, városokban 25.000 dinár.

IV. Az elzálogosított épületeknek valamely belföldi biztosító cégnél tűzvéz ellen biztosítva kell lenniük.

V. A kölcsönt huszadik év okmánybellelyeggel ellátott külön nyomtatott blan-

kettákon kell kérni. A blankettán a következő rovatokat tartozik kitölteni a jelentkező: 1. név, 2. foglalkozás, 3. állandó pontos lakcím, 4. a kölcsönösszeg magassága, 5. a kölcsön határideje. Ezenkívül mellékelni tartozik a következő okmányokat: 1. teljes telekkönyvi kivonat, 2. adóbizonylat, amelynek alapján megállapítható az illető ingatlan jövedelme, 3. nyugta az utolsó negyedévi adó fizetéséről. A jelentkezésnél le kell róni a becslobizottság illetekeit is a blankettán található táblázat szerint.

Ezenkívül mellékelni kell még: ha építéletről van szó: 1. a fő és melléképületek részletes terveit (metszet, alap, fasszáz és az egyes emeletek) szakember kidolgozásában, 2. tűzbiztosítási okmányt, 3. a biztosító társaság elismervényét az az utolsó biztosítási illetek részlet fizetéséről. Ha földbirtokról van szó: 1. az illető telek szakemberektől kidolgozott tervrajza, 2. községi bizonyítvány a telek fekvési helyéről. Hamis adatok vagy bizonyítványok betérjesztése esetén az igénylőt nemcsak visszautasítják, hanem feljelentést is tesznek ellene az illetekes hatóságnál.

VI. Kiskorúak kérelmeihez mellékelni kell az illetekes gyámhatóság hozzájárulását is.

VII. A kérvényeket beérkezésük sorrendjében intézik el. Elutasító végzést a bank nem köteles megindokolni.

VIII. A bank mihelyt a kölcsönt jóváhagyja, értesíti az igénylőt, aki az előirt határidőn belül köteles nyilatkozatot adni, elfogadja-e a neki ajánlott feltételeket. Ha elfogadja, a bank átadja neki a biztosítóintézet okmányait, hogy kieszközőlje azoknak a bankra való átírását. Együttal megkapja a kölcsönkérő a kölcsönokmányt s aláírás, az aláírás hitelesítése és a telekkönyvi beiktatás végett. Az összes ezel járó költségek és illetek a kölcsönkérőt terhelik. Mivel a kölcsön kamatai a kölcsön jóváhagyásának napjától számítódnak, magának a kölcsönkérőnek érdeke, hogy idejekorán kiegyezze többi telekkönyvi hitelezőivel, hogy a bank követelését első helyen bekebelezthesse. A kölcsönkérelemhez egyébként mellékelni kell az összes hitelezők nyilatkozatát is, hogy a kölcsön jóváhagyása esetén hajlandók lemondani elsőségi jogukról a bank javára.

IX. Ha a kölcsön jóváhagyásától számított két hónapon belül a kölcsönkérő hibájából nem vezethető keresztül a telekkönyvi bekebelezés, a kölcsönhatározat semmissé válik, a kérelmező pedig a jelzálogbankról szóló törvény 15. szakaszának értelmében fizetni tartozik a kölcsön kamatait a határozat keltétől kezdve egy hónapig a kölcsön megsemmisítése után is.

X. A kölcsönt készpénzben fizeti ki a bank. A kifizetésnél levonásba hozzák elsősorban a jóváhagyás óta esedékes kamatokat és aztán a megállapított törlesztési terv szerint az első félévi törlesztési részletet.

XI. A banknak jogában van megsemmisíteni illeteg végre nem hajtani a kölcsön szerződést, ha a zálog értéke közben esik, ha a kölcsönkérő csődbe jut, ha a bank igazgatósága meggyőződik, hogy a kölcsön sérti érdekeit vagy, ha a kölcsönkérő meghal.

XII. A kölcsön részleteinek törlesztése vagy visszafizetése ugy készpénzben mint a bank kisorsolt jelzálogkötvényeivel vagy azok esedékes szelvényeivel történhetik. Több részletet is törleszthet egy időben az adós. A kölcsön lejártá előtt is kifizethető az egész kölcsön, de ebben az esetben hat hónappal előbb értesíteni tartozik a bankot.

Ha ezt nem teszi a kölesön maradékára egy hónappal előre kamatot tartozik fizetni. Ha az egész kölesönt felmondja, de a megállapított határidőben nem fizeti ki, a kötelezettségeinek eleget nem tevő adósok ellen szokásos eljárást indítja ellene a bank.

XIII. Az elzálogosított ingatlanok teljes vagy részleges eladásához a bank engedélyére van szükség, amely ilyen esetekben a törvényben meghatározott módokat szerinti jár el. Hasonlóképp köteles az adós értesíteni a bankot minden az ingatlanon eszközölt változásról, amely a zálogtárgy értékét megváltoztatná. A banknak jogában van hozzájárulását a zálog megtoldásától vagy a kölesön visszafizetésétől függővé tenni. Az épületek tüzbiztosítási összegének megállapítása a bank joga és ugyancsak a bank fizeti a tulajdonos helyett a biztosítási díjakat is.

A szabályzat már életbe is lépett.

MIUJSAG A LLOYDBAN?

A szubotical Lloyd közleményei

*

Törvény a munkások kötelező takarékoságáról. A szociálpolitikai miniszter már elkészítette a munkások kötelező takarékoságáról szóló törvényt és jóváhagyás végett legközelebb a minisztertanács elé fogja terjeszteni. A törvénytervezet szerint a munkaadónak kötelessége lesz a munkás napibéréből egy meghatározott összeget levonni illetve visszatartani és azt az arra kijelölt takarékpénztárnak havonként beszoigáltatni. A törvény azonban csak abban az esetben lépne életbe, ha az sem államra sem a munkaadóra nem járna megterheléssel. Egyébként csak fokozatosan léptetnék életbe így első sorban csak a gyárilag fejlett vállalatok. Mielőtt a szociálpolitikai miniszter a törvényt a minisztertanács elé terjesztené, szükséges lenne a munkaadók véleményét is meg tudni, azért a szubotical »Lloyd« felkéri az érdekelteket, hogy a véleményüket írásban foglalva jutassák a titkári hivatalhoz, hogy a szükséges lépéseket a titkári hivatal megtehesse.

A szusaki szabad zóna. A zagrebi kereskedelmi és iparkamara táviratilag fordult a kereskedelmi, a külügyi, pénzügyi és közlekedésiügyi miniszterhez, hogy nemzeti érdekből feltétlenül kívánatos lenne Szusákon a szabad zónának a megnyitása.

Kereskedelmi tárgyalások Magyarországgal. Magyarországgal való kereskedelmi tárgyalások az ünnepek miatt szünetelnek, a tárgyalások folytatása január hó folyamán várható.

A magyar-adriai tarifa életbeléptetése. Budapestiől jelentik, hogy a magyar adriai díjszabás 1928. évi január hó 1-én életbe lép. Ez a díjszabás körülbelül 135 árra nézve foglal magában díjtételeket.

A jugoszláv-osztrák kereskedelmi szerződés felmondás előtt. Az Ausztriával megkötött kereskedelmi szerződés revíziójára vonatkozó tárgyalásokat megszakították. Bécsből érkezett hírek szerint, a tárgyalásokat minden valószínűség szerint nem is fogják folytatni. Ausztriát belső politikai helyzete arra fogja kényszeríteni, hogy a szerződést felmondja.

Közvetlen kocsik Belgiumtól Konstantinápolyig. 1928. évi május hó 15-től, vagyis az új menetrend életbeléptetése napjától, közvetlen kocsik fognak közlekedni Belgiumból is. Németországból és Csehszlovákiából Beogradba, Konstantinápolyba és Athénbe. Az erre vonatkozó tárgyalások a legközelebbi időben meg fognak kezdődni.

A szovjet vasúti kocsiparkjának reformja. A szovjet forgalmi biztosa rendeletet adott ki, hogy a régi kocsikat át kell alakítani és teherbíró képességüket ötven tonnára kell felemelni. Az új kocsik csak ilyen hordképességűek lehetnek. Egyéb elrendelték új mozdonyok építését is, amelyeknek vonóképességük ezer tonna lesz.

Görögország érdeklődik élelmiszer piacunk iránt. A szaloniki SHS konzulátus értesítése szerint a görögök igen élénk érdeklődést mutatnak élelmiszer piacunk iránt, ugyancsak élénk érdeklődés mutatkozik iparcikkünk iránt is: az ottani kereskedők összekötetést keresnek az itteni kereskedői világgal.

Vizum nélküli utazás Magyarországra. 1928. évi március hó 22-26-ig Budapestén rendezendő mezőgazdasági és tenyésztéstudományi alkalmával vizum nélkül lehet Budapestre utazni. Ez idő alatt lényeges vasúti kedvezmények adának a jugoszláv és magyar vasútkon.

Az aranyvaluta csodája

Nyolc napos tárgyalás e'ozte meg a lira tövnyes stabilizációját

Az olasz minisztertanács törvényjavaslatot fogadott el, amely szerint ez év december 22-től kezdődően a Banca d'Italia arannyal fogja beváltani az általa forgalomba hozott bankjegyeket.

Az új aranyparitás csak legalizálja a lira eddigi árfolyamát.

Miután a további árfolyamemelkedés kedvezőtlenül befolyásolta volna az olasz gazdasági élet fejlődését.

Az aranyvaluta csodája, amelyet Olaszországban nyolc nap alatt oldottak meg, tulajdonképp nem is csoda.

A rendkívüli az egész stabilizációs törvényben, hogy azt ilyen rövid idő alatt perfektuálták.

A lehetőség erre már régebben meg volt Olaszországban; a lira stabil volt éppúgy, mint ahogy de facto stabil ma egynehány európai valuta, anélkül, hogy ezt külön törvénybe iktatták volna.

Olaszország késett az aranyvaluta bevezetésével, hogy a világ lássa mire képes a fasiszta állam ha a lira revalorizálásáról van szó. Ugyátszott, hogy Mussolini nemzeti büszkeségéből a háborúelőtti aranylírát akarja visszavárosszolni. Ez a kísérlet olyan gazdasági katasztrófával járt volna, amelyet még a fasiszta nemzeti büszkeség sem engedhetett meg magának. Az olasz gazdasági élet vezetői tudára adták a kormányt, hogy az ország érdekei a lira jelenlegi kurzusának állandósítását követelik meg és az olasz pénzügyminiszterben volt annyi erély, hogy a törvényes stabilizációt legrövidebb időn belül keresztülvigye.

A lira törvényes stabilizálására vonatkozó tárgyalásokat a Banca d'Italia elnöke vezette, aki e célból London-

ba utazott, hogy ott a világ vezető jegybankjainak támogatását biztosítsa.

Az angol és amerikai jegybankok 75 millió dollár erejéig nyújtanak hitelt a Banca d'Italiának,

ezenkívül 50 millió dollár összegig garanciát vállalnak a többi jegybankoknál a Banca d'Italiának nyújtott hitelért. Szóval

125 millió dolláros garancia áll az olasz jegybank mögött,

azonkívül, hogy a jelenlegi nemesfém és devizakészlet, amely a Banca d'Italia hírtokában van, teljes biztosítékot nyújt a lira stabilitásának megőrzésére.

A módszer, a többi jegybankok hitelnyújtása és az angol és amerikai garancia, nem új. Ugyanígy történt a stabilizáció Belgiumban és Lengyelországban. Valószínűleg a közeljövőben Románia és Franciaország is elhatározzák magukat erre a lépésre. A francia sajtó, amely különben nem nagy híve az olasz fasiszta módszernek, nagy meglepéssel kommentálja az olasz pénzügyi politika határozott lépését és annak a reménynek ad kifejezést, hogy a francia kormány is rövidesen cselekvésre határozza el magát, miután a frank revalorizációja nem jöhet többé komolyan számításba.

Ma a törvényes stabilizáció nem jelent nagy változást Olaszország gazdasági életében és nem az infláció megszüntetését jelenti a többi európai államokban sem, ahol a de jure stabilizáció késik. A jelenlegi állapot törvényesítése a pénzügyi politika feladata mindenütt, ahol a valuta stabil, de a gazdasági élet fejlődését állandóan akadályozza a revalorizáció és a valuta-reform gondolata. (hós)

Milyen volt az 1927-es gazdasági esztendő?

Beogradból jelentik: Az 1927-es esztendő végén az általános gazdasági helyzetről egy előkelő gazdasági szaktekin-tély a következőképpen nyilatkozott a Bácsmegyei Napló beográdi munkatársá előtt:

— Csodálkozni fog, ha önnek azt mondom, hogy az általános gazdasági helyzet az 1927-es esztendőben már javuló tendenciát mutatott. Bár ki kell jelentenem, hogy a pénzügyi helyzetünk még mindig igen nagy harcot folytatnak a múltak büneiért, a könnyű hitelezésekért és most fizetik meg a tanulságokat. Körülbelül két esztendője a hazai bankok a hitelnyújtásaikban nagyon óvatosan jártak el és mindent elkövettek, hogy a régi hiteleket megszorítsák és minimumra redukálják. Sok bankban most hajtották végre a kétes követelések leírását. Számos kisebb bank pedig csak azért egyesült, hogy nagyobb részvényitökével vehessék fel a harcot a mindent maguk számára követelő nagy bankokkal. A bankok ma már mindenütt a legkisebb számú személyzettel dolgoznak és az ugynevezett rezi kiadásokat is a minimumra szállították le. Így van ez ma már minden gazdasági ágban. A legjelentősebb jugoszláv ipar, a faipar, most már túl van a nagy nehézségeken és várják a kedvezőbb konjunktúra eljövését.

— A nagybankok ma már nem küzdenek a pénzihiánnyal, mert ma már mindenki a megtakarított pénzt bankokra bizza kamatozás céljából. A jugoszláv nagybankok nagy része annyira tele van pénzzel, hogy a pénzfőlölegeik elhelyezése sokszor bizony a

legnagyobb gonddal jár. Egyes zagrebi bankok annyira tele vannak pénzzel, hogy ugynevezett *akviráló osztályokat* állítottak fel és szerteszét a vidéken mindenütt kerestek olyan egészséges vállalatokat, amelyeknek kisebb nagyobb pénzüsségeket adtak kölcsön vállalatuk fejlesztése céljából. Az utóbbi időben nagyon sokat beszéltek két nagyobb horvát banknak, még pedig a zagrebi Eskompt banknak és Kreditbanknak az egyesüléséről, azonban ugylátszik a tárgyalások nem vezettek azokhoz az eredményekhez, amelyek a két bank egyesülését vonnák maga után. A jugoszláv gazdasági élet ezzel szemben még most is nagyon sokat foglalkozik a Wiener Bank Verein itteni intézeteinek Jugoszláv-Belga bankká való átalakulásával. Sokat hallani azokról a kombinációkról is amelyek egy nagy prágai banknak Jugoszláviába való bevonulásáról tudnak és nincsen kizárva, hogy egy nagyobb olasz bank jugoszláv alapítása se fog megtörténni az 1928-as esztendőben. Sok panasza hangzott el az utóbbi időben, az egyes bankok hitelpolitikájával szemben. A bankok túl magas kamatot számítanak a klienseiknek, ezzel szemben nagyon kevés kamatot adnak a betevőknek. A túl magas kamatoknak a mai gazdasági helyzet bizonytalansága az okozója, viszont az alacsony betéti kamatláb okait inkább abban kell keresni, hogy a bankok maguk sem tudják, hogy mit csináljanak pénzeikkel. Nagy baja az idei gazdasági évnél, hogy a rossz termés következtében a parasztsztyály nem tudott nagy fogyasztóként a piacon meg-

jelenni. A nagy szárazság valamint a kormányának a nemtörődömsége a földműves osztály bajaival szemben az ország gazdasági fejlődésére nagy kihatással lesz. A kormány, ha nem fordít nagyobb gondot a parasztsztyály, illetve a többtermelés előmozdítására, akkor Jugoszlávia gazdasági utjai nagyon erősen korlátozva lesznek, de ennek azután az ország fejlődése szempontjából mérhetetlen következményei is lehetnek. Egy ország gazdasági életét mindig annak hitelpolitikája határozza meg. Jugoszlávia talán sokkal nagyobb eredményeket tudott volna elérni, ha mindenkor az ország gazdasági szempontjait tartották volna szem előtt. Az egyesülés óta elmúlt hét esztendő alatt a gazdasági élet nem nagyon sokat fejlődött bár kétségtelen, hogy a legutóbbi esztendőben az ország gazdasági élete nagy előkészületet tett arra, hogy célszerű gazdasági politikájával fel tudja venni a külfölddel a versenyt.

— Az egyes kormányok gazdasági politikája, de különösen az adópolitikája nagy részben gátolója volt annak, hogy Jugoszláviában újabb kezdeményezések induljanak meg. Egyes országrészeknek a kizsákmányolása más országrészek javára nem mozdítja elő a nyugodt fejlődést.

— A kormány kijelentéseiben állandóan hangoztatja, hogy agrár politikát folytat, ezzel szemben a kormány a földműves szövetkezetek működését sem támogatja olyanképpen, ahogy a földműves osztály érdekel azt megkövetelnék. Az idei szárazság ugyan sok szép terv megvalósulását tette lehetetlenné és Jugoszlávia már néhány lépéssel előbbre volna, ha az idei gazdasági esztendő normális lett volna.

— A esztendő számának emelkedése még a múlt bűneiért a következménye, az 1928-as gazdasági esztendő már sokkal egészségesebb körülmények között indul. Ha csak a politika és az előre nem látható események gátat nem vetnek az újabb reménykedéseknek.

Vrsac város nem fizet tartományi pótdadót

A jog- és pénzügyi bizottság szembehelyez edett a pénzügyminiszter rendeletével

Vrsacról jelentik: Néhány nappal ezelőtt a pénzügyminiszterium átiratot intézett Vrsac város vezetőségéhez, a melyben elrendeli a tartományi pótdadónak szigorú behajtását. Vrsac város lakossága ugyanis ebben az évben még nem fizetett tartományi pótdadót, mert a város vezetősége az eddigi közigazgatási határozatokra hivatkozva nem kezdte még meg ennek behajtását.

A város jog- és pénzügyi bizottsága ebben az ügyben együttes ülést tartott, amelyen a pénzügyminiszter átiratával foglalkoztak. Az értekezleten Jovanovics Svetolik polgármester elnökölt. A gyűlésen a bizottságok résztvevői együttesen állást foglaltak a pénzügyminiszter átirata ellen és egyhangulag elhatározták, hogy ennek nem tesznek eleget és tovább sem fizet Vrsac város tartományi pótdadót.

Határozatban hivatkoznak az alkotmány 3 szakaszára, amelynek értelmében az önkormányzattal rendelkező városok teljesen függetlenek a tartománytól és mindaddig, amíg a parlament az új községi törvényt meg nem szavazza, melyben a városok helyzete is végleges rendezést nyer, nem hajlandó Vrsac város polgársága tartományi pótdadót fizetni.

VARTA

akkumulátor tiszta rádióvettelt biztosít

Minden rádióüzletben raktáron van

Veszély fenyegeti a vajdasági cukorkartell

A becskerekai cukorgyár a Bácskában vásárol és Vrbászon új cukorgyárat akar létesíteni

Novisadról jelentik: A vajdasági cukoriparban érdekes események történtek, amelyeknek valószínűleg az lesz az egyik következménye, hogy a becskerekai cukorgyár Novi- vagy Sztarivrbászon új cukorgyárat állít fel.

A nemzetközi cukoriparban cukortultermelés van és ennek ellenére a hazai gyáraink a kedvező konjunktúrális idejüket élik. Röviddel ezelőtt alakult meg a rövid fennállása ellenére elég viharos multra visszatekintő szíváci cukorgyár, amely, mint ismeretes, termelőszövetkezet alapítása, ezenkívül befejezett ténynek mondják a rövidesen megalakuló és ugyancsak termelők kezébe kerülő szombori gyár alapítását. Ezen kívül további három új cukorgyár létesítéséről tudnak a beavatottak.

A jugoszláv gyárak tudvalevőleg kartellben vannak és ennek a kartellmegállapodásnak egyik pontja szerint éles határvonalat húztak a cukorrépa bevásárlási területét illetően. A kartell azáltal is megvédte érdekeit, hogy megállapította mindegyik gyár számára a répabevásárlási területet. A vrbászi gyár számára főleg Bácska és Baranya, míg Bánát egész cukorrépa termelése a becskerekai gyárnak jut. Ez utóbbi körülményből indult ki az a határvillongás, amely egyelőre a kulisszák mögött indult meg a kartellben egyesült két cukorgyár között. A kartell időnként, rendszerint évente, meg szokta állapítani a cukorrépa átvételi árát. A jövő évre a kartell 23.40 dináros métermázsárat állapított meg. Ennek ellenére a becskerekai gyár csak 20 dinárt fizet métermázsáráért. A kulisszák mögött azt mondják, hogy emiatt igen sok termelő fordult a vrbászi és cservenkai cukorgyárokhoz és arra kérte azokat, hogy jöjjenek Bánátba és csináljanak versenyt a becskerekai gyárnak, mert az áron alul vásárol. A vrbászi gyár vezetősége eleget tett a termelők kérésének és Bánátban répakötéseket eszközölt a becskerekinek magasabb átvételi árak mellett. A vrbászi gyár 3.5 kiló kristálycukor árát fizeti egy métermázsáráért; október 15-éig a kristálycukor árának megfelelőleg egy métermázsáráért 23.40 dinárt fizettek. Október 15. óta a kristálycukor ára felment és így egy métermázsáráért ezentúl az átvételi ár 26.60 dinár. A három és fél kiló kristálycukor alapot a földművelésügyi minisztériumban megtartott tárgyalások alapján állapították meg.

A vrbászi cukorgyár a jövő kampányra 1300 hold répaföldet kíván a maga céljaira biztosítani és talán, mert a Bácskában nem talált megfelelő mennyiséget, vagy más okokból Bánátban eszközölt kötéseket. Amikor a becskerekai gyár erről hamarosan tudomást szerzett, kiküldte bevásárlóit a Bácskába, akik négy kiló kristálycukor árát kínálták a répáért, de amíg a vrbászi gyár két százalék szarított, vagy 40 százalék friss répaszeletet is ad a 3.5 kiló kristálycukor árán felül a répa métermázsáráért, a becskerekai csak 4 kiló kristálycukrot kínált répaszelet nélkül és talán ez volt az oka, hogy kötési szándékai Bácskában nem sikerültek olyan mértékben, ahogy tervezte.

A becskerekai gyárnak a Bácskában, főleg Vrbász környékén járt bevásárlói, a répakötésekkel egyidejűleg terület iránt

is érdeklődtek, ahol a második gyárukat felépíthetnék. Beavatott helyen tudni vélik, hogy a becskerekai gyár megtorlásokkal komolyan foglalkozik egy újabb bácskai cukorgyár létesítésének tervével és úgy tudják, hogy a becskerekai gyár

Hirek a nagyvilágból

Unfair a külföldi konkurrenciát az angol ipar számára. Liverpoolban legutóbb gyűlésre jöttek össze az angol gyárpar képviselői és határozatot hoztak, amelyben követelik, hogy Baldwin tartsa be az ígéretét és védje meg az angol ipart az »unfair« külföldi konkurrenciától. Nagy elkeseredéssel tárgyalták az angol ipar nagyjai a kormány politikáját, amelynek következtében csak egynéhány jelentéktelen angol iparág élvezi a kormány támogatását. Az iparvédelmi törvény alkalmazása szükséges volna egynéhány fontos iparágban, de egyenesen nélkülözhetetlen az angol vas- és acélipar számára. Ennek következtében küldöttség járt a gazdaságügyi miniszternél is, aki megígérte közbenjárását és hír szerint ma már Baldwin is hajlandó a vasipar óhaját teljesíteni és a védővámok bevezetését tervezi. A vas- és acél védővámját egy évi időtartamra tervezik, amelyet esetleg meghosszabbítanak, de semmiesetre sem állandósítanak.

Végleges a megegyezés a német és francia vegyipar között. Párisi jelentés szerint a francia-német vegyipar megegyezését a hó 16-án perfektuálták. A szerződés a konkurrenciát teljesen kikapcsolja és a két ország vegyészeti iparának együttműködését biztosítja. Ezzel szemben az európai vegyészeti egyezmény, amelyhez az angol vegyipar csatlakozása lett volna szükséges, a kvótakérdés miatt meghiúsult.

A Federal Reserve Bank of New York elnöke Európában a jegybankok együttműködéséről tárgyal. Londoni pénzügyi körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak Ltrong látogatásának, aki a Bank of England elnökével a jegybankok közös diszkontpolitikájáról és szorosabb együttműködéséről folytat tárgyalásokat. Norma Londonból Berlinbe és Párisba utazik, ahol hasonló ügyben tárgyal a jegybank vezetőivel.

Subvenciót kap az amerikai mezőgazdaság. Az amerikai szenátus előtt új törvénytervezet fekszik, amelyet Borah szenátor nyújtott be és a mezőgazdaság állami szubvencionálásáról intézkedik. A tervezet szerint 1 milliárd dollár alaptőkével Mezőgazdasági Társaság (Federal Agriculture Co.) alakul, amely hivatva lesz a mezőgazdák érdekeit minden tekintetben megvédeni.

Új népszövetségi kölcsönt kap Ausztria. Londoni jelentés szerint jövő év elején, valószínűleg már januárban, újabb 20 millió angol font népszövetségi kölcsönt bocsájt az osztrák kormány aláírásra. Ebből az összegből 10 millió fontot Newyorkban, 6 milliót Londonban és a fennmaradó összeget Zürichben, Amsterdamban és Stockholmban bocsájtják aláírásra.

A német alumíniumipar jugoszláviai tárgyalásai. A német alumíniumipar, amely eddig nyersanyag szükségletét nagyjából Magyarországon és Franciaországban szerezte be, legújabbán újra tárgyalásokat kezdett Jugoszláviával, hogy az alumínium bányászatot (bauxit) felvegye. Ilyen irányú tárgyalások már folytak Jugoszlávia és Németország között, azonban annakidején nem vezettek eredményre. Minthogy a német alumínium ipar nagy súlyt helyez arra, hogy nyersanyagszükségletének jelentős részét Jugoszláviában szerezze be, hír szerint olyan ajánlattal fordult az illetékes körökhöz, amelynek elfogadása valószínűnek látszik és így a bauxit bányászat valószínűleg rövidesen nagy lendületet vesz Jugoszláviában.

hosszasan tárgyalt a szíváci szövetkezeti gyárral is a gyár átvétele tárgyában. A becskerekai gyár bácskai gyáralapítási tervét azzal hozza összefüggésbe, hogy a háboru utáni új helyzet következtében főleg a zombolyai cukorrépa-területek elcsatolása következtében termelővidékének legnagyobb részét elvesztette és így nem tudja a gyár egész kapacitását kihasználni, amiért is kénytelen a Bácskában is vásárolni és ott egy újabb gyárat létesíteni.

Haussepolitikát folytat az európai rézkartell. Az európai rézkartell, amely a múlt évben abból a célból alakult, hogy a réz világpiacon árát lehetőleg stabilizálja, fennállása óta állandóan emeli az árakat. A jelenlegi körülbelül 1%-os ár-emelés folytán a réz világpiacon ára elérte a múlt évi krízis előtti árnyóvót.

Palesztina mintaszéri pénzügyei. Palesztina rendezett pénzügyi viszonyaira igen jellemző, hogy legutóbbi 4.8 millió angol font összegű kölcsönét, amelyet egy nap alatt tuljegyeztek, az angol kormány garantálja. Ez a kölcsön Palesztinára elő nagy összegű investíciós kölcsöne 5%-os évi kamatozással, 15 éves határidőre. A kölcsön egy részét a haifai kikötő kibővítésére, a jaffai kikötő kibővítésére, vasútépítésre és közműkakra fordítja a palesztinai kormány. Ezenkívül egy millió fontot fizet a palesztinai kormány Angliának az átvett vasutakért és átveszi a Jaffa—Jeruzsálemi vasutvonalat, amely eddig nem volt állami tulajdon. A fennmaradó összeggel rövidlejáratú kölcsönét fedezi Palesztina. A kölcsön kibocsátásával egyidejűleg prospectust adott ki a kormány, amely Palesztina kedvező állampénzügyeit ismereti. Ezerint az utolsó három évben a palesztinai költségvetés nemcsak deficitmentes volt, hanem felesleggel zárult. A következő adatok a budget fokozatos aktivitásáról adnak számot:

	Bevétel	Kiadás
1923-ban	2.09 millió font	2.17 millió font
1925-ben	2.15 »	1.85 »
1926-ban	2.81 »	2.09 »
1927-ben	2.45 »	2.12 »

Ilyen viszonyok mellett természetes, hogy az új kölcsön produkció céljait szolgálja és az angol kormány garanciánem volt feltétlenül szükséges. Amennyiben a kormány investíció programja kivitelre kerül és a tervek megvalósulnak, a munkanélküliség és a súlyos gazdasági krízis enyhülésére számíthatnak Palesztinában. Az állam nagyszériű pénzügyi mérlegével szemben tudvalevőleg igen súlyos helyzetben van a privátgazdaság, miután évek óta tart a dekonjunktúra, mint a tökehiány természetes jelensége.

Újszerű reklámok kiállítása a prágai mintavásáron. A prágai tavaszi mintavásárnak nagy szenzációja van. A vásárral kapcsolatosan nagyszabású reklámkiállítást rendeznek, amelyen azonban csak kiválasztott cégek vehetnek részt. Ezzel akarja a kiállítás vezetősége lehetővé tenni, hogy csakis elsőrangú cégek vegyenek részt a kiállításban, amely cégek gyártmányai esztétikai szempontból is minden igényt kielégítenek. A rendezés munkájában a prágai »Reklameclub« is segídekezni fog. Kiállításra kerülnek: plakátok, hirdetések, nyomtatványok, üzleti borítékok, jelvények, kirakatberendezések, mozi és fényreklámok stb.

A General Motors Co. már követi Fordot. Detroiti jelentés szerint Knudsen a General Motors Co. elnöke úgy nyilatkozott, hogy a Chevrolet Co. január 1-én egy új modellt fog forgalomba hozni, amelynek készítését ez év december 12-én kezdték meg. Tudvalevő, hogy a Chevrolet kocsik konkurrenciája miatt határozta el magát Ford üzemeinek reorganizálására és az új modell elkészítésére. A Chevrolet Co. nem sokáig maradt adós Fordnak az új modell elkészítésével, amelynek az ára legalább is olyan szenzációs lesz, mint Ford legújabb fizetési feltételei.

Romániában standardizálják a gabonafajtaikat. A román földművelésügyi minisztériumban törvényjavaslatot készítenek, amely az egyes gabonafajok hivatalos osztályozását írja elő. A törvény a román gabonaelexport támogatására fog szolgálni. Ugyancsak tervbe van véve néhány raktárház építése, elsősorban Galatz, Braila és Constanza városokban, ahonnan a román gabonaelexport lebonyolítása történik. Ezekben a raktárházakban fog azután a gabona osztályozása is történni.

Magyarország újabb investíciót a népszövetségi kölcsönből. A magyar pénzügyminiszter kijelentése szerint a népszövetségi kölcsönből fennmaradt összeget a legrövidebb időn belül a következő célokra használják fel: 2.7 millió pengőt a budapesti kereskedelmi kikötő kiépítésére, 9 milliót kapnak az ármentesítő társulatok, 8 milliót pedig a kisközségek építenek, 9 milliót pedig az államvasutak használnak fel a racionalizálás kerestülvitelére. Ezenkívül 4 milliót bocsájt a kormány a posta rendelkezésére, amelyből elsősorban a Szeged—beogradi kábelvonalat építik ki.

Magyaránny koncentráció az osztrák fémiparban. Ausztria legnagyobb fémiparai, amelyek hosszabb idő óta érdeklődésben állnak, ez év végével gyakorlatikusan is keresztülviszik a fuziót. A vezető szerepet a bécsi Chandoir-Metallwerke veszi át, amelynek alapítóját a németországi Mansfeld-csoport közreműködésével 7 és fél millió schillingre fogják felemelni.

A rizstermelés fokozása Magyarországon. Miután Magyarország évenként 9 millió pengő értékű rizst importál, a földművelésügyi minisztérium elhatározta, hogy a rizstermelést meghonosítja belföldön is. A magyar klíma rizstermelésre alkalmas, csak a termelési költségek magassága miatt nem sikerült eddig a termelést meghonosítani. A földművelésügyi minisztérium a jövőben olcsó hittel fogja a rizstermelést Magyarországon propagálni.

A franciaországi petroléumimport feltételei változatlanok maradnak. A franciaországi petroléumimportot szabályozó törvény ez év végén lejár és ezért annak meghosszabbítása vagy hatályon kívül helyezése aktuálisá vált. A hírek szerint a kamara pénzügyi bizottsága úgy határozott, hogy a törvény érvényessége egyelőre jövő év április 1-ig meghosszabbítandó. Időközben határozni fognak a francia petroléumimport esetleges újabb szabályozásáról.

A német gyárpar 25%-al olcsóbb, mint az angol és amerikai. Londoni jelentés szerint a Délafrikai-Unió államvasutai számára 90 mozdonyt rendelt Németországban, miután a német ajánlat jelentős előnyöket tartalmaz az angol és amerikaiak szemében. A német ajánlat 25%-al volt alacsonyabb, mint a legolcsóbb angol, úgyhogy a legjobb akarat mellett sem kerülhetett ez a nagy megbízás angol vállalatok kezébe.

A román valutareform. Bratianu Vintilla román miniszterelnök, aki pénzügyminisztersége alatt a lei revalorizációját óhajtott keresztülvinni, olyan kijelentést tett a kamarában, amely szerint a lei-t mai árfolyamán fogják stabilizálni. Minthogy ezideig csak az ellenzék lépett közbe, a lei árfolyamának stabilizációja érdekében, nagy meglepetést keltett a miniszterelnök kijelentése és arra gondoltak Romániában, hogy a törvényes stabilizációt olasz mintára a legrövidebb időn belül keresztülviszik.

További koncentráció a német autóiparban. A német autóipar racionalizálása ugyszólván teljesen befejeződött és a gyárak prosperitása ugyszólván kivétel nélkül biztosítva van. Ennek ellenére éppen a legjobb kezekben lévő gyárak igyekeznek fuzió útján prosperitásukat emelni és a konkurrenciát lehetőség szerint kikapcsolni. Csak nemrég fuzionált az NAG és a PROTOS (AEG és Siemens), azután következett az NAG és a PRESTO fuziója, most pedig a »Hansa Lloyd« és az NAG fuzióját készítik elő. A vezető szerep a fuziók után teljesen az NAG kezébe kerül és az egyes gyárak, mint fióktelepek folytatják üzemüket.

NÁTHA
valamint sok ragályos betegség ellen

„GRIPPOSAN“

(Törv. véd.) Dr. Besarović szerint

fertőtlenítő orrkenőcs

Kapható minden gyógyszerárban

Lerakat: Schützenapothek München

Arko gyógyszerár
ZAGREB

1928 elején stabilizálják a francia frankot. New-yorki jelentés szerint a francia kormány nagy aranyvásárlásai a frank végleges stabilizációját szolgálják. A francia kormány 1928 év első negyedében törvényben óhajtja biztosítani a frank aranyárfolyamát körülbelül a jelenlegi nívón.

Rationalizálják a német szénkereskedelmet. Kölni jelentés szerint a németorszá-

gi szénkereskedelem vezetői tárgyalásokat folytatnak, miképpen lehetne a szénkereskedelem költségeit a minimumra redukálni és ezzel nemcsak az áremelést elkerülni, hanem ezt a foglalkozási ágat rentabilissá is tenni. Egyelőre kérdőíveket töltenek ki a szénkereskedők és a válaszok alapján igyekeznek a bajokat orvosolni.

vizsgálatára kiterjed. A legutóbbi két hónap leforgása alatt ötvenhárom feljelentést tett az intézet különböző paprikahamisítások miatt a főszozolgabírói és főkapitányi hivatalokhoz. A zsabaji főszozolgabíró Limó Vincéné gyurgyevői lakost tizenöt napi elzárásra el is ítélte, mert a paprikát lisztrel és anilinfestékkel vegyítette. Vegyvizsgálattal kiderítették, hogy egy szlavóniai cég hat százalékos mennyiségű bárium-szulfáttal, tehát méreggel, hamisította a paprikát. A céget hivatalból feljelentették a bünygyi hatóságnak. Kiemeli a jelentés, hogy Horgoson egyáltalában nincs forgalomban hamisított paprika. Az iparügyi minisztérium rendeletéből csak olyan paprikát szabad forgalomba hozni, amelyiket a horgosi laboratóriumban felülvizsgáltak és leplombáltak. A paprikavizsgálat ára másfél aranydinár (tizenhat dinár). A legújabb miniszteri rendelet szerint tilos a paprikacsoma őrlése. Ez a rendelet nagyon javítja a paprika minőségét. A vegyvizsgáló intézet mérnökkel a környéken is, az üzletekben épen úgy, mint a piacokon, tartanak paprika-razziát, legutóbb Szentán tartott Ivackovics Nikola vegyész-mérnök ilyen felülvizsgálatot, több üzletben és a piacon megvizsgálta a paprikát, de nem talált egyik helyen sem hamisított paprikát.

Magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak januárban tartoznak az adóvallomást benyújtani. A szubotici kerületi pénzügyigazgatóság szerdai rendeletet adott ki a magántisztviselők, kereskedelmi alkalmazottak adóvallomási iverinek benyújtása ügyében. A vallomási iveret január hó folyamán kell benyújtani az egész Vajdaság területén az illetékes pénzügyigazgatóságnak. A vallomási iveren pontosan meg kell jelölni a bruttófizetés összegét. A vallomási iver a munkaadó köteles aláírásával hitelesíteni. A később beérkezett adóvallomási iveret a pénzügyigazgatóságok nem veszik figyelembe.

Baromfiak a személyvonaton. A Szubotica—horgosi vonaton utazó közönség régi panasza, hogy a személyvonatok harmadik osztályu kocsiiban a termelők és piaci árusok baromfiakat szállítanak. A horgosi és királyhalmi lakosok már több ízben fordultak a vasutigazgatósághoz, amely mindeddig nem szüntette meg ezt a lehetetlen állapotot és a harmadosztályu utasok kénytelenek büszben és piszokban együttutazni a baromfiakkal. Abban az esetben, ha ezeket az állapotokat a vasutigazgatóság nem szünteti meg, az érdekeltek a közlekedésügyi minisztériumhoz fordulnak panaszukkal.

BELFÖLD

Komercializálni akarják az állami erdővállalatokat is. Beogradból jelentik: A napokban tértek vissza csehszlovákiai tanulmányutjukról Sztamenkovics Miodrag állami erdőségi vezérigazgató és Kopriwnik Sztanko erdőügyi minisztériumi osztályfőnök, akik Csehszlovákiában az állami erdővállalatok szervezetét tanulmányozták, mert nálunk is tervehettek, hogy az állami erdőbirtokokat komercializálják. Kopriwnik osztályfőnök nyilatkozata szerint Csehszlovákiában minden állami erdőgazdasági egységnek, tehát minden erdőgazgatóságának, erdőanyagraktárnak, minden állami fűrésztelepnek külön önálló adminisztrációja van, melyet tisztára kereskedelmi alapon vezetnek és külön mérleget állítanak össze, úgyhogy könnyen áttekinthető az egyes vállalatok rentabilitása.

Megkezdték a munkát a trbovljei bányákban. Ljubljánból jelentik. Mivel a közlekedésügyi minisztérium és a trbovljei szénbányavállalat között végre mégis megegyezés jött létre, mely szerint a vállalat folytatja az állami szállításokat, a bánya igazgatósága utasítást adott, hogy a vállalat hét bányájában kezdjék meg ismét a munkát. A bányákban már teljes erővel folyik a munka.

Vrsac városnak nem kell a tartományi faiskola. Vrsacról jelentik: Vrsac város jog- és pénzügyi bizottsága együttes ülésen foglalkozott a dunamelléki tartománygyűlés átiratával, amelyben közlik, hogy a tartomány Vrsacon faiskolát szándékozik felállítani. Az értekezlet résztvevői egyhangúlag elhatározták, hogy a tartomány ajánlatát visszautasítják és nem kívánják a tartományi faiskola felállítását. Határozatukat azzal indokolják, hogy Vrsac város már saját költségén tart fenn egy faiskolát és így teljesen felesleges egy másodiknak a felállítása.

Közgazdasági előadások Vrsacon. Vrsacról jelentik: Nagy érdeklődés mellett tartotta meg az Agrária Mezőgazdasági Egyesület legutóbbi közgazdasági előadását, melynek keretében Adami August városi főkertész érdekes felolvasást tartott a kertészetről, aki szakszerű előadásában a kertészet jelentőségéről és fejlődéséről számolt be. Scheich József saját kísérletei alapján a szőlőtrágyázás lehetőségeit tárgyalta, melyben alapos szakismeretet áruelt. Scheich előadását követő vitában dr. Klier Jenő, dr. Singer Miklós a német párt elnöke, Behr mérnök, Friedrich Vilmos, Hatz Vilmos, Paszt Gyula és Schicker Rezső vettek részt. Szalay Péter nyugalmazott városi főállatorvos magas nívón álló előadásában a lótenyésztésről, a nonius rasz pusztulásáról és a lóvédő szövetkezetek felállításának szükségességéről beszélt.

Cukorgyár épül Doroszlovón. Doroszlovóról jelentik: A helybeli és a szomszédos községek gazdái között élénk mozgalom indult meg egy Doroszlovón építendő új cukorgyár érdekében. A gyár építését már a jövő tavasszal kezdenék meg s még a jövő év őszén helyeznek üzembe. A cukorgyár részvénytársasági alapon alakulna. A mozgalom iránt igen nagy az érdeklődés gazdakörökben s már eddig is sok részvényt jegyeztek.

A horgosi paprikavizsgáló intézet fél-évi működése. Mintegy félévvel ezelőtt állították fel Horgoson a paprikavegyvizsgáló állomást. Az intézet főnöke, Ivackovics Nikola vegyész-mérnök, mellette egy mérnök, egy asszisztens és egy hivatalnok működtek. Az intézet félévi működéséről most készült el a jelentés, amelyből kitűnik, hogy az intézet naponta átlag 35 métermázsas paprikát vizsgál felül. Hatásköre nemcsak a horgosi, hanem az egész vajdasági paprika vegy-

»PANNONIA«

SZÁLLÓ 12894

Budapest, VIII, Rákóczi út 5

Az előkelő eszádok régi jóhírnevét találkozóhelyre a város szívében, a két legnagyobb pályaudvar és a hajállomások közelében, a villamos közúti vasutak csomópontjánál

kényelmes közlekedés minden irányban

Teljesen újjáalakítva

100 szobában, minden kényelmel felszerelve, 110 szoba 180 ágyval. Központi fűtés. Lift. Állami telefon.

Hidre és meleg vízvezeték az egész szobákban. Szó és fűtésvezényel és toleltel. Kábel- és rádió-telefonok. Figyelmes kiszolgálás. MÉR É E T Á R A K.

Kényelmes, világos előtér

Fedősz, manikűr és pedikűr

Pompás telker, fényes éttermek, külön terem, kávéház, kávézó magyar és francia konyha, kiváló magyar és külföldi főzők. Figyelmes kiszolgálás. MÉR É E T Á R A K.

Szobatalajozás: **GLÜCK FRI YES**

Az előtér és kávéház tulajdonosai: **GLÜCK E. JÁNOS és PELLMANN FERENC**

December végéig be kell jelenteni a bérkocsik, autók eladását vagy hasznavehetetlenségét. Az illetéktörvény értelmében az év folyamán eladott bérkocsikat, hintókat, autókat és kerékpárokat december hó végéig be kell jelenteni a pénzügyigazgatóságoknak, hogy a jövő évre szóló állami illetékeket már ne a régi tulajdonosokra róják ki. Ugyancsak december végéig kell bejelenteni azt is, ha a jármű hasznavehetetlenné vált. Ebben az esetben az illetéket nem kell befizetni a jövő évre.

December végéig kell benyújtani a házbéradó vallomási iveret. A szubotici városi adóhivatal felhívást közöl, hogy a házbéradó vallomási iveret december 31-ig bezárólag mindenki terjessze be. A később benyújtott vallomási iver tulajdonosait a megállapítandó adó összegének huszonöt százalékaival büntetik.

NOVISAD, ORBAN-PENSIO

Vizvezeték, mosdók, melegvízfűtés.
TELJES PENSIO 70-90 Dinár
Abonensoknál engedmény. Telefon 25-36

Komlótermelők!
Legmodernebb és legjobb

komlószáritóberendezéseket

gyártja **Braća Goldner, Subotica** Jugovica ul. 20

Telefon szám: 134. Számos köszönnyilatkozat a vevők rendelkezésére áll. Kérjen árajánlatot!

Legelőgánsabb
divatcipők
Subotican 1005
Koch Armin
Jelašićeva ulica (Kis-Kapona mellett) üzletben és rezhetők. e.

D. M. C.
legnagyobb kastár
AVRAM KAJON
Sajna ova, Pres ovasi.
12889 Pótra 26.

Autók fényezés eredeti amerikai **Duco Du Pont** módszer szerint

Büchelbauer Flórián

Velika-Kikinda, Kralja Aleksandra ulica

Évállalja autók, valamint luxusokcsik fényezését és kárpitozását
Ezen szakmában a legjobban berendezett műhely

1 új halottas kocsi, valamint 1 új kétüléses batár eladó

Butorokat

ebédő, háló, uri szoba-
berendezések,

portálokat

legelőnyösebben szeresheti be

Domján Valentin

butortermében

Subotica, Z-rajski trg 11

BÖZENDORFER zongora,
STEINVEY, FÜRSTER vil-
lámárak, Erste Produktiv,
Stelhammer, Lira, Stügl,
Lanberger, Glosz, Pallik
St. sznyz, L. Edmund, Hoff-
mann. Zongorák rendkívül
nagy választéban kaphatók.
Arany díjazásban legelő-
csőbbak és leghosszabb lejá-
ratu részlete kaphatók. Kain
hangszerkészítő, Subotica,
Várcsáza. 10311

Városi Takarékpénztár Suboticán

Foglalkozik az összes takarékpénztári és

bankügyletekkel

Subotica város teljes vagyonával kezekedik

a Városi Takarékpénztár összes kötelezettségeiért és külön még a betétekért

Takarék- és folyószámlai betétállomány

Din. 24,000.000

Osszeomlott Londonban a karácsonyi pulyka-üzlet

Az ország kereskedelmének és kivitelének számottevő anyaga a pulyka, amelynek tenyésztésével egy Oszéribia, mint a Bácska gazdái intenzíven foglalkoznak. Sok gazdasszony fedezi az egész karácsonyi és ujévi kiadását a pulyka árából, amely december első napjaiban a legdrágább, mert minden gazda tudja, hogy a kereskedőknek ekkor a legértékesebb az áru és piacra is kerül ugyszólván az egész termelés. Az egész pulykamennyiségnek ugyszólván kizárólagos elhelyezési piaca Anglia, ahol még a legszegényebb család is iparkodik karácsonyra egy pulykát beszerezni, amely az ünnepi ebéd sültje.

A mostoha gazdasági viszonyok azonban a gazdag Angliában sem különbek, mint máshol Európában és ez különösen azáltal érezteti hatását, hogy csak korlátozott mennyiségű pulykát lehetett elhelyezni. Karácsony előtti hétfőn, amikor a legnagyobb pulyka-üzlet fejlődött ki Londonban, olyan óriási mennyiségek érkeztek be Magyar-, Francia- és Olaszországból, hogy a piacra kerülő mintegy 12.000 lánának (150.000 darab) csak negyedrésze kelt el, míg a többi a vasutnál feküdt eladatlanul.

Kedden ismét újabb nagy mennyiségek érkeztek be Londonba és az elhelyezés még kisebb méretű volt, mert a legtöbb kereskedőnek fedezve volt a szükséglete. Szerdán, amikor ismét nagy mennyiségek érkeztek be, beállott az összeomlás és pulyka semmi áron sem volt több eladható, úgyhogy a jugoszláv, magyar, olasz és francia cégek az összes pulykakészletüket a londoni hűtőházakban voltak kénytelenek elhelyezni és ezek — amire példa még alig volt — ugyszólván zsuffolva vannak karácsonyi pulykával.

Sok ezer font sterling veszteséget fog a pulyka-üzlet felmutatni, ami bennünket is igen érzékenyen fog érinteni, mert a kivitt áru bevásárlási értékének csak egy része fog megtérülni és annak a nagy egészséges valutamennyiségnek, amely az előző években érkezett, csak egy része fog bejönni az országba.

Ezt a katasztrófális pulyka üzletet még érzékenyen befolyásolja az is, hogy

mig eddig a pulyka díszitollakért tekintélyes összeget vettek be az exporteurók, a marabu toll is ugyszólván értéktelenné vált, mert a női divat a díszitollak használatát megszüntette.

— Újabb csőd Szubotícán. A szubotíci kerületi törvényszék csődbírósága elrendelte a csődöt Milojkovic Rada szubotíciai szörmekereskedő ellen. Csődbiztos Budák Péter törvényszéki jegyző, tömeggondnok Percics Joco dr., helyettes tömeggondnok Popovic Milivoj dr. A követelések bejelentési határideje február 29. A csődválasztmányt március 19-ikén választják meg.

FILM

Sunja

Sajtóbemutató a Liška-moziban

Gloria Swanson-nak ismét olyan szerepet írtak, amelyben bőséges alkalma van egész művészi skálájának csillogtatására. Ez a művészi skála pedig széles és gazdag. A »Sunja«-ban szerelmes fiatal lányt, híres énekesnőt, grande cocotte-ot, megcsalt, szerencsétlen feleséget játszik Gloria Swanson, a színészi ábrázolás egyforma gazdagságával mindegyik alakjában. Ezer arca, ezer lelke van ennek a színésznőnek, aki ebben a sokrétű szerepben művészete legjavát adja.

Az egész film voltaképpen csak Gloria Swanson kedvéért készült. Maga a mese nem hoz semmi újat, a jövő meglátása a bűvös kristály-prizmán keresztül csak alkalom arra, hogy egy csomó ismert film-témát egy szűdsében egyesítsenek. A mód, ahogy ezt a rendező csinálja, nem ad semmi meglepőt, de ügyes és a színészek, akik mind szerényen statisztálnak Gloria Swanson parádés szerepe mellett, valamennyien jók.

A film a Liška-moziban kerül színre ezen a héten.

(I. f.)

Hafa Solid harisnyák
Braća Schönberg-er-nél Novisad, Jevrejska ul. 6

TŐZSDE

Zürich, dec. 28. (Zárlat.) Beograd 9.125, Páris 20.3625, London 25.2525, Newyork 517 és tizenötízennyhatod, Brüsszel 72.375, Milánó 27.32, Amszterdam 209.2225, Berlin 123.65, Bécs 73.10, Szófia 3.735, Prága 15.32, Varsó 58.05, Budapest 90.50, Bukarest 3.18.

Szombori terménytőzsde, dec. 28. Buza bácskai vasut 302.50—307.50, rozs bácskai vasut 71—72 295—300, zab bácskai vasut 250—255, árpa takarmányi 61—62 kilós 220—225, takarmányi 63—64 kilós 235—240, tavaszi 65—66 kilós 265—270, új tengeri bácskai vasut XII. 207.50—212.50, bab fehér nem válogatott 5—7 százalékos 325—330, fehér válogatott 360—365, lisztek: 0gg 425—445, 0g 425—445, kettes 410—430, ötös 320—340, hatos 380—400, hetes 260—270, nyolcas 205—215, finom korpa 195—200. Irányzat: buza változatlan, tengeri barátságos, korpa szilárd.

Noviszadi terménytőzsde, dec. 28. Buza bácskai 77—78 kilós 2 százalékos 297.50—307.50, bácskai 78—79 kilós 2 százalékos 300—310, bácskai Tiszavidék 79—80 2 százalékos 302.50—312.50, bánáti 78—79 kilós 2 százalékos 295—305, szerémi 77—78 kilós 2 százalékos 297.50—307.50, szlavóniai 77—78 kilós 2 százalékos 300—310. Árpa bácskai 65—66 kilós 245—250, bácskai 68—69 kilós 265—270, szerémi 68—69 kilós 265—270. Zab: bácskai, szerémi, bánáti 250—260. Tengeri: bácskai régi 225—230, bácskai új gar. minőség 215—220, bácskai új I. 220—225, bácskai új III. IV. 235—240, bánáti új gar. minőség 215—220, bánáti új paritás Vrsac 220—225, szerémi új gar. minőség 215—220, szerémi új 222.50—227.50, szerémi új III. IV. 235—240, szerémi új V. 240—245. Lisztek: 0gg és 0g bácskai 425—437.50, kettes számu bácskai 405—415, ötös számu bácskai 385—395, hatos számu bácskai 317.50—325, hetes számu bácskai 260—270, nyolcas számu bácskai 200—207.50. Korpa bácskai, szerémi, szlavo-

nial jutazsakokban 195—200. Bab bácskai fehér új 2—3 százalékos 360—365, szerémi fehér új 2—3 százalékos 360—365, bácskai fehér új válogatott 375—380. Forgalom: 33 vagon. Irányzat: változatlan.

A noviszadi terménytőzsde december hó 29-ikén nem dolgozik.

Budapesti gabonátőzsde, dec. 28. A gabonátőzsde irányzata majdnem teljes üzlettelenség mellett tartott, az árak változatlanok. Hivatalos árfolyamok pengőértékben a határidőpiacon: Buza márciusra 31.50—31.54, zárlat 31.50—31.52, májusra 32—32.04, zárlat 31.98—32, rozs márciusra 30.50—30.56, zárlat 30.50—30.52, tengeri májusra 25.54—25.60, zárlat 25.52—25.54, júliusra 25.99—26.10, zárlat 25.92—25.94. A készáru-piacon: Buza 30.15—31.20, rozs 28.95—29.05, árpa 26.50—27.50, sörárpa 29.50—33, köles 23—24, tengeri 25.75—26, zab 25.25—25.75, repce 48—50, korpa 19.75—20.

Budapesti értéktőzsde, dec. 28. Magyar Hitel 90.7, Kereskedelmi Bank 127, Magyar Cukor 211, Georgia 16.2, Rimamurányi 114.9, Salgó 75.4, Kőszén 765, Bródi Vagon 2.2, Beocsini Cement 280, Nasic 180.75, Ganz Danubius 200, Ganz Villamos 181, Atheneum 28, Nova 48.8, Levante 27.25, Pesti Hazai 229.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 14 (+2), Bogojevó 50 (+8), Vukovár 10 (-5), Palánka 0 (-30), Noviszad 8 (+5), Zemun 156 (+40), Pančevó 184 (+90), Szmederevó 251 (+49). Dráva: Osijek 72 (+42), Száva: Mitrovica 522 (+84), Beograd 108 (+54). Tisza: Titel 60 (+14).

A KORZÓ
unalmasá válik

ÖNNEK

ha otthon van tőlünk ó

r á d i ó j a

Konrath D. D., Subotica

A TULSÓ PARTON

Claude Anet regénye 3

Sajátságos módon éreztem egyéniségem furcsa megkettőződését, akkor, amikor egészen más érzéseknek kellett volna elfoglalni. Éreztem, hogy hangom megható és rábeszélő kezd lenni és egész beszédem olyan zenei lágy-ságot ölt fel, amire nem hittem volna magam képesnek. Így megismerve egy új képességemet, nemcsak azért beszéltem, hogy Gertrudot megnyerjem, de azért is, mert ez az új képességem magamnak is nagyon tetszett.

Gertrude nem maradt érzéketlen az elhangzott vallomás ritmusa iránt. Nemsokára észrevettem a hatást, amit nem annyira a szavak értek el, mint a melódiájuk. Megszorította kezemet, szeme könnybe borult és fejcskéje a vállamra hanyatlott.

Könnyektől nedves arcát csókjaimmal borítottam; örültem a csókoknak, de gyengédségem viszonzása alig hatott reám. Inkább a kíváncsiságom nyert kielégülést, mint az érzéseim. És a szívem fagyos maradt.

Két nappal később Henrietteért mentem, hogy egy utolsó sétára induljunk. A következő nap utaztak. Valami titkos harmónia készített arra, hogy sétánkra ne az erdőnek azt a részét válasszuk, ahol bolondos, jókedvű társaságunk lármás kacagása a csendet oly sokszor törte meg, hanem a közeli hegylanc lábánál elterülő szomorú síkságot, amely valamikor nagy mocsár volt. Kopár, szomorú lapály volt az, minden díszre néhány tuskó szederbokor. Az alacsony, szürke ősi ködtől borított égbolt a hegyoldalon álló templom finom tornyára támaszkodott. A mezőn a burgonya szárát és leveleit égették. A füst végig kóválygott a földön, nehezen szánva rá magát, hogy fölemelkedjék s elenyézzék. So-

káig mentünk szó nélkül egymás mellett. Végre Henriette törte meg a csendet.

— Holnap, ha már a városban leszek, még ezt a szomorú szürke mezőt is sajnálni fogom. Irigylem magát, azért itt marad.

Nem feleltem. Már tudtam, hogy hiába szeretem ezt a vidéket, minden bája elvész számomra, ha Henriette nem lesz már itt. A meglepetés, amit ez az új érzés okozott, annak a tudata, hogy minden vidámságtól elvág Henriette elutazása, úgy összeszorította a szívemet, hogy megálltam, mert nem tudtam tovább menni.

Ő is megállt és rám nézett. Mit olvasott a szememben? Ugy láttam, hogy elsápadt. Ajkába harapott, azután egy vállvonással, amit nem tudtam mire magyarázni, azt mondotta:

— Haza kell mennünk.

Másnap elutazott.

Kétségbe voltam esve és bolond voltam az örömtől. Szerettem!

Az első szerelem mámore elég ahhoz, hogy megtöltsön egy kevésbé lángoló szívet is, mint az enyém. A megváltozott világot ismeretlen fény ragyogta be. Éreztem magamban működni azt az erőt, ami a természetet lelkesíti, a régi és örökkön fiatal mindenségnek egy kis élő részévé váltam. Hogy ennek a tudatára ébredtem, az eszmélésnek ebben az elragadó átélésében, a könyveimnek is nagy része volt. A szellem szemével olvastam őket, az érzékenysége megrezdült, a benső életem megvilágosodott.

A regények az én történetemről meséltek. A tudományos munkák olyan nyelven szóltak hozzám, amelyet először most értettem meg.

Ebben az időben adta a kezembe tanárom Darwin *Fajok eredete* című munkáját, és soha sem felejtettem el azt a mély megindulást, amit e könyv olvasásakor éreztem. A megváltás templomának mindmáig zárt kapuit láttam megnyitni. A liktető élet minden élőlényben azonosan működő titkai lepleződtek le előttem. Ugyanakkor felfedeztem, hogy csak a szerelem adja

meg az élet értékét. És ha urat elismerem magam felett, az csak a szerelem lesz.

A szerelem zsarnoksága, amely annyi gyenge lényt elsodor, engem nem ijesztett. Ellenkezőleg, erősebb vágyat ébresztett bennem: élni, cselekedni, ezer dologban kiválónak lenni, uralkodni akartam. Belevetettem magam a tanulmányokba, nem annyira tudásvágyból, inkább azért, mert szemlélője akartam lenni saját erőmnek, hogy bebizonyítsam magamnak a hatalmamot. A kollégiumban, ahova jártam, ezen a télen jelentékeny sikereket értem el. Tanárom csodálkozott és biztos sikert jósolt az érettségimhez, amelylyel ennek az évnek a végén befejezem a középiskolai tanulmányaimat.

És Henriette?...

Különös... annyira egzaltált voltam, hogy nem fájt a távolléte. Nem neki köszönhettem-e azt a varázsos átalakulást, amin átestem? Természetesen vágytam viszontlátni, úgy beszéltem hozzá, mintha jelen lett volna, az emléke átfino-mította életem minden óráját, de olyan csodálatos örömeket teremtettem magamnak, hogy nem volt időm megsiratni elválásunkat. A kép, amelyet róla alkottam, annyira tökéletes volt, hogy az igazi Henriette, ha megjelenik, nem töltötte volna be az álmaim Henriettjének őrizgetett helyét.

Leveleztünk. De hogyan írjuk le érzéseinket olyan levelekben, amelyeket mások is elolvassanak? Hogyan írhatom meg azt, amit nem mondtam meg akkor, amikor mellettem volt? Be kell vallanom, hogy a levelei csalódást okoztak nekem, mert amit kifejeztek, az végtelenül távol volt attól a nyelvtől, amelyen én álmaim Henriettejével beszélgettem.

Most már nem szenvedtem annyit attól a gyöttrő, titokzatos lidércnyomástól amely oly kegyetlenül nehezedett rám két éven keresztül, szerelmem frissesége eloszlatta a serdülőkor gonosz lázait.

(Folyt. köv.)

NYILT-TÉR

SUBOTICAI IZR. SZENTEGYLET ELŐJÁRÓSÁGÁTÓL

Mely fájdalommal jelentjük, hogy előjáróságunk tb tagja:

Spitzer Adolf úr

elhunyt. A boldogult egész életén keresztül önzetlen és buzgó munkása volt a Szentegyletnek és istenfélő lelkének egész melegevel töltötte be azt a kegyeletes hivatást, amelyet az Előjáróság bizalmas reáruházott.

Csütörtök délelőtt 10 órakor kísérik utjára a boldogultat és kérjük t. tagjainkat, hogy minél többen jelenjenek meg és adjuk meg ennek az érdekes jó embernek az öt megillető díszlevelet.

Az izr. Szentegylet Előjárósága

Pályázat

A szombori »Péter király csatornai fürdő r. t.« pályázatot hirdet a fürdő telepén levő vendéglő bérletére. A bérlet tartama 1928. január 1-től számítandó három év.

Pályázhatnak személyes italméresi joggal bíró egyének. A helyi italméresi jog címén felmerülő összes költségek bérbevevőt terhelik.

A pályázók zárt ajánlataikat a »Péter király-csatornai fürdő r. t.« címére (Szombor, V., Belog Goluba ul. 2.) 1928. évi január 15 déli 12 óráig nyújtsák be, ugyanott a kötetendő bérleti szerződés feltételei is megtekinthetők.

Az igazgatóság fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett pályázatok között szabadon választhat. Szombor, 1927. december 24.

Az igazgatóság

Kiadó téglagyár

Bácskában, Stara Kanizsán a vasútállomás mellett, Tisza folyó közelében bérbeadtak egy modern, nagy és jó állapotban lévő téglagyár- és cserépgyár. Évi kapacitása 2.000.000, amit kis befektetéssel 4.000.000-ra is fel lehet emelni. Ugyanezen téglagyár később meg is vehető. Részletesebb információk alulírottaknál szerezhetőek be. Komoly reflektánsok írásbeli ajánlataikat 1928. évi január 10-ig alulírottaknak nyújtsák be.

Senta, 1927. december 26.

Dr. Knézsevics Milos

szentai ügyvéd, a starakanizsai Bata Károly téglagyár- és cserépgyár b. t. cég csődtömeggondnoka.

12904

VELIKI ŽUPAN SL. KR. GRADA SUBOTICE.

Br. 1740/927. V. Ž.

Natečaj

Na osnovu odluke Gradskog Odbora sl. kr. grada Subotice od 23. decembra 1927. godine broj 21. G. O. raspisujem natečaj na sledeća činovnička mesta pri Upravi sl. kr. grada Subotice, upražnjena prema pomenutoj odluci a u smislu 2. tačke V. dela Pravilnika Ministarstva Unutrašnjih Dela broj 15300. od 30. VIII. 1927. godine:

1. glavni beležnik,
2. dva savetnika,
3. beležnik I. klase,
4. beležnik II. klase,
5. dva beležnika III. klase,
6. tri policijska kapetana I. klase,
7. tri policijska kapetana II. klase,
8. glavni odvetnik,
9. odvetnik,
10. predsednik siročadskog stola,
11. prisednik siročadskog stola,
12. beležnik siročadskog stola,
13. sedam okružnih lekara, i to četiri unutarja i tri vanjska,
14. glavni blagajnik,
15. blagajnik,
16. pet kontrolora,
17. šest poreskih oficijala I. klase,
18. šest poreskih oficijala II. klase,
19. četiri računarska oficijala,
20. blagajnički oficijal,
21. staratelj siročadskog stola,
22. upravnik trošarine,
23. četiri kontrolora trošarine,
24. blagajnik trošarine,
25. pet trošarinskih oficijala,
26. dvanajst kancelista,
27. dvadesetjedan pisar,

28. osam policijskih komesara,
29. osam izvršitelja,
30. varoški gazda,
31. nadzornik klanice,
32. trinajst babica.

Činovnici sa položajima pod 1—12. i 14—16. biraju se na šest godina t. j. do 31. decembra 1933. godine, a pod br. 13. i 22—32. doživotno.

Za položaje pod 1—7. traži se kvalifikacija označena u tački 1. §-a 257. gr. org. pravilnika, t. j. advokatska diploma ili doktorat (bilo političkih, bilo pravnih nauka) ili diploma o svršenim pravnim naukama.

Za položaje od 8—9. traži se kvalifikacija označena u tački 2. §-a 257. gr. org. pravilnika, t. j. advokatska diploma.

Za položaje pod 10—12. traži se kvalifikacija označena u tački 3. §-a 257. gr. org. pravilnika i u tački 8. §-a 5. zak. čl. I. iz 1883. godine, t. j. diploma o svršenim pravnim naukama.

Za položaj pod 13. traži se kvalifikacija u tački 5. §-a 257. gr. org. pravilnika, t. j. doktorat medicine, dve godine lekarske prakse i osposobljenje za gradskog lekara.

Za položaje pod 14—20. traži se kvalifikacija označena u tački 9. §-a 257. gr. org. pravilnika, t. j. srednjoškolska matura i ispit iz državnog računoslavlja.

Za položaj pod 21—25. traži se kvalifikacija označena u tački 10. §-a 257. gr. org. pravilnika, t. j. srednjoškolska matura.

Za položaje pod 26—29. traži se kvalifikacija označena u tački 11. §-a 257. gr. org. pravilnika, t. j. 4 razreda srednjih škola.

Za položaje pod 30. traži se kvalifikacija označena u tački 15. §-a gr. org. pravilnika, t. j. 4 razreda srednjih škola i baždarski ispit.

Za položaj pod 31. traži se 4 razreda srednjih škola i ispit za pregled mesa.

Za položaje pod 32. traži se kvalifikacija označe-

na u tački 19. §-a 257. gr. org. pravilnika, t. j. diploma primanje.

Na raspisana mesta mogu kompetovati i oni, koji su taj položaj na teritoriji Banata, Bačke i Baranje već zauzimali do 6-og novembra 1927. godine, ma i ne imali propisnu spremu.

Prinadležnosti ovih položaja regulisane su Uredbom i Pravilnikom sl. kr. grada Subotice od 1. januara 1925. godine, odobrenim od strane Ministarstva unutrašnjih Dela Odelenja za B. B. B. broj 555. od 13. januara 1925. godine.

Pozivam sve, koji raspolažu gore označenom kvalifikacijom, da predadu propisno taksiranu molbu snabdevenom od strane onih, koji nisu bili u službi ovoga grada, još i uverenjem o dosadašnjem službovanju i o besprekornom vladanju kao i uverenjem o državljanstvu Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, uključivo do 5-og januara 1928. godine do 12 sati u podne u uredu Velikog Župana sl. kr. grada Subotice.

Reflektanti moraju perfektno poznavati državni jezik u govoru i pismu.

Kasnije predate molbe ili one, koje nisu snabdevene potrebnim dokumentima, neće se uzeti u obzir.

Subotica, dne 23. decembra 1927. godine.

Velki župan:
Dušan Manojlović

Blondei és egyéb művészi képek
berámázott Madonnák, portre, gubelinképek a legújabb mintákkal karácsonyig mélyen leszállított árban kaphatók:

F. BACHINGER

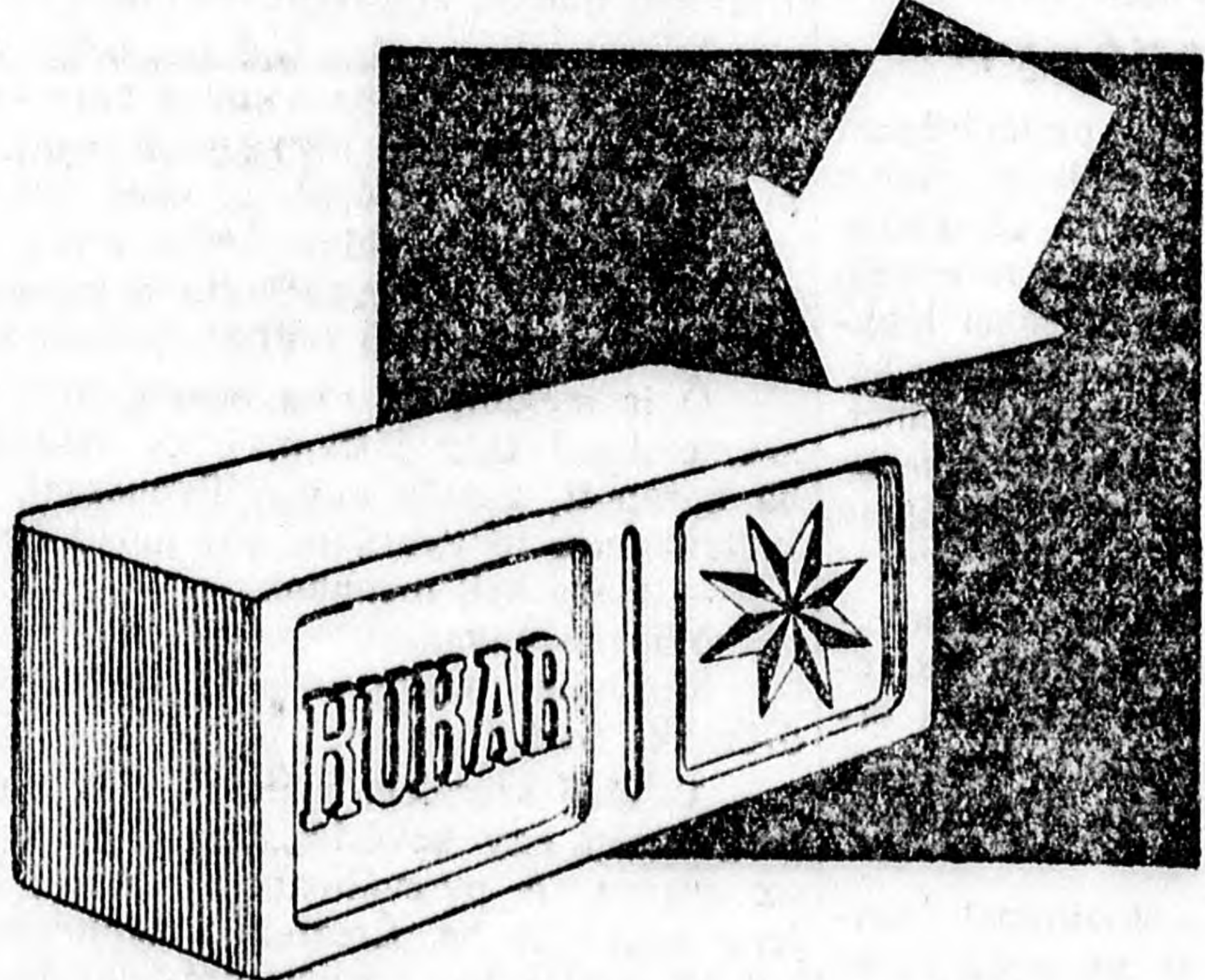
képektervező és aranyozó műintézetében
Subotica, Aleksandrova ul. 13. Műhely Sudarevićeva ul. 34.

Kiváló német gyármányu
rádiókészülékek

és egyes alkatrészek gyári áron
Kérje még ma legújabb illusztrát R. 6. sz. árjegyzékünket
RADIOBLAŽEK, BEOGRAD
Jabljeva 11 Telefon 4185

Igy néz ki a
KUKAR SZAPPAN

Kérjen mindenkor a kereskedésben, ahol vásárol,

KUKAR CSILLAG SZAPPANT
és ne hagyja magát félrevezetni, ha bárhogy is dicsérnek más szappant. A legjobb minőség.
a legkiadósabb feltétlenül ártalmatlan,
a **KUKAR CSILLAG SZAPPAN**

Részletfizetésre

adunk Önnek mindent, amire szüksége van, a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:
rubizati cikkeket,
fűtőanyag, szén, stb.
Háztartási cikkeket:
bort, szőlőveget, fűszereket, továbbá ókaszart, órákat, evőeszközöket, szervizet, stb. stb.

Náthán Weisz i Sin
Novisa, Futoški put 42
Győződjön meg arról, hogy a részletekről és feltételekről

26

dinár

100 kg. fűrészgépi hulladék

tűzifa

házhoz szállítva

Ugyanez vagon-tételben Din. 1750

I-a bükk aprítva Din. 37.—

I-a kemény vegyes „ 33.—

I-a poroszszaalonszón „ 80.—

I-a osztraul kősz „ 85.—

házhoz szállítva 100 kg.-ként

Vujkovic J. és Társa

Legfrissebb
Legizletesebb
Legolcsóbb

Hentesárut

Sonkát
Virslit 1180
Szafalidát
SERTÉSHUSZ, ZSIRT
VUKOV
hentesnél vehet
RUDIG UL. (ÁTJÁRÓ HÁZ)

Vukovics Gerő uri divatáruháza

Pulloverek, felsőruházat, a legújabb kényelmű és a legfinomabb és legizletesebb kivitelekben. P. & C. H. a legújabb alapok és L. B. O. női- és férfikarisnyák egyedüli lerakata

Jó kereset!

Képviselő(-nő)k, akik állami értékpapirokat részletfizetésre árusítani óhajtanak, saját érdekükben **azonnal jelentkezzenek!**

Szenzációs, új kedvezmények, amelyeket más intézet nem nyújt. — Csak nálunk tehet szert szép és állandó keresetre?

ZORIĆ & PIVČEVIĆ, SPLIT
Marmontova 3.

Malomtulajdonosok figyelmébe
A Trsteniki malomkőbánya vojvodinai képviselőjét átvetttem. Raktáron tartok legjobb minőségű daráló- és kiörlő köveket, 32-48 colig. Olcsó ár-ajánlattal szolgálók. Kisebbségi komplett ma'omberendezést és 40-80 HP félstabil gőzgépet vagy motort veszek. Ajánlatokat részletes leírással kérek. Mamuzić Iván, gépk., Subotica Sud revije vanu 9

VIGYÁZATI!

NEUFELD & KUHNKE KIEL
Betriebsgesellschaft m. b. H.
Vezérképviselet:
„AUDION“ Ing. N. Kun Novisad
Jermenska ul. 3 (a Terménytözsde-palota közelében)

Utazó

urak és hölgyek keresteknek, akik állami értékpapírok eladásával foglalkoznak, vagy foglalkozni akarnak, saját érdekük, hogy személyesen keressék fel cégünket. Magas fizetési kedvezmények az utazók részére, amelyet egyetlen egy hazai intézmény sem képes adni, biztos egzisztenciát és magas kereseti lehetőséget nyújt. Reprezentáció Gradjevinska Banka, Geza Simoa Novi-Vrbas, Kralja Petra 346

Világhírű valódi angol

„U. K.“ Tea

kapható kicsinyben és nagyban egyedüli elárúsító cégnél

Neményi i Drug
SUBOTICA. Telefon 69

Uj üveg és porcellán-kereskedés

Subotica, Rudičeva ulica 4.
(Volt Ureisch vaskereskedés helyén)
Ajánlja dusan felszerelt raktárát a különböző üveg és porcellánárukból, a legkisebb márkától a leggyorsabbig, rendkívül olcsó áron
Mielőtt szükségletét beszerazné, vátelkötalezottság nélkül tekintse mag dusan felszerelt üzletomet.

Sikerült a legújabb **párisi modellek** miniatúrákat megszerezni és így módomban áll a legmodernebb brüsszeli szallag hímzés és több variációban géphímzés, gyöngyözést és filitét készíteni, továbbá gép- és sablonpilisirozás, gépszúrt, anillizést és gombbehúrást a legolcsóbban készítek. Vidékre postafordultával. Géppilissé 40 dinártól
Gombosné, Bün Juliska
Leibach-palota, Aleksandrova

HADNAGY
asztalosmester készít épületmunkát. Festett butorok állandó raktára. Javításokat vállal. SUBOTICA 1575 Petrogradska ul. 6

Az ünnepekre 1 liter kitűnő **BOR** 7 DINAR

Azonkívül **karlócai úrmős és édes boro**. Saját töltésű törkölypálinta, tea rum, teasütemények és **karácsonyfadiszek** nagy választékban és legolcsóbban szerezhetők be

Nojcsék Géza
fűszerkereskedésében

Frissen érkezett primissima **narancs** ládánként . 150 din.
citrom ládánként . . 120 din.
Kapható
HEIDUSKA BENŐ
fűszernagykereskedésében
Subotica — Telefon 769

Vigyázat! HANGSZERVÁSÁRLÓK

Zongorák, Pianinók, c akis elsőrendű gyártmányok Hegedűk, Harmonikák, Fa- és Rézfúvóhangszerek Gramofonok, világhírű „His Master's Voice“ és „Columbia“ angol gépek, legújabb felvételi angol és amerikai Tánclemezek, ugyiszintén híres Művész-lemezek nagy választékban kaphatók részletfizetésre is

TRUPPEL BÉLA
hangszerkészítőnél
NOVISAD

Viszontelárusítóknak árendemény. Fenti hangszerekről külön árjegyzékkel szolgálhatok

Metropol Garage
legmodernebb autogarage és javítóműhely
autogaragirozás mosással
havi 200 dinár
Subotica, Oslobođenja ul. (Santai ut) 23.
12010

Molnár István Subotica, Sudarevičeva ul. 28. sz.
11074
Borotva-, mű- és homoruköszörüldeje és acéláru-raktára

Dió Szilva Szilvaiz M á k
Sugár Manonál, Subotica
Telefon 47. 10481

Mandiner gumi
bi hárd-golyó, dákó, sakk és dominók, továbbá szivaraspinka, pipák és pip szavak nagyban és kicsinyben. Esőernyők szakszerű javítását elvállalom.
Özv. Gerber Jakabné
speciális szaküzlete és műhelye. Subotica, Sudarevičeva ulica 32. (saját ház) 10422

Zongorák, Hegedűk, Csellók, Harmonikák, Fuvókák
legnagyobb választékban és legolcsóbban
S. MACHNITZ
hangszeripartelepén.
Antunovičeva ul. 1. (Reich-palota mellett.) 10534

A legkimagaslóbb **Kulić**
speciál hölgyfodrászati műterme
Subotica, Manojlovičeva ulica 7

Eladó
keveset használt, bécsi gyártmányu **üveges batár**
Amend Ferenc kocsigyártó
Velikibečkerek Hajnova ulica

Valódi **trbovljei (trifaili) szén**
szobafűtésre 100 kg. 58 dinár
Egyedárusítás:
Sipos Sándor, Subotica, I., Sokolska 6
Telefon 8-68 12754

»RASOL«
borotvaport, mely borotva nélkül eltávolítja a legerősebb szakállt is!
Higienikus és parfümözött. Nagyszámu olismérővel a társadalom minden rétegéből. Egy csomag 6-8 borotválkozáshoz 10.- dinár. Próbaküldemény csakis 2 csomagtól (20.- dinár) felfelé. Előre való fizetés mellett portómentes, utánvétellel postó külön felszámítva. Kapható az előállítónál:
Ant. Stürmer, Vršac 12850

Ruha teszi az embert!
A legjobb és legszebb ruhák, télikabátok az én üzletemből kerülnek ki
VOJISLAV VASILJEVIĆ
uriszabóság
Subotica, Manojlovičeva ul.
Pletikosić palota

Uj motorkerékpárok
6000 dinártól felfelé
új és használt, luxus és teherautók, valamint omnibuszok a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett kaphatók
Specialis Autóműhely, Novisad
Sibinjani Janka ulica 22 11903

Malmok, gyárosok, kereskedők figyelmébe!
Zsákok, bálák, postacsomagok készítő acéllomák, plombák bármily kívánt dombornyomású felirattal
Weitzenfeld és Társa cégnél
Subotica

»DAMA«
FEHERNEMŰ-SZALÓN
TOLSTOJEVA (ODOR-U.) 21
Ajánl ujévre valódi lyoni selyemből készült hálóingeket, combinéket, ingbugyikat, **ujévi ajándéknak** alkalmas pijamákat, linon zsebkendőket, terítőket

Tüzifa, porosz szalon szén Szolid kiszolgálás. — Favágó mo oraimmal bármikor háznál fűrészelünk
„IGNIS“ J. WIRTH tüzianyag-kereskedés. Iroda Agina ulica 13 és Vilsonova ulica 10. (sarokház). Telefon 503

KORZO MOZI

Csütörtöktől vasárnapig
HARRY PIEL
Rejtelmes éjszaka
Kisérletjárások filmje
Ezenkívül ujdonság
BEATRIX CENCI
Eltres mérgezőverő nő regénye
VIII. Clement pápa és kardinalisai. Az angyalvár borzalma.
Róma víz alatt
Szilveszter este mindkét moziban szereposmalacok sorsolása!
Előadások kezdete naponta mindkét moziban 4. óra és fél 9 óra.

LIFKA-MOZI

Szombatig
Gloria Swanson
ezidél első világfilmje
SZONYA
Modern és orientális film-
attrakció 8 felvonásban

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és átlagos
közvetlenül számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár.
Csak felhívás után fogadjuk a hirdetőket továbbítani.
Kérdésekre készséggel válaszolunk.

Hord Ön szemüveget?

Mindenkinek, aki szemüveget
hord, saját érdeke, hogy szem-
üvegét a 30 év óta fennálló,
szaktudásáról és megbízhatóság-
gáról elismert

DEUTSCH IZIDOR

optikus cégnél
(Telefon: 2-16)

ZEISS

szerezze be, ahol a legjobb mi-
nőségű szemüvegeket legjutá-
nyosabb árban kaphatja.

**Minden szemüveg pontos pupillaris
beállítással** 9466

VÉTEL-ELADÁS

Schöberlány, szekrények,
konyhabutorok eladók.
Sombor, Orgona utca 4.
20004

Előnyomda sablongép kész
mintákkal eladó. Vnenk
Emma, Stari Becej, Čarno-
jević ul. 16. 20008

Uj télikabát szőrmével,
zongora olcsón eladó. Ba-
log Lina, Subotica. 20011

Vaskályha sürgősen eladó
III., Banatska ul. 10. 12882
Mindenféle házbutor el-
költözés miatt eladó. Kva-
ternikova 27. 12887

Süket? Nem hall jól? Le-
velezőlapra bemutatam vi-
lághírű csodakészülékemet.
Engler Károly Szubotica,
Tolstojeva ul. 15. 20014

Relief festékek és hozzá-
való porok kaphatók Ga-
ramszegegy Dezsónél, Novi-
vrbas. 11066

Eladó vendéglők házzal
és ház nélkül, Osijeken és
a vidéken. Bővebbet: Özv.
Kramerné úgynökségi iro-
dájában, Osijek I. Óva-
kodják a nem hivatásos
úgynököktől. 12867

Gyári áron alul vásárol-
ha ruháját Földes Samu
ruhaáruházában. Gyü-
mölcs piac vásárolja. Férfi
öltöny 500, Raglan 700.
bőrkaft 850, gummikö-
peny 225, gyermekruhák
225, fiu vagy leánykö-
peny 350, Női divatkabát
575 dinár. Vidékre után-
vétellel, meg nem felelés
esetén kicserélem, vagy
a pénzt visszaadom. Tes-
sék meggyőződni, ügyel-
jen a cégre! 8424

A világ, körülbelül 650 kü-
lönböző országa bélyegei
árát tartalmazó bélyegkatalo-
gusomat Din. 10. bekül-
dés ellenében díjtalanul
küldöm, s adok hozzá 50
teljesen különböző bolgár
bélyeg. Steiner Izidor
Brod n Savi, az S. H. S.
királyság legrégebb bélyeg-
kereskedése. 11788

Betörő! Tolvaj! meg sem
kísérli a betörést, ha zárját
ezzel a legújabb találmá-
nyu biztosítékkal ellátja.
Vidékre küldünk 20 dinár
ellenében. Medjanszky vas-
kereskedés, Subotica. 11851

Gépész társainak! Aján-
lom lokomobilhoz a szaba-
dalmazott högyűjtőt. Szikra
és tűzszekrény léghuzat-
gátló, husz százalék tüzelő-
anyagtakarítás. Igen olcsó
garantált jó, helyben készí-
thető, nincs öntvény. Vidékre
képviselet bárkinék. Csonka
Ferenc, Senta. 12037

Házlebontás miatt az ösz-
szes raktáron levő konyha-
és háztartási cikkek min-
denn elfogadható árban kap-
hatók: edények, alpacca-
evőeszközök, kosarak, gyer-
mekszékék, lábtörlek, fo-
gasok, kályhatálcák stb.
Ehrenfeld Géza üzletében
Rudić ul. 1. Gyümölcs-
piac. 9256

EUFOSIL PARAFFIN THERAPIA

(Lifka mozi épület)
(Orvos felügyelő Dr. VÉCSEY JENŐ)

REUMATIZMUS, KÖSZVÉNY, CSUZ,
IASIAS, FAGYÁS, MEREV TAG IAS-
SU VÉRKERINGÉS KÖVETKEZTÉBEN
állnak elő. Csak az élénk vér-
keringés képes arra, hogy a le-
rakódásokat, betegségrá-
kat urinsavakat és felesleges
zsírt a testből kiválassza.
Mindenki tudja, hogy Eufozil
paraffin burkolással ennek
meggátolását előidézhetsi
Fogyasztó kurák a testbármely
részén

Kérjen díjtalan brosurát!

LEVELEZÉS

Cseregi Dani urat felkérem,
hogy okvetlenül jöjjön Pa-
déra. 12907

Babaklinika

Mindenféle baba javítása
törött fej, láb, kéz, törzs
kicserélése. Paróka bármely
nagyságban és színben.
Vidéki megrendelések azonnal
elkészítve. — Színházi
paróka-
kölcsönzés
Lagner J.
uri és nőifodrász, Subotica,
Pašičeva ul. 6
Tanulóányok felvétetnek

HÁZASSÁG

Házasságot a legjobb esa-
ládoknál diszkrétan elinté-
zek. Megbízást elfogad.
Doktorné Pašičeva ul. 3. I.
20019

Nemzetközi házasságközve-
titő iroda minden megbí-
zásnak pontosan eleget
tesz. »Amor« házasságköz-
velető iroda Temesvár, Ro-
mánia, Kossuth Lajos ucca
21. 11998

Házasságot urikörökben ugy-
bel, mint külállamokból
is létrehozok a legnagyobb
diszkréciával. Marie Fe-
jes, Vel.-Kikinda, Nikola
Pašičeva ul. 1591. 11944

FOGLALKOZÁS

Intelligente Erzieherin
sucht Stelle zu Kindern. —
Adresse in Administration.
20009

Gabonaszakmában jártas
izr. munkaerő állást ke-
res. Cim a kiadóban. 20007

Jövedelmező, most alapí-
tandó üzlethez tökéletes
társat keresek. Cim a ki-
adóban. 20006

Keresek Srbobranban mo-
dernül berendezett, jól be-
vezetett vendéglőbe licen-
sno pravas üzletvezetőt ja-
nuár 1-re. Vendéglő eset-
leg bérbe is kiadó. Bálizs
Sándor, Srbobran. 20012

Közjegyzői vagy ügyvédi
irodába ügyes telekköny-
vista azonnali belépésre
ajánlkozik. Cim a kiadó-
ban. 20010

Megbízható, ügyes kifutó-
leányt felvesz özv. Székely
Simonné, Aleksandrova ul.
9. 12895

Elhelyező irodából aján-
lok Jugoszláviába szállodai
kávéházi, jobb háztartási
személyzetet; főpincért,
étihordót, szobaasszonyt,
kaszirnot, szakácsnót, cuk-
rászt, pincérleányt, házve-
zetőnőt, nevelőnőt, portást
stb. Lang Agentura Szubo-
tica. Pašičeva 3. I.
12922

Szorgalmas fiatal kocsis és
kifutó felvétetik. Drag Lj.
Jovanović, Cara Dušana ul.
8. 20013

Ön állást keres? Tanuljon
ki sofförnek. Folytatólagos
előadás szerb, német, ma-
gyar nyelven. Belépés bár-
mikor. Eredményért garan-
tálunk. Sofföriskola (keresk.
és ipari miniszteri eng.) No-
visad, Kralja Aleksandra 7.
az udvarban.

Utazónőt keresek fűzők,
haskötők és az összes női
hygieniához tartozó cik-
kek eladására. Kedvező fel-
tétel. Biztosított jövede-
lem! »Hygiea« Spitzer Ju-
liska, Sombor. 12628

Kinderfräulein mit Kla-
vierkenntnissen wirt auf
eine Fabrikkolonie per
Mitte Februar gesucht. An-
zufragen Cara Lazara ulica
18. 12864

Elsőrendű fodrásznő, aki
manikűröz is, állást keres
Ajánlatokat »Jó munkaerő«
jeligére a kiadóba kér.
20002

SLAVEKS-PAKRÁCI
BÜKKHASÁB
TESLIĆI GÖZFÜRESZ
TESLIĆI RETORTA
FASZÉN

LUDWIG HUBERT I. SIN
NOVISAD Postafiók 25
Čara Dušana 33 9611

VÁROSI MOZI

Egész héten

A kémnő

Monumentális lebilincselő katonai-
dráma a nagy háborúból, két részben

A főszerepekben:

Genise Miscario

és

Maria Dalbajčin

I. rész csütörtöktől, II. rész vasárnapig

A-E-G MOZIGÉPEK

Összes mozi- és film-
gépeket és

FILMEKET

legjobb minőségben szállít vezet-
képviselet:

Orient-Film D. D.

Subotica

Részletfizetésre

adunk mindenfajta szö-
vet- és vászonárut

Manufakturno skladište
Kézműlárkereskedés

Subotica, Pašičeva (Gőzfürdő) ul. 7

KÜLÖNFÉLE

Szilvester estén pezsgő és
malacsorsolás a Mali Paris
vendéglőben. Izletes kony-
ha, jó borokról gondoskod-
tunk. Tünc reggelig. Darin-
ka néni, vendéglősné.
12923

Különbejárati utcai és ud-
vari szoba kiadó. Somogyi
Karadzićeva 7. 20005

Beltéren különbejárati bu-
torozott szoba kiadó. Buf-
fet, huspiac. 20008

Üzlethelyiség, Rozenfeld-
féle borkereskedés kiadó.
Bővebbet: Földes ruhaüz-
letben. 12913

Intelligens nő uricsaládnál
lakást, esetleg teljes ellá-
tást is kaphat. Ciril és Me-
tod tér 1/D. 12916

Uj cselédelhelyező iroda
nyílt Suboticán Sokolska
ul. 2. szám, Kunez-ház.
12885

Különbejárati szoba magá-
nos ur részére január 1-re
kiadó. Cim: Sokolska uli-
ca 11. 12886

Bačka Topolán Tőszegi-
féle 40 év óta fennálló jó-
menetű vegyeskereskedés,
járás nagy és kis tözsdé-
vel, jóforgalmu vendéglő
raktárakkal, pincékkel és
lakással együtt vagy kü-
lön is 1928 január 1-től
bérbeadó. 12280

Ház azonnal kiadó. Érde-
klődni Horváth Balásznál
VI., Petrogradska 31.
12918

Butorozott szoba két sze-
mély részére kiadó. VIII.,
Boška Vujića ul. 14. 4 ajtó
12919

Ha Pompadur szépségét
akarja elérni, úgy csak a
törvényileg védett egyedüli
ártalmatlan kenőcsöt »Ma-
dame Pompadur«-t hasz-
nálja. Kapható a feltaláló-
jánál Pappnénál (Paje Ku-
judiće ul. 3.) ki intézeté-
ben a legmodernebbül be-
rendezve biztos eredmény-
nyel arc- és bőrápolást vé-
gez. 12477

Megjelent a legmodernebb és
stílusos butorterveket tartalmazó
BUTORALBUM

SIPOS FIAI

lakásberendezők kiadásában
Kapható:

SUBOTICA, Zentaí ut 3.
E szakmába vágó munkák
a rendelők teljes megelé-
désére készülnek

Patkanin patkányirtószer
doboz 15 dinár, kapható
minden gyógyszerárban és
drogeriában, továbbá a
Torontali Agrárbanknál Ve-
liki Beeskereken. Szuboti-
cán Hercl drogeria és Kur-
tes Milos kereskedésében.

Engedélyeket szerzünk!
Kölcsönöket ajánlunk! Ital-
engedélyeket, honpolgár-
ságokat, licenpra, ut-
leveleket, vizumokat stb.
beszerzünk. Bácskai földke-
re kölcsönöket 8, 10 és
12% kamat mellett aján-
lunk. A címünk: Bank za
»Merkur«, Stari Becej.
12905

Különbejárati uccai buto-
rozott szoba egy-két sze-
mélynek kiadó. Brozova ul.
8. 12922

»Lukutate« fiatalítás. A
Lukutate, ez a korszakal-
kító fiatalítószer, egy ma-
dai boggyó, amelynek ered-
ménye Európában a legna-
gyobb sikert ért el, most
már itt nálunk is kapható.
A Lukutate eddigi szószólói
ezt a gyümölcsöt, mint a
legtermészetesebb fiatalító-
szert ajánlják férfinek, nő-
nek egyaránt, mint olyan
gyümölcsöt, amelyet maga
a természet nyújt nekünk
és amely megszabadítja a
szervezetet a benne rejlő
mérgektől, a máj, epe és
vese működését elősegíti,
a belső kiválasztást végző
mirigyeket megfiatalítja és
az ideg- és szív működést
erősíti. A Lukutate egy
fiatalító hatású tápszert.
Lukutate - zselé - gyümölcs.
Lukutate-leveskocka, Luku-
tate-velő 60 dináros áron
kapható minden gyógyszer-
árban és drogeriában. Vaj-
dasági fölerakat: Henri II.
Numann, Zagreb, Boškovi-
čeva 42. 10747